Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

OPERA.

CONSTANTINUS AFRICANUS

1539-1536

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

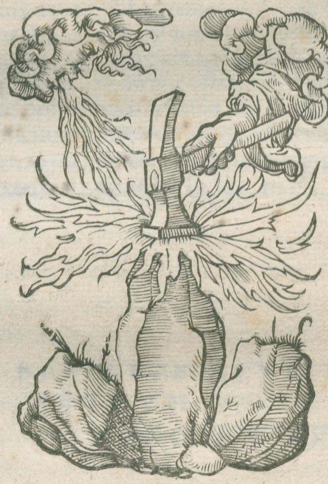

CONSTANTINI

AFRICANI POST HIPPOCRATEM ET GALENVM, QVORum, Græcę linguæ doctus, sedulus fuit lector, medicorū nulli prorsus, multis doctissimis testibus, posthabendi opera, cōquisita undiq; magno studio, iam primum typis euulgata, præter paucula quędam quæ impressa fuerūt, sed & ipsa à nobis ad uetustissimorum exemplarium manuscriptorum ueritatem tanta cura castigata, ut huius autoris antehac nihil æditum censeri possit. Librorum ægrotis & medicis utilissimorum maximeq; necessariorum catalogum hæc pagina uersa & prima epistola demonstrabunt.

BASILEAE APVD HENRICVM PETRVM.

1574 (2)

(2)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

CATALOGVS LIBRORVM CON-STANTINI AFRICANI.

De morborum cognitione & curatione	Lib.	VII.
De remediorum & ægritudinum cognitione	Lib.	I.
De urinis	Lib.	I.
De stomachi affectionibus affectionibus	Lib.	I.
De uictus ratione uariorum morborum	Lib.	I.
De melancholia	Lib.	II.
De coitu.	Lib.	I.
De animæ & spritus discrimine	Lib.	I.
De Incantatione & adiuratione colliqꝫ suspensione	Epist.	I.
De mulierum morbis	Lib.	I.
De chirurgia	Lib.	I.
De gradibus simplicium	Lib.	I.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

D. D. CLET CANCELLARIO REVER. EPISCOPI BAS. uiro doctrina & uirtute incomparabili, Henricus Petrus S. D. P.

PRæstantissime uir quũ nuper mihi cum primę nobilitatis & fortitudinis uiro Thoma Scholero à Leimen, qui effusissime omnes uiros præclaros amat & ꝑdicat, est enim ὅμοιῳ ὅμοιον φίλον, sermo esset de doctis simul'q; in administrandis rebus publ. idoneis felicibus'q;, te multis quos ego nominabam unum opposuit præposuit'q;. Incredibiliter cõmouit me sua de te oratione & opinione in amorẽ tui. Accessit ad cõmouendum animũ meũ familiaritas tua quę tibi iam olim cũ maioribus meis, auõ, parẽte, & alijs meis cognatis fuit nõ uulgaris. Iccirco quo ego testarer hanc erga tuam humanitatem animũ uisa est mihi oblata occasio in ædendo autore hoc Constantino, quid enim magis decet quàm fide, eruditione, experientia, summum autorem dedicare optimo, eruditissimo, prudentissimo'q; uiro, maxime cum sciam te esse φιλιατρὸν, medicos'q; optimos quosq; diligentius, & quàm uulgus medicorũ, euoluere. Habes in hoc igitur medico uno, quæ in multis non potes habere, aut saltem nõ tanta sinceritate, & tradendi ordine, cuius quidẽ paucula quædam fuerunt impressa ante multos annos, quæ autor si reuixisset uix agnouisset, nos uero nacti exemplaria autoris tempore scripta integrum in lucem sub tui nominis patrocinio medicinę amatoribus damus. In primis septem libris totius corporis morborum causam, naturam, indicationes, curam & remedia tradit, ut nihil uideatur medico, præter hos libros, opus esse, in quibus emendandis quid operę collocauerimus, ipsa res indicabit. De urinis cum maiori apparatu multa scripta extãt, sed hoc autore nemo utilius scripsit. Item in opere de stomacho operam dedit ne scriberet quæ passim obuia sunt in alijs libris. Et idem consiliũ & institutum uidetur habuisse in libro de ratione uictus. Nec putãt optimi medici qui uiderunt, prestantius esse scriptũ quicquã de melancholia, tam diligens est in colligẽdis omnibus melancholici morbi speciebus, proprijs'q; differentijs, tam'q; sedulus est in quęrẽdis remediorũ prędidijs. De Venere quid prosit quid'q; obsit ita quoq; scripsit, ut quilibet paulò emunctioris naris facile uideat per omnia lectoris utilitati, nusquam odiosæ ostẽtationi studuisse. Quæ aũt scripsit de anima & spiritu nemo tam niger est ut negare possit, non frustra post magnos illos ueteres autores Platonẽ, Arist. Galen. scripsisse. Porrò in incantionibus & adiurationibus qui desiderat scire quid superstitiose ua-

a 2 num,

num, quid non omnino cõtemnendum, quid absurdum, quid rationem habeat, hunc legat, formabit, opinor, pulchre iudicium ad hęc discernenda. In quibus rebus maximi persæpe uiri hallucinãtur cœcutiuntq́, adeò ut ab ingeniosioribus illiteratis rusticis rideantur. Mulierũ morbos ita tractauit, ut existimetur singulariter propensa uoluntate uoluisse infirmo sexui consulere. Ne quid autem operi absolutissimo deesset χειρουργίαν ita docet, ut in anatomicis speculationibus solum uersatus censeri possit. Postremo qualitatum in simplicibus gradus tam luculenter demonstrat, ut res quæ etiam acutissima ingenia solet sua difficultate uincere, iam harum rerum studioso cuilibet pateat. His maioribusq́ quàm uerbis cõsequi possim dotibus cum sit præditus hic autor, antehac nõ typis, exceptis pauculis, excusus, uisum est mihi tuę excellentiæ conuenire, qui omni genere literarum & disciplinarũ es peritissimus, ut dolendum quidam docti censeant te rerum publicarum curis occupari impediriq́, ut nõ totũ, quantus quantus es deditum liceat esse musis, posses enim rem literariam, absq́ controuersia, iuuare ut qui maxime, nihilq́ cederes polygraphis illis, si aut uoluisses aut negotia comodaq́ publica permisissent libros scribere. Quum oratoribus non dico huius seculi, sed ueteribus per omnia cõferri possis. Et carmine docto felicissimus sis, polleasq́ qnantũ optimus poëta. De tua iuris scientia, quam professus es multos iam annos magna mortaliũ utilitate nihil dico, ne si uera dixero, uidear adulari, si nõ satis pro rei dignitate prędicauero, cuipiam uidear de industria minuere uoluisse. Fit certe his tot ornamentis ut tu uicissim decori sis principi tuo Philippo à Gundeltzheim, qui te omnibus ornamentis cumulatim ornat, quiq́ sui ordinis principes omnes longo interuallo post se relinquit, moderatione animi, iustitia & lenitate erga suos omnes, quibus nominibus nulli eius locis bene audiunt, nisi qui tales etiam à consilijs habent, quibus ius diuinum & humanum non solum cognitum, sed etiam cordi est. quiq́ non κέρκω σαίνειν interrogati in controuersijs causisq́ pub. sed uerum & iustum iudiciũ respondere sciunt & audẽt. Sed ne longior detinendo te Doctissime Luca occupatiss. in publica commoda peccem, finiendum est mihi epistoliũ. Vale igitur & uiue quàm diutissime feliciter incolumis.

INDEX
EORVM QVAE OPERI SPARSIM INSUNT.

A

Abominationis medicina triplex est 74
Abominationis medicina 79
Abrotanum 363
Absinthium 344
Absinthij contra ebrietatem uis 18
Acacia 351
Acetum cū aqua marina occidit pediculos 7
Acetū, sal & aqua occidit pediculos 7
Acorus 359
Aes ustum 383
Agaricus duplex est 346
Agnus castus 378
Allium duplex est 382
Aloës tria sunt genera 354
Alopecia quid & unde nascatur 1
Alopeciȩ cura 1
Alumen 382
Ambra quid 357
Ameos 369
Amomum 376
Amoniacum 379
Amor quid & unde ac in cerebro nascitur 18
Amoris subsidium 18
Amatores se ab ebrietate caueant 19
Amatorum forma 18
Amoris cura 18 & 19
Amygdalȩ 365
Anacardina potio propria medicina lethargiæ 12
Anacardi 382
Anethum 363
Angina 43 & 173
Angina laborantium dieta 173
Anhelitus 27
Anhelitus paruus & tardus 58
Anhelosus totum corpus moueat tribus modis 58
Anima quid 312
Anima substantia incorporea & mouet corpus 313
Animȩ pfectio duobus modis est 314
Anima uirtutes & uitia recipit 312
Animæ & spiritus differentia 316
Animæ uirtutes tres 315
Animā corpus seqt̄ suis actionib. 283
Animæ labor melancholiam facit 286
Animæ uitalis rationalisq́ꝫ actiōes melancholiam procreant 283
Animæ passiones sunt occultæ 289
Ani exitus & mollities 92
Anisum 376
Antidoti ad dolorem epatis 102 & 103
Antimonium 382
Apertio uenarum tripliciter fit 54
Apium 379
Apoplexia magna & eius cura 22 & 23 & 24
Apoplexia parua epilepsia 20
Appolexiæ cura 20 & 21
Apoplexia & epilepsia nō differūt 170
Apoplexia 290
Apoplexia quid 20
Apostemata uirgæ 125
Apostemata testiculorum 126
Apostematū in carnosis locis cura 332
Apostematis curatio 327
Apostemata in ore stomachi 235
Apostematum curationes 189
Apostemata uuluæ 131
Apostemata 158
Apostema fissum 46
Apostematum cura 236
Apozemata 107
Appetitiuæ uirtutis passio 220
Appetitiuæ uirtutis causa 217
Appetitiua uirtus 219
Appetitus in epate 299
Appetitus bibēdi trib. modis aufert 70
Appetitus mali quantitas 254
Appetitus stomachi nō naturalis 253
Appetitus canini causa 255
Appetitus irrationabilis quibus cōtingit 69
Appetitus aquæ extra naturam 257
Appetitus quomodo excitandus 241
Appetitus caninus tribus modis 68
Appetitus defectio 176
Appetitui uinum prodest 68
Appetiti defectio 67
Appetitui laborātib. unctuosa danda 69

Apum morsus 156
Aqua marina cum aceto occidet pedi/culos 7
Aquæ appetitus extra naturam 257
Aranea tela defendit quartanam 319
Argentum 348
Argentum uiuum 382
Aristolochia 356
Arnoglossa 355
Arsenicum duobus modis est 383
Arthetici 185
Aros 350
Arteriarum incisio 327
Arteriarum incisio post auriculas 328
Arteriarum incisio quæ sunt in tempo/ribus 328
Asa 373
Asarum 369
Ascarides solent nasci in intestinis 88
Asinini & pecorini lactis utilitas 15. & 14
Asini fimus prodest capiti 9
Asellarum fœtor 66
Asmaticus 175
Asmaticorum dieta 280
Asphodeli 366
Auditus passio triplex 31
Auditus porta mentis 31
Auditus diminutio 182
Auditus ablatio 31
Aurium si aliquid inciderit curatio 33
Auris oppilationis cura 339
Aurium dolor 32
Aurium tinnitus 31
Aurium si subito sanguis exit cura 33
Aurium sanies 32
Aurum 348

B

Balsamus 356
Balaustia 362
Barbæ medicina ut nascatur 2
Bdellium 359
Bedigar 352
Benedicta quibus prodest 205
Berberis 364
Beronici 374
Bitumen iudaicum 378
Blanca 204
Bolus 353
Borrago 348
Bulismi dieta 278

C 347

Cacollæ 383
Cadmia tribus modis est 20
Caducus morbus 357
Calamus aromaticus 280
Calculos habentium dieta 1
Caluities unde 383
Calx 377
Calamenthum 370
Camphora 19
Canales narium humanarũ curtæ 354
Cancri incisio 156
Canis rabidi morsus 320
Canis nigri pili 320
Canis iecur 254
Caninus appetitus 319
Canini dentes ad quid utile 255
Canini appetitus causa 379
Canna 349
Capillus ueneris
Capillorum furfura quo pacto medi/candæ 5
Capillorum asperitas 5 & 4
Capillorum medicina 5
Capillorum furfura 5
Capillorum amissio 5
Capillorum passio unde 1
Capillus unde nascitur 5
Capillorum præssura 168
Capitis dolor 8
Capitis doloris cura 7
Capitis dolor ex stomacho ibid.
Capitis dolor ex membris 7
Caput in quatuor partes diuiditur 163
Carbunculi unde 347
Cardamomi duo sunt genera 373
Cardamomum
Cardiaca non fit nisi stomacho & cor/de laborante 218 176
Cardiaca 62
Cardiacus morbus 365
Cappares 339
Carnis gingiuarũ supfluitatis cura 372
Carui 346
Cassia fistula 369
Cassia lignea 122
Castrati imberbes 336
Catarrhus ad oculos descendens

Catarrhacta/

Catarrhactarum oculorum cura 338
Cathartici 108 & 193
Caulibus proprium ne fumus uini ad cerebrum ascendat 18
Causon 142 & 195
Celsæ cura 339
Celtica 348
Centaurea duplex 362
Cephalæa unde 7
Cerebri passio ex causa stomachi 218
Cerebri inflatio 169
Cerebri passio propter melancholiam duobus modis est 285
Cerebrum diuiditur in quatuor partes 10
Cerebrum diuiditur in duas diuisiones 309
Cerui strabonis oculi 319
Cerussa 360
Chamædreos 374
Chamepiteos ibid.
Chamomila 346
Chelidonia 381
Chirurgia quid 324
Cholera rufa 311
Cholera rubea quomodo medicāda 8
Cholera nigra in actionibus duplex est 288
Cibus omnis triplex 291
Cibus nō coctus in corpore malos chimos generat 14
Cicuta 376
Cinnamomum 368
Cocognidium 364
Cogitatio unde fit 310
Cognitio unde fit 310
Coire nō ualentibus medicamēta 306
Coitum fortificandū quæ extrinsecus apponenda 307
Coitus prodest qbus nigra cholera dominatur 18
Coitus in se tria habet 299
Coitus causa ex quo rigor & tristitia accidit 304
Coitu utilitas 303
Coitus quibus prodest, quibusq́ noceat 302
Coitu contingit rigor & tristitia 303
Coitus paucitas 122
Colica passio 177
Colicam passionē multi patiuntur 84
Colica passio nascit̄ in quinto intestino 84
Colica passionis causa septiformis est 84
Colica passio uniuersalia & ꝓpria habet accidentia 85
Colicā passionem curantes errant medici aliquando & in renū dolore 86
Colicæ & renum uera differentia 86
Colicorum signa & causæ 86
Colicorum dieta 278
Colocyntha 367
Combustionis ignis cura 191
Conceptio mulieris 184
Condisi 383
Constrictorum ad fracturas ossium & membrorum 332
Contentiua uirtus 219
Contentiuæ uirtutis passio 22
Cor aërem trahendo carere non potest 57
Corallus 354
Corneæ & palpebrarum coniunctiones 337
Corneoli natura 319
Corporis uita ex quatuor uirtutibus est 286
Corpori naturali modi duo 319
Corpus ignis incidens 167
Corpus animam sequitur suis accidentibus 287
Coryza extra naturam humiditas 34
Costus duobus modis est 366
Cranei dolor 11
Cranei cura 11
Creta cū aceto sanguini fluxu de naribus prodest 35
Crocomagma 205
Crocus 353
Croci semen 320
Cubebe 349
Cuscute diuersarum uirtutum est 346
Cyclaminus 379
Cyminum 375
Cyperum 362
Cypressus 350

D

Daucus 370
Δάφνης 370

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Dei intentio in creãdis animaliũ mem
bris tribus modis fuit 93
Dentes perforati 38
Dentes commoti 39
Dentes putridi 38
Dentium colores mutantur 39
Dentium nigredo 174
Dentium fricatio 39
Dentium dolor 37 & 173
Dentium extractio 339
Desiderij ablatio 250
Desiderij potus ablatio 256
Diabete cura 182
διαβήτην passionem habent renes 118
Diacodion 204
Diacostum 205
Diacyminum 204
Diagnidium 369
Diahermis 284
Diahirundinis 205
Diarheumbarbarum 204
Dialacca 204
Diamargariton 205
Diaporica imperialis 206
Diaprassion Constantini Africani
205
Diarhodon 204 & 205
Diasulphur 205
Diaspermaton 204
Diatrion pipereon 206
Dictamnum 380
Digestio mala 176
Digestiua uirtus 29
Digestiuæ uirtutis passio 220
Digestiuæ uirtutis corruptionis causa
in stomacho 242
Digestionis corruptæ cura 244
Digestibilis uirtus tria obtinet 92
Digitorum superfluitas 340
Dolor corporis quatuor modis 157
Dormitatio membrorum ex frigidi-
tate 25
Dragagantum 360 & 361
Dragagantum quadruplex est 383
Dysenteria quid & eius causa 80
Dysenteria 177
Dysenteriã iuuantes trochisci & con-
fectiones & pulueres 82
Dysenteriȩ significatiões unde à se in-
uicem differant 81
Dysentericorum dieta

E

Ebrietas uini unde, & quid noceat & 17 & 18
ebrietatis cura 278
Electuaria ualentia stomacho 202
Electuarium tussientibus utile 160
Elephantiasis 320
Elphantinum stercus 372
Elleborus niger 371
Elleborus albus 345
Emblici
Embroca contra omne uulnus ad re- 332
stringendum sanguinem 56
Empyici 277
Empyicorum dieta 174
Empyicorum cura 353
Endiuia 367
Enula 69
Epar fundamentum sanguinis 92
Epar duobus modis patitur 98
Epatica digestio 279
Epaticorum dieta 179
Epatis passio
Epatis superioris uenȩ iunctȩ sunt uijs 94
urinæ 218
Epatis passio ex causa stomachi 92
Epatis mala complexio
Epatis apostemata in duobus locis na 96
scuntur 94
Epatis oppilatio
Epatis passionẽ iuuans medicina com
posita 102 & 103
Epatis apostemata dura, si inueterascẽt 97
incurabilia
Epatis apostemata nascentia duobus 95
sunt modis
Epatis sanguinis fluxus multis mo- 96
dis 139
Ephemera febris 20
Epilepsia quid 20
Epilepsia apoplexiæ uicina
Epilepsia ueniente crescente luna hu- 20
mida, deficiente frigida 20 & 21
Epilepsiæ cura 290
Epilepsia
Epilepsia pueris duobus modis fit
170
Epilepsia & apoplexia non differunt
170

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Epilepsiæ accidentia 20
Epithimata ualentes stomacho 270
Epithymum 368
Erisipela 96
Eupatorium 346
Euphorbium 381
Expulsiua uirtus 219
Expulsiuæ uirtutis passio 222

F

Faciei pustulæ 187
Fastidium quatuor modis fit 73
Fastidium patientibus uomitus & solutio uentris prodest 74
Faucium tumor 340
Fauis genus scabiei in capite 6
Fauis quibus subueniendum 6
Fauus nascitur ex phlegma salso 6
Febris tertiana 195
Febris hemitritæus 199
Febris quotidiana 196
Febris hectica 200
Febris quartana & eius cura 198
Ferrum candens 377
Fidelitas dilectionis fundamentũ 18
Fissura manuum & pedum 167
Flos æris 384
Fœtus lubricus 183
Folium 361
Formica quomodo curatur 334
Frontis incisio 336
Fu 348
Fuful 380
Fumus terræ 351

G

Galanga 372
Galbanum 376
Galla 355
Gariophyllum 357
Gariophilatum 363
Gentiana 367
Gingiuarum passiones 40
Glandium oculorum cura 338
Glandulæ extractio 335
Glutiendi difficultas 66
Gonorrhea 124
Gradus simplicium quid 343
Gradus secundus simplicium 354
Gradus quartus simplicium 380
Grandi fissa palpebræ apparens 338
Gulæ apostema 46
Guttata urina 119
Gutturis incisio 340

H

Hæmathites 358
Hæmophthoicorum cura 174
Hæmophthoicroum dieta 277
Hæmorrhois ad medicandum dura 90
Hæmorrhois causa & unde 89
Hæmorrhoides 279
Hæmorrhoidis accidentia 90
Hemicranea 10
Hemicraneę cura 10
Herba omnis tria uitia habet 292
Hermodactyli 379
Herpetis cura 188
Hierapicra Africani 203
Hirundinis sanguis prodest oculis 28
Hyacinthi natura 319
Hyacinthi triplices sunt 352
Humano corpori duo species sunt 312
Hydropisis 180
Hydropisis non est sine passione epatis 100
Hydropisis quid & unde 100
Hydropisin duobus modis curandum 101
Hydropicorum dieta 279
Hydropicorum incisio 341
Hyoscyamum 319
Hyoscyamus 384
Hypericon 379
Hypochondriacos oportet ambulare post cibum 295
Hypochondriacos non oportet curari de cerebro 295
Hypochondriacorum accidentia 288
Hypocistis 375
Hypostasis 109
Hyssopus 371
Hyposarca 100

I

Ictericia duobus modis 109
Icteritia 180
Iectigatio accidens est ex morbis 25
Ignis combustionis cura 191
Ignẽ corpus incidens 167
Ilei dolor 192
Ileos morbus pestifer & mortalis 84
Ileos causa bifaria 84
Imaginatio unde fit 310

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Impetigo duobus modis est 162
Impetiginis cura 188
Incantatio quid 317
Indigestio 246
Inflatio uuluæ & uirgæ 183
Intellectus unde fit 310
Intestini exitus propter uulnus 341
Intestinorum angustia unde 77
Iris 358
Ischiatici 185
Ischiatica passio 135

K

Kebuli 345
Kecabre 348

L

Labor quid ac quatuor species laboris 294
Labor corporis quatuor modis 157
Labrorum fissuræ 36
Lacca 362
Lacteridis 380
Lachrimæ unde & earum cura 29
Ladanum 347
Lapis in uesica duobus modis generatur 117
Lapis in renibus duobus modis generatur 117
Lapis zabuli 362
Lapis in ripa maris Indię inuentum cuius natura 378
Lapides in uesica pueris nascuntur 117
Lapides in renibus iuuenibus nascuntur 117
Lauri radix 320
Laurus 370
Lectorum comminxio 120
Legumina sunt nocitiua 292
Lentigines unde & quibus contingunt 42
Leonina melancholia 284
Leporina passio 337
Leporis pedes 320
Lepra unde 160
Lepræ cura 187
Lethargia 11
Lethargia senibus frequenter contingit 12
Lethargiæ propria medicina anacardina potio 12
Lethargię infirmitas 12
Lethargię cura 12.&13
Lethargia 171
Lethargicorum dieta 276
Lienteria 77
Lienteria 177
Lienteria nascitur ex defectione uirtutis contentiuæ in stomacho 78
Lingua auis 351
Lignum aloës tribus modis 355
Ligusticum 380
Lingue grauedo 36
Lingue tumor 191
Lingue nodus 340
Lippitudo 26
Lippitudinis cura 2.&27
Liquiritia 347
Lithargyrum 360
Lumbrici 178
Lumbrici solent nasci in intestinis 88
Lumbrici occidūtur omni re amara 89
Lupi stercus maximam proprietatem circa colicam habet 87
Lupinus 352
Lycium 347

M

Macis quid 355
Malua 364
Mamillarum superfluitas 341
Mamillarum apostema 65
Mania 290
Manna 347
Manuum fissure 167
Marathri semen 364
Mastiche 354
Matrix clausa si fuerit 322
Matrix si ulcerata fuerit 323
Matrix frigida si fuerit 322
Matricis dolor 322
Matricis effusio 322
Matricis suffocatio 130
Medicina simplex 342
Medicina tribus modis constat 324
Medicina mortifera cauenda 155
Melancholia 312
Melancholia unde generatur 284
Melancholia quid, atq; species duę, accidentiaq; eius 280
Melancholia animę & corpori obest pag. 291
Melancholica passio 16

Melancho

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Melancholica passio triplex est 284
Melancholiæ cura 290
Melancholicis sex necessaria ordinanda 291
Melancholicis qui cibus & fructus nocet 281
Melancholicis coitus prodest & exercitium 293
Melancholicorum cibi tria considerentur 291
Melilotum 349
Membrorum separatio iuncturæ in ossibus 165
Membrorũ fracturæ constrictoria 332
Memithe 361
Menstruæ cessatio 183
Menstruæ naturalis ablatio 127
Menstruæ mulieribus ueniũt decimo quarto anno 127
Menstruis exiens quoq; sanguis 129
Menstruorum multitudo 183
Menta 359
Mentis stupor curatio 13.&14
Mentis stupor duobus modis fit 13
Mentis passio propter melancholiam duobus modis est 285
Mentis stupor maxime delectatur musicis instrumentis 14
Meri iuuamen 66
Mirobalani citrini 345
Morphea quid 161
Morpheę cura 186
Mortifera medicina cauenda 157
Motus quatuor modis 313
Mulieris lac oculis prodest 28.&29
Mulieris lac prodest dolori aurium 32
Mulieris conceptio 184
Mulieris lactis utilitas 17
Mulierum passiones 321
Museus quid 354
Myrrha 359
Myrtus 350

N

Narium fœtor unde 33
Nasturtium duplex est 284
Naturales uirtutes quatuor sunt 219
Naturalium uirtutum custodia 227
Nenufar 361
Nephreticorum cura 181
Neruorum punctura 190
Neruorum incisio 190
Nigella 375
Nitrum foco non incenditur 320
Nitrum est diuerso modo 384
Nodi extractio 333
Nodus linguæ 340
Nucleus 358
Nux muscata 355

O

Obscuritati oculorum cura 28
Ocimi duo sunt genera 349
Oculcea 352
Oculi digniores partes faciei 26
Oculi sanguinei 29
Oculis sub palpebra superiori pinguedine nascente cura 337
Oculorum continua tenebrositas 30
Oculorũ uisus amissio occasu solis 30
Oculorum grandines 338
Oculorum catarrhactarum cura 338
Oculorum panniculi & albugines 28
Ophthalmia 172
Ophthalmia quid & unde 26
Ophthalmia calidum apostema et eius causa & unde nascitur 26
Ophthalmiæ differentia duorũ ex causa 26
Opium frigidum est 375
Opopanax 373
Origanum 372
Oris morbi 41
Oris pustulæ 191
Oris passio 173
Oris fœtor 42
Orphei dictum 293
Orpheus 19
ὀρθόπνοια 57
Ossium disiunctio 165
Ossium ruptura 165
Ossium fracturæ constrictoria 332
Oxyfœnicia 363

P

Palpebrarum superfluitas 337
Palpebrarum & corneæ cõiunctio 337
Papauer 346
Papaueris nigri semen 286
Paralysis 170
Paralysis cura 171
Parturiendi difficultas 134

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Partus duri cura 185
Pediculi unde nascuntur & eorum cura 7
Pedum fissuræ 167
Peonia 258
Peonia epilepticis prodest 22 & 320
Peripneumoniç cura 52
Peripneumonicorum dieta 227
Perna 351
Petroleum 385
φαντασία 312
Phlebotomiæ scientia 324
Phlegmon 96
Philonium 206
Phrenesis 171
Phrenesis calidum apostema cerebri & duobus modis nascitur 15
Phrenesis terribilia accidentia habet 15
Phrenesis quibus plerunque contingit pag. 15. & 16
Phreneticorum cura 16. & 17
φρενῖτις à Galeno alias lethargia pag. 12
Phthisis quid & unde 51
Phthisis uulnus in pulmone est 175
Phthisis tribus modis fit 51
Phthisicorum screatus si fœtorem habuerit, mortale 53
Pilorum superfluitas 336
Pilorum tinctio quomodo facienda pag. 4
Pilulæ cochiæ 203
Pilulæ uariæ 106
Pilulç ad mundificationem capitis 10
Piper longum 367
Piper 385
Piscis manus capientis sensum aufert pag. 320
Pix liquida 378
Pleuresis 59
Pleuresis non uera signa 60
Pleuresis ueræ signa 59
Pleuresis 175
Pleuresis unde nascitur eiusque signa pag. 60
Pleuresim solutio uentris solet sequi pag. 61
Pleureticorum dieta 277
Plumbum 360
Podagra 137
Podagrici 184
Podagricorum dieta 279
Policaria 376
Polipodium 368
Polipus quid & eius cura 339
Polium 357
Porri cura 334
Potus desiderij ablatio 256
Prassium 361
Prægnantium dieta ordinanda 133
Prouidentia unde fit 310
Prurigo 162
Psyllium 363
Pulsus cordis passiones indicat 308
Pulueres uarij 106
Pustulæ in capite nascuntur 5
Pustulæ sunt quatuor modis 164
Pustulæ quæ celsa dicitur cura 339
Pustulæ faciei 187
Pustularum cura 5
Pyrethrum 320. & 381

Q

Quartana febris 148
Quartanariorum dieta 375
Quotidiana febris 140
Quotidiana febre laborantium dieta pag. 275

R

Ramnus 349
Ranarum natura 319
Raucitas ex humiditate est 47
Renes tripliciter patiuntur 113
Renibus lapis duobus modis generatur 117
Renum apostemata 114
Renum uulnera 115
Renum dolor nunquam mutatur 86
Renum tumor 181
Rheum 354
Risus quid & unde 288
Rosa 344
Rubea 351
Rubrica Constantini Africani 205
Ructatio acida quatuor modis 71
Ructatus cura 262
Ructatus causa 262
Ruptura Siphac 262

Ruta 386

S

Sagapinum 373
Sal quatuor modis est 387
Salices 358
Sal & aqua cum aceto occidit pediculos 7
Sambucus 361. & 362
Sandali tribus modis sunt 369
Sanguis draconis 378
Sanguis exiens per uirgam 181
Sanguis fluxus de naribus 35
Sanguis fluxus ex incisione 165
Sanguis egressio cum urina quatuor fit modis 116
Sanguis exiens cum menstruis 129
Sanguis reiectio duobus modis 54
Sanguinis screatus propter hirundines 56
Sanguinis restrinctio 332
Saniei collatio in capitibus puerorum pag. 325
Sanies screatus multis modis 56
Sansucus 371
Sanitatem quæ res conseruant 302
Sarcocolla 350
Satyrion 279
σαξυφίαοις
Sauina 124
Scabies 367
Scarificatio quid 162. & 190
Scorpionum morsus 329
Scotomia 155
Scrofulę cura 169
Scrophularum cura 188
Scrophulæ qualia apostemata 333
Scylla 164
Secundinæ exitus postquam peperit pag. 363
Semen quid 134
Semen ad emittendum qui homines fortes 299. & 300
Semen croci Hortensis 300
Semen quæ res generant 363
Semen quę non generant 305
Semen quæ nutrimenta generantur pag. 205
Semen ex quibus causis 304
Semperuiua 300
Serpigenis cura 374
188
Seseleon 364
Sincopin impossibile est generari corde non patiente & stomacho 218
Sincopis unde & quid 63
Sincopis causæ & significationes 64
Sincopis ex animæ accidentibus 163
Singultus 78
Singultus causa 259
Singultus multis modis fit 71
Singultus cura 260
Singultum cogitatio impedit 73
Siphac 160
Siphac ruptura 126
Sirupi ualentes stomacho 270
Sirupi 107
Sinapis 236
Sisymbrion 359
Sitis nimia quæ fit ab interioribus mēbris 257
Sitis unde augmentatur 79
Sitis stomachi duobus modis 79
Smaragdi uis 319
Somni expergefactio unde & cura eiusdem 13
Somniculositas tribus fit modis 23
Spasmus 290
Spasmi cura 25
Spasmus triplex & unde 24
Sperma sine uoluntate exiens 124
Spermatis effusio in somno 123
Spica nardi 348
Spiritus animalis & uitalis 309
Spiritus & animę differentia 316
Spiritus in hominibus diuersus 310
Splenis passio 180
Splen tribus morborum generibus patitur 111
Splen instrumentum risus 112
Spleneticorum dieta 279
Spodium 379
Sponsa salis 353
Squinantum 372
Staphisagria 371
Sternutamenta prouocantia 8
Sternutatio de diuersis humoribus nascitur 19
Sternutationis cura 19. & 20
Stichas 350
Stomachus frigidus plus calido appetitum habet 68

Stomachus sanus quomodo regẽdus & custodiendus 233
Stomachi uulnerum cura 238
Stomachi inflationis cura 263
Stomachi appetitus non naturalis 253
Stomachi inflatio 262
Stomachus mundificandus cum uomitu 240
Stomachi digestiuæ uirtutis corruptionis causa 242
Stomacho quæ cibaria conuenientia pag. 269
Stomachi oris apostemata 235
Stomacho cõuenientes electuaria, sirupi & emplastra 270
Stomachi compositio 216
Stomachi complexionis custodia 225. & 226. & 227. & 228. & 229. & 230. & 232. & 233
Stomachi inflatio unde 76
Stomachi defectio cibum & potum cõtinere nequeuntis 246
Stomachi complexio 223
Stomachi dolor 176
Stomachi ore ortis uulnerib. cura 238
Stomachicon Ioannis Damasceni
Strignum 365
Stranguria 120
Styrax duobus modis est 351
Sudor naturalis & non naturalis pag. 151
Sulphur 386
Sumac 357
Symptoma quid 321
Συνάγχη quid sit 43. & 44
Synocha febris 193
Synochus 146
Synochus ex sanguine & cholera nascitur 194
Syche 360

T

Tamarix 364
Tapsia 387
Teli extractio 334
Terra sigillata 353
Tertiana febris 144
Tertianorum dieta 275
Testes sunt de principalibus membris pagina 300
Testiculorum uulnera 126
Testiculorum apostemata 126
Testiculorum natura 301
Testudinis pedes podagræ prosunt pag. 320
Tetanus à spasmo specificatur 24
Tetanus 170
Thithymali 387
Theodoriton cum nuce muscata 206
Theodoriton Cõstantini Africani 203
Thus 357
Thymum 368
Tinea nascitur in capite 6
Tinea sæpe euenit infantibus 9
Tinea nascitur ex putrido sanguine 6
Tineę cura 6
Tremor cordis 62
Tremoris causa 29
Tremoris cura 171
Triphera Constantini Africani 204
Trochisci uarij 104. & 105
Trochisci de Sandalis 206
Trochisci Camphorati 205
Tumor uesicę & renum 191
Turbith 366
Tussis quid & unde 174
Tussis ex dolore capitis 50
Tussis mala non est sine screatu 49
Tussis sicca tribus modis fit 49
Tussientium dieta 277
Tympanites 100

V

Variolę de sanguine putrido nascuntur 152
Venę quomodo phlebotomandę & de numero earum & iuuamine 326
Ventosę uagantis utilitas 331
Ventosæ cum igne utilitas 331
Ventositatis passio 191
Ventris tortura 177
Ventris dolor 322
Verrucæ cura 334
Verrucæ quid 159
Verrucæ oculorum cura 358
Vertigo 169
Vertigo uisus corruptela 11
Vertigo durabilis neq; dimittit 11
Vertiginis cura 11
Vesicæ lapis duobus modis generatur pag. 117

Vesicę passio urina guttata 119
Vesicę tumor 181
Vesparum morsus 156
Vigilare est duobus modis 14
Vigilię ex motu cerebri 14
Vigilijs subueniendum 8
Vigilias patientibus cura, & lac mulgẽdum eis super caput mulieris puellã nutrientis 14. & 15
Vigiliarum cura 15
Vinum hominibus acceptabile 293
Vini qualitas & quantitas obseruanda 17
Vinum medicina fortis 18
Virgæ apostemata 125
Virgę erectio 124
Virgę inflatio 183
Virgæ sanguis exit 181
Viola 344
Viperæ morsus 174
Virga pastoris 374
Vita unde 309
Vmbilici incisio 341
Vngularum in oculis cura 338
Vnguiũ albedo & grossities 166
Vocis siccitas unde 48
Vocis asperitas 48
Vomitui medicina 79
Vomitus prouocandus cum rebus stomachum mundificantibus 240
Vomitus abominatio 265
Vomitus causa 266
Vomitus dieta 278
Vomitus 178
Vomitus unde & qualis 75
Vrina ignea uel aurea 211
Vrina bouina & ouina dolore aurium prodest 32
Vrina nigra & pauca 212
Vrina uiridis & grossa 212
Vrina rubicundissima 211
Vrina citrina, uitellina & flaua 211
Vrina grossa & alba 210
Vrina unde & quid 208
Vrina habet lapides 214
Vrinæ impedimẽtum de uesica uel de renibus 120
Vrinæ albus color 209
Vpupæ sanguis prodest oculis 28
Vuæ incisio 340
Vuæ tumor 192
Vueæ tunicæ exitus 338
Vulnera testiculorum 126
Vulnera in ore stomachi ortis 238
Vulnera propter ocreas 167
Vulnera uuluę 132
Vulnera in corpore 163
Vulnerum si sanguis fluit cura 190
Vulnerum stomachi cura 238
Vulnerum curationes 189
Vulnerum curatio quæ morantur sanari 334
Vulnus pulmonis difficile curatur 52
Vulpes alopecia laborant 1
Vuluæ apostemata 46
Vuluæ inflatio 183
Vulue uulnera 132
Vulue apostemata 131

X

Xylobalsamus 356

Z

Zedoar 374
Zingiber 367

FINIS.

CONSTANTINI AFRICANI MEDICI DE OMNIVM MORBORVM, qui homini accidere possunt, cognitione & curatione, Liber I.

De Alopecia, Cap. I.

CAPILLVS ex fumo grosso & calido nascit̃, qui ex igneis & incensiuis est humoribus, quo crescente crescunt & capilli: utpote ab ipso nutriti. Hunc fumū qui perdidit, & capillos perdit. Pro qualitate ergo fumi erunt capilli, utpote in herbis uidemus, ex terrę humore, uel siccitate arescentibus, uel pereūtibus, uel augmentantibus. Qui fumus si omnino non fuerit, pereunt in hominibus capilli, & fiunt calui. Quibus si nullæ medicinæ subueniant, iam non amplius comæ succrescere possunt. Si autem fumus nō ex toto amittatur, sed solum ex aliquo humore inficiatur, infirmitas quædam nascitur, quæ alopecia uocatur. Hic autem morbus alopecia uocatur, quia uulpes quę græcè ἀλώπεκαι uocantur, hunc sæpe patiuntur. Ex colore cutis ipsius loci agnoscere poterimus, ex quo humore hoc oriatur. Si enim est citrina calida & sicca: non dubitamus ex cholera rubea esse exortum. Proinde huic humori medicabimur ex subscriptis: Mirobalano citrino, uiola, scamonea, absinthio, & his similibus. Quod si rubei coloris fuerit, ex infectione hoc esse cognoscimus sanguinis. Deinde si ætas, tempus, uel uirtus patientis permiserint, uenam cephalicā dextri incidimus brachij, & sanguinem extrahimus secundū uires patientis. Post hoc potiones refrigeratiuas & sanguinem euacuantes exhibemus. Vt sunt hæ: oxyfœnicia, pruna, iuiubæ, uiolæ, cassiafistula, manna, & similia. At si niger locus fuerit, & uelut plumbeas squamas emiserit, ex cholera nigra ortum esse credimus. Hunc humorem expellimus aqua cocta epithymo, pillulis stomachicis, hiera Rufini, hiera Galeni, hiera logodion, hæc omnia bibēda sunt cum aqua epithymi, & similibus. Si locus albus erit & mollis & ex eo humor uelut oleum exierit, cognoscimus ex phlegmate infecto nasci. Cui medēdum est subiectis: Aqua cocta agarico, hiera fortissima Galeni, in quo nux muscata sit, & cęteris similibus. Gargarissmos faciamus ex oxymelle, & puluerem hierę picræ adiungentes. Vomitū prouocemus cū oxymelle, cui admiscemus aquam cum anetho, & salisgemma, & similibus. His etiā Galenus picram prodesse se expertum testatur. Postquàm humorem ablatum comperiemus, ad excludendam putredinem poris inclusam allaboremus. Vnguenta igitur lenia adhibeamus, diligēter cauentes ne per hæc cutis rumpatur.

tur. In primis ubi caput rasum erit, illud pannis abstergemus asperitate nimia uel mollitie carentibus. Galenus testatur, si post fricationem cutis citius rubuerit, celerius posse sanari, si uero non, tardius. Medicabimur autem sic: Si ex calido sit humore, totũ caput per loca scarificemus, ut sanguis exeat. Et ex testis auellanarum incensarum puluerem sanguini superaspergentes, leniter inducamus & ex similibus. Sicut ex puluere caprini stercoris, & ungularum caprinarum cum aceto. Deinde caput cum huiusmodi rebus lauetur, quibus furfura ex calore nascentia purgentur. Si ex frigido humore patiatur, similiter caput rademus, & scarificetur usq; ad sanguinem, simul cum sanguine allio pistato inungimus. Quo adhibito euphorbium cum oleo laurino, uel simplici distemperantes, illinimus. Radix quoq; cannę uel nasturtij in puluerem redacta, & oleo mixta proficit, uel spuma marina. & quidã admiscent nitrum cum oleo amygdalino amaro, & ficus folia puluerata, cum oleo & aceto mixta, pro unguento adhibemus, uel fimum columbinum simul distemperatũ. Amygdalas quoq; amaras cum corticibus suis incẽsas, melli admiscemus & caput inungimus. Vel ruta uel eius semen, elleborũ album, uel nigrum, & nitrum puluerizatum, & cum horũ pulueribus locum illum aspergito. Primũ tamen cum panno aspero fricato. Colocynthæ pulpas, staphysagria, fimum soricum, & thus, quodlibet horum pulueratũ, & cum aceto forti temperatũ, pro unguento illinimus. Alij admiscent elleborum albũ. Sinapis quoq; uel nasturtij semen, añ. drach. I. temperatũ cũ aceto licet inungere. Dioscor. dixit: Castanearũ testæ incensæ, & uino mixtæ, prosunt infantibus, ut capita mundentur, & capilli nascantur, neq; alopecia oriatur. Dioscorides testatur, supercilijs prodesse, si cum ladano & uino, & oleo myrtino distẽperato, inungantur. Similiter condisi pulueratus, & temperatus cum aceto, eisdem supercilijs prodest. Omne fel prodesse isti passioni, idem Dioscor. testatur. Super omnia hęc considera, omnibus supradictis unguẽtis, propter austeritatem mitigandam, ceram, uel seuum, seu aliquid unctum, addendum, uel oleum calidum anethinum, uel laurinum esse inungendum, & oleum palmęchristi aut oleum de chamomila. Quod ut barbæ nascãtur supradictis unguentis similiter utendum credimus. Vnguẽtum ad has res probatum. Recipe euphorbij, spumę marinę, fimi columbini, ana, drach. ʒ. elleborum album, rutę seminis agrestis, corticis auellanę, spicę nardi, tapsię, nasturtij, ana. drach. I. & s. fac puluerem, & cum uino coque, uel oleo rosaceo, uel anethino, seu cum oleo laurino, distempera, & caput inunge, totaq; nocte unctum dimitte. Sequenti uero die memineris aqua lauandum ubi fabę uel betę sint coctę, uel lotione furfuris, quod sæpius est faciendum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De capillis cadentibus. Cap. II.

CApillorũ amiſſio, non eadem eſt paſſio, quæ & ſuperior. Eſt enim minor, & non ſic ſubita eſt, aut multiplex. Fit enim aliquãdo propter abſtinentiã cibi cum fumus ad ſua loca tranſire non poſſit, ex quo fumo capilli dicti ſunt uegetari. Aliquãdo fit propter infectionẽ humoris, ſicut ſolet euenire leproſis, ſiue diu patientibus infirmis. Aliquando ex clauſis poris propter ſoliditatẽ cutis. Aliquando ex eiſdem apertis. Quod ſi propter abſtinentiã cibi eueniat, ducẽdus eſt ad balnea tẽperata, & cibi mediocriter dandi, & ab omnibus ſalſis abſtinendũ. Cui eſt iniungendũ, ut his utatur quibus humor tẽperatus radices attrahat pilorũ. Sæpius ergo ungamus oleo ladanino, & irino. Si ſit propter poros ex cutis ſoliditate clauſos, ungamus oleo, & amygdalis amaris incẽſis, uel oleo ex ſemine radicũ, oleo laurino, uel chamomelino. Si uero ceciderint inceſſanter, ſciamus quia propter apertionẽ pororũ eſt, unde oleo quod ſtringat ungemus, roſaceo, myrtino, folijs oliuę pulueratis, ſuccoq́; foliorum eiuſdem arboris, cum oleo roſaceo uel myrtino temperatis. Item folia myrti incenſę diſtempera cum oleo roſaceo, & caput unge, uelociter creſcũt capilli, & ſtringũt poros, ei qui habet cutem tenerã. Item ſuccus myrti prodeſt, ſi caput ex eo lauetur. Lini ſemen cum radice ſua incenſum, & chameleon admixtũ iuuat, ſi caput ungatur. Similiter lilia uſta cum aqua proficiunt mixta. Item cinis radicis cannæ cõbuſtę, & cum oleo myrtino temperatus iuuat ſi inungatur. Ioannis Damaſcenus quod dicturi ſumus prodeſſe teſtatur. Recipe cinis corticis auellanæ drach. 3. incenſę, abſinthij, gallę, ana. drach. 2, aluminis, phu, foliorũ cannæ ſiccorũ, añ. drach. 3 ſeminis myrti drach. 5. fac puluerem, & unc. 2. tolle ex oleo myrtino, coque et unge. Aliud, Tolle ladanũ, abſinthiũ, oſſa dactylorũ, & incenſis his omnibus æqualiter fac puluerem, & in panno leniter ligans impone oleo per dies 8. Inde locũ ſæpe unge ſupradictum. Aliud, Radicem celſi, oſſa dactylorum incenſa, & puluerata, cum ſucco myrtę tempera, & locum unge.

De preßura & aſperitate capillorum. Caput III.

NAſcitur & alia in capillis paſſio, id eſt, ſiccitas, quæ iuuenibus calidi corporis propter calidum fumum & ſiccũ, caput aſcendentem euenit. Aliquando etiam ex capillorum negligentia, ſi non ungantur, uel pectinentur. Medicamẽta aũt frigida, quę aſcendentem fumũ reprimere poſſint, adhibeantur, ut ſunt hęc: oxyfœnicia cum aqua, uiolæ, mirobalani, citrini, pruna, iuiubę, aut aqua de caſſiafiſtula, & ſimilia. Si tempus, uel ætas permiſerit, uenã cephalicã incide, aut detur de ſirupis frigidis, ut extinguatur calor, frigidis, & optimis cibis paſce, id eſt, cucurbitis, portulaca, atriplice, pullis gallinę, perdicibus, & ſimilibus. Calore

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

extincto,locũ inunge psyllio aqua infuso,& moto,ut ad spissitudinẽ ueniat.
Inunge oleũ uiolatũ, aut uenufaris,uel rosaceũ,& superponens loco, induc
per noctẽ unã panno,postea laua cũ aqua. Similiter ex seminibus cotoneorũ
facies. Psyllium si succo cucurbitæ infuderis, frigidius erit. Similiter aqua
in qua hordeũ per noctem missum fuerit,proderit. Sępius quoq; oleo rosa-
ceo,& uiolaceo ungãtur,& pectinent. Folijs sesami uiridibus pistatis,& co-
ctis cum aqua caput inde lauetur,& pectinetur,aut cum supradicto oleo mi-
sce,& caput inde laua. Capilli qui ex fumo cholerę rubeæ scindunt,sic me-
dicentur.Semen lini unc.3.coctum in 3.libris aquę ad duas lib. redigãtur,&
optime colentur,caputq; inde locum,deinde balneo purgatum,& oleo uio-
lato sit perunctum prodest.

De canis pilis tingendis. *Cap.* IIII.

CAni ante tẽpus nascunt ex phlegmate,quod ex stomacho exit
uel capite:Inde physici monẽt, si cauere uolueris ne nascantur
tibi cani,phlegma purgantibus utaris.Sic hiera picra,hiera for
tissima Galeni,uel pilulis his:Rec.colocynthæ,pulpę,turbith,
stecados,absinthij,aloẽs,salisgemmę,scamonę,pondus æquale, fœniculi,
semen anisi,petroselini semen, ellebori nigri, zingiberis, piperis nigri, añ.
unc.5.puluera & tempera cũ succo absinthij. Daq; pondus unius solidi, uel
pilulas ex aloẽ,mastiche,& similibus cõfice,frequenter uomitũ puouoca, ie
iunus frequẽter balnea,& similiter gargarissmata de sirupo ualent acetoso,
& similibus. Si iam nati fuerint,subueniemus unguẽtis. Si nigros facere uo-
lueris,de canna,& cortice fabę, atq; gallę puluerẽ fac,& cũ succo bliti tẽpe-
ra. Aliud,Tolle gallę drach.5.cũ oleo rosaceo incẽsę, alcamię drach.2.æris
usti drach.1.salis pensi drach.1.fac puluerẽ, tẽpera cũ aqua cadida, inunge,
& folia bliti superpone. Aliud,Pone alcannã recentẽ in aquã calidã,& post-
quã emollierit, moue, unãq; phialã aceti uino nigro appone, super ipsam al-
cannam,& cũ aqua rosacea coque,& per triduũ inunge. Aliud,Baccas cu-
pressi,& cortices eiusdẽ arboris,in uino coctę,siue in aceto coquant,& inde
caput lauetur.Rubeos si facere uolueris,lupinos,nitrũ,in puluerẽ redige,&
in aqua calida repone,per quinq; dies ibi dimitte,& laua caput inde. Aliud,
Fęces uini cocti incende,& gũmi hederę,fac puluerẽ,tẽperans eum cũ oleo
squinantino,& unge.Si molles & subtiles facere uolueris,ex puluere nitri &
orobi spumę marinæ cõfice cum aqua calida,& inde laua,aut cũ succo mal-
uæ,aut bliti cum nitro,aut cũ farina ciceris, uel lupini, aut cum decoctione
de colocyntha, aut cum felle taurino, uel aloẽ cum succo myrti: sed tamen
prius lauetur cum oleo uiolato. Cõfectio ualens ad capillos subtiliandos,ex
cucumeris agrestis ustis,& cum oleo temperati,nigellæ ustę cum seuo lupi,
uel ursi tẽperatæ,capillis credũtur proficere.Quod si uolueris ne pili nascan
tur mali,uel in alijs locis ungãtur sanguine testudinis, aut ranæ,aut de ouis
formicarum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

formicarū cū oleo cōfectis, in quo coctus sit ericius. Similiter ungenda sunt cum hyoscyamo, opio, & similibus. Ad faciendos crispos. Rec. calcis unc. 1. litargyri, emblici, gallæ, ana. drach. 2. fac puluerem, & tempera cum succo myrti. Deinde ungātur, & ligentur cū filo. Deinde secūdo die ungantur, & tribus diebus dimitte eos. Deinde lauētur cū aqua in qua cocta sit alcanna.

De furfuribus capitis. *Cap.* V.

FVrfura capillorū uerissima faciunt damna, ita ut ex capite eos eijciāt, Sunt aūt albæ squamę grani furfuribus simillimę. Quæ ex duabus causis fiūt, una proprie ex cerebro exit, altera ex fumo cuislibet humoris caput ascendētis. Curantur aūt sic ex cōtrarijs: Si ex calidis sint, damus frigida: si ex frigidis, calida. Deinde ex his capita sunt lauāda. Farinā ciceris cum succo betę tēpera, inde caput laua. Maluæ succus cū aceto idem facit. Dioscor. dicit, succo foliorū sesami si caput laueris, furfura eijcies, mollescunt & elongant̃ capilli. Similiter fœnugræcum in aqua coctū, iuuat capillos si inde lauas. Aliud: mitte duas lib. furfuris in aquam calidā per diem & noctē unam, ut tantū furfur operiat̃, & fortiter cū manu motū, in manū collige. Succū eius exprimens laua, tantū acetū iungēs. Aliud, Mirobalani, citrini corticū un. 10. pulueratis, & cum succo solatri cōfice, & inde laua, Si patiens frigidę fuerit naturę, pulueres lupini, & fœnugreci cum succo betę tēpera, & cum oleo irino unge. Aliud, Nitrū, fel caprinū, & succus betę cōmixta iuuāt. Fel tauri & fel arietis, & caprę cum nitro mundificant caput à furfure si ex frigida fuerit natura.

De *Pustulis.* *Cap.* VI.

PVstulæ in capite nascuntur ex nimijs calidis humoribus, uel ex infecto phlegmate. Necesse ergo primo humorē eijciamus. Post raso capiti hęc unguēta adhibeamus: frōdes cupressi, eiusdem baccas, frondes tamarici, bellisici, emblici: de quocūq; horum uolueris puluerē fac, & temperās cum oleo & aceto unge. Aliud: Rec. litargyri cerussę, añ. drach. 4. saccari drach. 3. gallę drach. 1. gummi arabici, dragagāti, añ. drach. 2. puluerata tēpera cū forti aceto: postea iunge cerā albam, oleū rosaceū, & fac unguentū. Aliud: Rec. cerussæ drach. 6. litargyrij, cerę albę, añ. drach. 4. sulphuris uiui, & nitri, añ. drach. 7. olei rosati quantū sufficit. Aliud, qui Ariton affirmauit ualere, si nascant̃ ex phlegmate. R. litargyrum, rutā siccā, puluera, & tēpera cū oleo, & unge. Aliud Gal. Cortices maligranati, acatia, galla, puluerata tēperentur cū aceto, & ungant̃. Aliud: Accipe ramos ficus, & frondes uirides, & cum aqua pista quoad usq; efficiat̃ sicut medulla, & unge. Si passio fuerit diuturna, uice aquę acetū impone. Si noua, aceti loco uterę aqua. Si fuerint uulnera, olęū rosatū, & albumen oui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

appone. Aliud: Accipe amygdalas amaras, mūdifica cum aqua calida, & pista, ut unguentum fiat, rasum'q; caput inunge.

De fauis. *Cap.* VII.

Aliud genus scabiei sustinet cutis capitis, foramina habens minuta, unde egreditur lues, quasi mel, & inde iste morbus appellatur fauus, quia sicut mel ex fauo, ita lues exprimitur. Nascitur uero ex phlegmate salso. Optimū uero est primo humorē purgare cum hierapicra, hiera fortissima Galeni, hiera Ruffi: stomachicon gargarissmū ex calidis facies, quo phlegma depellatur. Post hæc unguēto subueniemus, quod phlegma grossum & uiscosum expellat. Aliud: Acetū forte naturaliter phlegma minuit, si iungere uis aliquod, iunge simul quod sit aceti naturę. Aliud, Rec. litargyrij uel bombicinas carthas incēsas, cum aceto tēpera, & unge, uel olibanū cū aceto impone. Aliud, Rec. tartari unc. 1. incensi, cum calcis uiuæ drach. 2. & cum aceto tempera. Subtrahe cibū qui phlegma faciat crescere, caput lauetur cū aqua in qua mēta sit cocta. Aliud, cathiniam auri, litargyrum, tempera cum aceto, phlegma purgat.

De Tinea. *Cap.* VIII.

Semotim in capitis cute nascitur scabies uel carbūculi, & nata immiscentur. Nascuntur autem ex putrido sanguine, uel ex cholericis humoribus incēsis, fitq; pruritus nō modicus: de quo pruritu quasi squamę nō modicę, sed maiores delabuntur. Hoc sæpe euenit infantibus propter abūdantiam sanguinis & mollitiem cutis. His primum noxios cibos subtrahimus, & humore noxio sublato, unguenta adhibemus. Si lactens fuerit, qui nō sufferat medicinam recipere, incidimus retrorsum in auriculis ambas uenas, & ex sanguine subtracto sic calidn inungimus. Nutrici uero malos auferimus cibos, & succos scariolę atq; fœniculi, atq; saccari potandos damus. Infantes quoq; caput radentes, tali ungimus unguento. Rec. litargyrij cerussæ, añ. drach. 5. pulueris sarmenti, gummi arabici, gallę, pondus æquale, puluera, & cum oleo rosaceo & aceto tempera, & unge. Item, accipe gallæ non pertusæ, drach. 10. amygdalarum amararum cum corticibus suis drach. 5. tempera cum aceto, & unge. Item, gallæ nō pertusę drach. 5. urinæ tauri, aceti fortis, ana. phialam 1. Coque usq; ad spissitudinem, & facies unguentum, inde unge illum. Aliud, medullam seminis bombycis pista, & cum aqua rosacea tempera, aut cum aceto, & caput unge. Item, litargyrij, cerussę, boli, ana. drach. 2. acatię, sulphuris, argenti uiui, ana. drach. 1. fac pulueres cum oleo rosaceo, & aceto tempera, & unge: postea uero cum aqua calida laua. Sternutamenta infantibus tribus diebus facies, ex oleo amygdalino amaro: binas guttas per utrasq; nares infundes. Hunc quoq; puluerem ad potandum dabis. Recipe spodij, saccari, rosę, ana. drach. 2. gariophili, cardamomi, cubebę, ana. drach. 1. gallię muscatæ, croci orientalis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

cathiniæ argenteæ, camphoræ, ana. drach. s. fac puluerem, & infantibus da pondus drach. ʒ. de mediam, cum aqua frigida, uel lacte nutricis.

De pediculis. Caput IX.

SAepe pediculi, & lendes nascuntur in capite, uel in toto corpore, ex purgationibus, quas natura eijciēs cum sudore facit inter cutem & carnē. Quod si sit in calido corpore, hoc unguento inunge: Argētum uiuum & cinerem filtri, cum aceto & oleo tempera. Vel litargyrū, & argentū uiuum cum aceto tempera & oleo, sicq; inunge. In frigido corpore hoc unguēto utere: Staphisagria, nitrum, auripigmentū rubeum cum oleo & aceto tempera. Aliud, elleborū album, staphisagriam, nitrum cum aceto tempera, & caput ungito in balneo. Item, auripigmento rubeo caput inunge, cum oleo temperato in balneo. Similiter acetū cum aqua marina occidet pediculos, & si non habes aquam marinā, misce sal & aquā cum modico aceto, & idem facit. Si post infirmitatē pediculi nascantur: fac unguentum de gnico, id est, semine croci hortulani, quotidie unge & laua cum aqua ubi coctæ sint rosæ. Aliud, Accipe folia pini, & pista, & exprime succum, & de ipso succo similiter unge.

De Cephalæa. Cap. X.

DOlor capitis duobus modis prouenit, uel ex se ꝓprie, uel ex alijs membris, sicut stomacho. Qui si modo præsens, modo recedens sit, aliūde proculdubio uenit. Vnde Galen. Si dolor est in capite, nulla certa causa extrinsecus ueniente, humores collecti prægrauant stomachū, & maxime acuti. Dolor aūt est in summitate capitis, qui ex regione est stomachi. Qui si sine intermissione fuerit, proprie à capite uenit & ex quolibet quatuor humorum. Si sit à sanguine, calorem patitur in capite, grauitatem in fronte, oculorū rubescūt uenæ, cū tota facie, & uenæ faciei sunt plenæ. Vria rubea & pinguis, & corpus molle, & pulsus mollis. Si ex cholera rubea, infra nares nimiū habet calorē, & in lingua siccitatē, uigiliæ & sitis non desunt, & maior in dextra parte est dolor. Si ex cholera nigra in sinistra parte erit dolor cum frigore, uigilijs & grauitate. Si de phlegmate sustinet grauedinē, & spiritus grauē retractionē cū querela & dolore in occipitio. Galenus in libro Institutionū: Nosse oportet caput diuidi in quatuor partes: Sanguis in fronte dominat̃. Cholera rubea in dextra parte. Phlegma in occipite. Cholera nigra in sinistra. In q̃bus cognoscēdis medicus operā dabit. Aliquādo tamē ex calore solis, uel aëris dolor est capitis. Vnde Galen. in lib. de Accident. & morbo: Si caput ex aëre friguerit, ꝑ quasdā catarrhactas intrat, quæ frigoris illius sunt causa, frigus ꝑ totū propellit̃ corpus. Si ex calore solis uel aëris patiat̃ cerebrū ex toto corpore humores ad se, sicut uētosa attrahit. Postq̃ in uicina debilia mēbra ꝓijcit. Pluribus dolor est iste, ex nimio uini potu, uel ex capitis occasionib. sicut uulnere, apostemate uel ꝑcussione, uel ca-

ſu. Oportet autẽ intueri ætatẽ ęgrotantis cõſuetudinẽ, & unde dolor natus
ſit. Si proprie ſit ex capite, cõſiderandum eſt ex quo ſit humore. Qui ſi ex ſan-
guine uel cholera rubea, incidatur cephalica, niſi ętatis cõtrarietas, uel tẽpo
ris, uel cõſuetudinis, & uirtutis occurrat. Si igitur ad phlebotomandũ non
ſufficiat, ſcariſemus pleno palmo, ab utriuſq; pedis calcaneo. Quæ proſunt
choleræ rubeę, proſunt & ſanguini. Quę phlegmatę & choleræ nigræ non
proderũt. Singulis tamẽ ſua melius per ſe medicamẽta adhibeantur. Cho-
leram rubeã medicabimur, ſi pluſquã ſanguis dominetẽ, caſſiafiſtula, iuiubis,
prunis, uiolis, manna, mirobalanis citrinis, & ſimilibus. Si uero febris non
fuerit, catharticũ de mirobalanis, citrinis dandum eſt cum drach. 1. hieræpi
crę, quod ex aloẽ loto cõficitur. In febri ſirupũ uiolatũ, uel acetoſum, & ma-
ligranati ſuccum demus, & poſtquã corpus interius mundificatũ eſſe certifi
cabitur, caput, manus, pedes, aqua tepida infundamus. Aqua habeat uiolã,
chamomilam, hordeũ decoriatum, atq; roſas. Quod ſi uigilias patiatur, ad-
iungimus papauer. Incipiente uero infirmitate, oleum roſaceum cum aceto
damus, uel aquam roſatam cum aceto, uel oleum uiolatũ, & portulacæ ſuc
cum, uel cucurbitæ ſuccum ſuper caput infundemus. Vnge proram capi-
tis cum ſandalis albis, roſa, camphora, hordeo, quæ temperabis cum ſucco
pſillij, & aqua roſacea. Dioſcorides dixit: Si cũ oleo roſato frontẽ, & tempe-
ra unxeris, & opio, ſimplicẽ dolorẽ ex calore refrigerabis, & dormire facis.
Item dicit: Si folia & capreolos uitis tollas, & fortiter piſtes, & caput ungas,
ualet ad humores depellendos. Sternutamenta prouocamus cum ſucco la-
ctucę, portulacę, cucurbitę, oleo uiolato, cum mulieris lacte mixto, qui ſug-
gat puella, uel cum ſaccari ſucco. Si uigilias patitur, ſternutamenta prouo-
camus cum oleo uiolato, opio, & papaueris oleo, uel uiolato, & ſimilibus. Si
dolor capitis cum grauedine fuerit, nullum cataplaſma, uel epithima appo-
nendum erit, neq; aquã capiti infirmus infundat, niſi roſaceã, uel ſalicis, uel
portulacæ, uel cucurbitæ, quod autoritate Galeni, nec ſternutamenta reci-
piat niſi prius humor decidat. Cibi ſunt, cucurbita, atriplex, portulaca, beta.
Si non habuerit febres, pullos comedat columbarum, perdices, & ſimilia. Si
ex frigido humore ſit dolor, id eſt, phlegmate, uel melancholia, proſpicia-
mus quę iam diximus ſigna: & demus hieram fortiſſimã, Galeni pilulas hie
ræpicrę. Aliud, & pilul. ſtomachi moueamus uomitũ cũ oxymelle de radici
bus, & gargariſſmũ cum hierapicra, & ſinapi, & pyrethro, & cum oxymel-
le. Debes lauare caput cum aqua ubi coctum ſit anethum, roſmarinum, ubi
maiorana, chamomila, & ſimilia ſint cocta. Vngimus caput melancholicũ,
ex amygdalis amaris, cucurbita amara. Similiter ungimus caput phlegma-
ticum oleo ſambucino, uel nardino, uel chamomilino, uel muſcelino, uel
rutæ. Emplaſtrum imponimus ex gummi arabico, myrrha, euphorbio,
croco orientali. Vbi uero humores defecerint, ſternutamẽta prorocemus,
cum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

cum succo caulis, betæ, uel oleo chamomilæ, & similibus. Si post sternutamenta ardorē in naribus sentiat, inungimus lacte mulieris puerū lactātis. Si non senserit, naribus nitrū imponibus, & nigellā, uel fumū anisi. Galen. confirmat fimū asini prodesse capiti. Idem facit mentę succus, si nares & tēpora ungantur. Sæpius ad balneū ire cogātur. Cibi sint uolatilia calida, cicer coctum. Hoc modo medicandi sunt, qui dolorē capitis ex uētositate grossa incurrerūt. In dolore ex percussione, uel ruina, uel apostemate, cephalicā incide, & secūdum uires sanguinē bis uel ter subtrahe. Si uires negauerint, potū damus oxyfœnicia, pruna, iuiubas, uiolas, uuas passas, cassiāfistulam, mannā & similia, diebus singulis ex his bibat unc. 4. Aliud, R. solatri succi cocti colati, cassię fistulę mūdatæ drach. 4. cū hierapicra, uel aloēs epaticę drach. 6. Tale cataplasma capiti imponamus, de sandalis rubeis, succo solatri, salicis, uiolę, farina hordei, & similibus. Sternutamenta dato cū solatri succo, & lacte mulieris puellā nutrientis. Alud, de sandalis albis, & rubeis, bolo, croco, tēperatis cū succo solatri. Ad bibendū detr ptisana, cū maligranati succo. In aqua salicis bibēda sirupū uiolatū, uel iulep, id est, sirupū de sola aqua & sacaro. Si tumor sine plaga ex supradictis euenerit, aqua calida in qua decoctę sint lentes, rosa, myrta, laua, & unge cū oleo rosaceo, & albugine oui. Odoret rosam, uiolā, camphorā, & myrtā. Cibos damus cucurbitas, atriplices, gallinarū pullos, uitella ouorū. Si dolor capitis ex stomacho sit, aut ex humoribus in stomacho collectis, sic colligitur: Si nauseauerit, & torturā uētre uel precordijs passus fuerit, uomitū prouocabis. Fieri aūt nō potest, quin cholera uel phlegma proijciatur. Si uero uomitū prouocare, uel propter dolorē, uel pro tēpore nequiueris, potiones hierapicra & aloēs, & mastichis simul dabis, uel stomachicon, & similia. Vngimus stomachum ex oleo rosato, aqua rosata, myrtę succo. Si ex calore solis, ungendū est caput ex oleo rosaceo, frigida aqua, uel aceto. Si uehemēter doluerit, & ardor fuerit, ungendū est oleo rosato, portulacę succo, uel cucurbitę, uel semperuiuę. Potus erit illi sirupus uiolatus, maligranati succus in aqua calida pedes imponant. In dolore ex frigore aēris, capiti aquā calidā in qua decocta sint anethū, rosmarinus, melilotus, per fistulas infundimus urceoli, & caput oleo nardino, uel sambuco inungimus. Sapientius industrię hæc sufficiāt. Deinceps ordinemus antidota ad hoc utilia. Hiera Ioan. Damas. iuuat dolorē capitis, qui uel ex phlegmate, uel cholera nascit nigra, stomachū mūdificat, epar cōfortat, da fortioribus drach. 5. imbecillioril. drach. 2. cū calida aqua. Cibi postea pulli, perdices, uinū leue. Antidotum. R. carpobalsami, xylobalsami, cassię lignę, cinamomi, thymi, spicę, asari, cubebę, mastichis iuiubæ, macis, nucis muscatæ, gariophili, an. drach. 5. croci drach. 3. aloēs epaticæ lib. 1. fac pulueres, & tēpera cum melle. Aliud antidotū Ioan. Damas. facit ad uentositatē grossam, uisus obscuritatem, grauitatem totius corporis, propter uentositatem ex phlegmate,

ex phlegmate & cholera nigra. Recipe aloës drach. 15. epithymi, costi, ana.
drach. 5. euphorbij, croci, spicę, chamędrios, añ. drach. 6. gariophili. drach.
10. acori, calami aromatici, mastichis, ana. drach. 8. xylocassiæ drach. 7. xy-
lobalsami drach. 4. piperis albi & nigri, gentianę, amomi, ana. drach. 3. dia-
gridij cocti drach. 2. mellis quot sufficit, dabis pensum, drach. 1. & s. cũ aqua
calida. Pilulę Ioannis Damasceni, ualent ad mundificationem capitis & sto-
machi, accipiantur omni tempore. Recipe aloës epaticæ drach. 7. mastichis
drach. 4. turbith drach. 10. rosę drach. 3. fac pilulas in modum ciceris, da 11.
uel 15. ante somnũ cum aqua calida. Pilulæ Galeni ad phlegma deponendũ,
& omnem grauem fumũ ascendentẽ caput, oculos purgãt & stomachũ. Re
cipe aloës, epaticę, diagridij, absinthij, colocynthæ interioris, mastichis, añ.
drach. 3. tẽpera cũ succo solatri, uel scariolæ, fac pilulas in modũ ciceris, da-
bis 7. uel 9. ante cibũ, & post. Stomachicũ mundificãs caput, & stomachũ,
ualet arthetico dolori ex grosso phlegmate. Recipe aloës, turbith, mirobala
ni citrini & indi, absinthij, añ. drach. 3. scamoneæ: colocynthę, bdellij, anisi,
epithymi, mastichis, ana, drach. 2. tempera cũ succo marathri, fac pilulas in
modũ piperis, da drach. 3. cum aqua calida, & suo tempore laxatiuũ celebra.
Aliud stomachicũ Ioannis Damasceni purgãs cholerã rubeã, & nigram, &
phlegma sine molestia. Recipe hierapicræ, mirobalani citrini, ana. drach. 3.
nitri, agarici, añ. drach. 2. turbith drach. 6. salisgẽmę, epithymi, ameos, ani-
si, añ. drach. 2. scamonęę drach. 1. tẽpera cum succo scariolæ, & fac pilulas in
modũ piperis, bibe cũ aqua calida. Hiera Galeni de lib. decalogi, stomachũ
mũdat, atq; caput, imò & totũ corpus de cholera rubea & phlegmate. Rec.
croci, spicę, uiolæ, absinthij, xylocassiæ, asari, mastichis, carpobalsami, xylo
balsami, cinamomi, thymi pondus ęquale, aloës quantũ sunt cęterę species,
fac pilulas cũ succo scariolę, ad modũ piperis, da ęgrotãti ut laxatiuũ. Phleg-
matico cũ dat̃, colocynthã, agaricũ, turbith, appone ęquali pondere. Pilulę
aureę ualentes ad easdem passiones, sunt tamen leuiores. Recipe aloës, colo
cynthæ, agarici, fœniculi, drach. 3. mastichis, rosæ, ana, drach. 1. fac pilulas.

De hemicranea. Cap. XI.

CErebrũ diuiditur in quatuor partes, in breuitatẽ & in longitudi
nem, in dextrã, & sinistrã partem, habetq; lineã mediã qua uen
triculi medij differant. Si in caput aliquorũ humorũ ascendat fu
mus, & à natura in dextrã partem propellatur, dolor ibi gignit̃.
Si in sinistrã, idem patit̃, & hemicranea uocat̃. Quã passionẽ sic curare dispo
nimus: uidendũ est utrum ex calidis sit humoribus. Quod itidem intelligit̃,
uti de cephalęa diximus. Phlebotomãda est igitur cephalica uena, ex ea par
te qua patitur, & cũ cathartico purgabis, quo acuta cholera rubea deponit̃.
Sternutationes sunt faciendæ cum oleo rosato, uel uiolato, & lacte mulieris
puellam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

puellam nutrientis, infirmo loco apponet de coriādri succo. Vniuersaliter curatio est adhibenda eadē ratione quā dedimus de cephalæa. Si de frigidis patiatur humoribus, cum hiera fortissima, logodion & similibus, purgabit. Sternutatio cum oleo fiet nardino, uel chamomileo, & de hoc oleo modicū immitte in aures in ea parte ubi dolor est.

De dolore Cranei. *Cap.* XII.

ALiquādo craneum cum molestatione patitur magna dolorem nimiū, ut quasi malleationem quandam infirmus in capite sentiat, nec uocem, nec sonitū aliquem pati possit, neq; lumē, neq; splendorem, & ex cholera rubea cōtingit, uel uentositate grossa, si in capite debilitatem inueniat. Ex cholera rubea nimiam percussionem sentit calidam. Ex uentositate, grauedinem, & tensionem sentit. Si ex cholera rubea esse certificabitur, oportet ut ea purgetur, & caput lauetur, cum aqua ubi papaueris cortices, uiolæ, hordeū, psyllij frondes, & similia sint cocta. Sternutatio fiat, cum oleo rosato, & uiolato. Si ex nimijs uigilijs patiat, cum oleo uiolato, & succo papaueris, & lactucę sternutatio conficiatur. Epithima capiti apponendū, sandali quoq;, & aqua rosata, oleū rosatū, & similia. Nutriatur cū chrysolocanna, portulaca, cucurbita, & similibus. Si dolor ex uentositate grossa sit, damus theodoriton, hieram Galeni, uel Rufini hieram. Dabis in unaquaq; nocte drach. 1. & s. uel hiera picra, uel Galeni pilulas, uel Archigenis hiera dāda, añ. drach. 1 & s. Damus & sambuceleon cū anethino cathartico. Damus & pilulas cochias. Lauādum est caput cū aqua ubi chamomila, samsucus, melilotus sint cocta. Damus epithima de aloē, myrrha, croco, & similibus. Gargarissma de hiera picra cum aqua calida, & melle. Sternutationes de musceleon, chamemileon, anethileon, nardileon. Balneū faciat frequenter, à cibis malis abstineat. Cymino utatur, arromatibus, & aniso. In potibus autem utatur sirupo de melle, & speciebus, uel uino odorifero & ueteri.

De Vertigine. *Cap.* XIII.

VErtigo uisus est corruptela, & subito apparēt patiētibus omnia quasi uolubilia, nebulosa. Causa, nimia humorum est abundantia cum uentositate mixta. Humores isti in capite mouētur ex uētositate, uel fumo de quolibet membro, sicut à stomacho caput ascendente. Si hæc passio in solo sit cerebro, sentit grauitatem in caput ascendentem, & sonitum in auditu, corruptionem in odoratu. Vertigo est durabilis, neq; dimittit. Si est ex stomacho, sentit abominationem, & in ore stomachi dolorem ad tempus: uertiginem uero ad tempus dimittentem, hęc fit, cum à stomacho fumus ascendit, dimittit cum non ascēdit. Vertigo

proprie certificata à cerebro, cephalicam innuit debere phlebotomari uenam, & sanguinem minui quantum sufficit, si non oberit defectio uirtutis, uel frigiditas aëris, tempus ętatis. Damus his in cura hieram picram, in qua duæ partes aloës, & una aromatica. Pilulas aureas, uel quæ diximus cerebrum mūdificantia. Sicut hieram Galeni, & Ioannis Damasceni stomachicum. Pedes infirmi in aqua calida sunt ponendi. A uino abstineat, caulibus, lentibus, lactucis, & similibus. Si sit ex stomacho uertigo, catharticū, de absinthio, aut sirupum de agarico damus, cum hiera picra, uel pilulas de hiera picra, & uomitum prouocamus. A cibis abstineant in stomacho inflationem facientibus.

De Lethargia. Caput XIIII.

PErfectio memoriæ, & facilitas recordationis animę, substantialem cerebri puppis stabilitatem, & eius innuit perfectionē, uel contra, hominem obliuiosum, & durę intelligentiæ necesse est faciat. Quod fit, cū in puppi cerebri humores phlegmatici nascuntur, qui fere nil horum prætermittunt memoriæ. Si ex uicino fit corpore, cum multa oscitatione, & oris apertione, neq; meminerint os claudere, ex multa est frigiditate phlegmatis, & humiditate, cum in puppi cerebri superat, & animatum spiritum suffocat. Hęc infirmitas uocatur lethargia, Galenus tamen uocat frigidam φρενῖτιν. Quæ sæpius contingit senibus, in frigidis & humidis regionibus. Si hanc curare uelimus, potiones damus caput mundificantes ex frigidis, & grossis humoribus. Sicut theodoriton, pilulas cochias & stomachicon, & similia. Hę quoq; pilulæ sunt iuuatiuæ similiter, ualentes ad frigidos & grossos humores phlegmaticos, & ad dolorē capitis faciētes, & ad lethargiam. Recipe aloës, drach. 10. agarici, stecados, ana. drach. 3. colocynthæ, mastichis, cassiæ, spicæ, cinamomi, gariophyli, zinziberis, anisi. ana. drach. 1. & s. fac pilulas in modū piperis, & da drach. 3. cū aqua calida. Posthanc mundificationem capitis, epithima faciendum est in eadem puppi calidum, & dissolutiuum, sicut nardileon, castoreleon, pyretheleon, sesameleon, samsuceleon, laurinum, sambucinum, & similia. Similiter cataplasma de sinapi, euphorbio, temperatis cum succo rutæ, uel de castoreo, & cinere humanorum capillorum, cum aceto temperatis. Cataplasma Ioannis Damasceni ualet lethargicis, mentem acuit. Recipe sinapis, pyrethrū, asphodeli, ana. drach. 15. castorei, euphorbĳ, ana. drach. 7. tēpera cum samsuci succo, pupim cerebri inde sępius ungito. Sternutatio cum selite fiat, uel cum cōdisi, uel castoreo. Gargarissmum cum sinapi, origano, pyrethro, staphisagria, galanga, & similiter cum hiera picra, & oxymelle scyllitico, & aqua calida. Propria huius morbi medicina, potio est anacardina, unaquaq; die drach. 1. & ieiunus bibat. Si solū sit anacardiū, mediam drach. accipiat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

accipiat. Vtatur diatrion pipereon, diagalanga, diacosin, trifera magna. Si inueterascit infirmitas, de castoreo detur quotidie drach. I. cum calida. Vngatur puppis capitis. Naribus quoque idem apponatur. Sternutatio similiter fiat cum castoreo, condisi, nigelli, pipere, & similia. Masticet thus cum pyrethro, uel origano, uel staphisagria, uel cortice radicis caparis. Accipiat oxymel, melicratum aromaticū. Abstineat à scarificatione, & in puppi capitis maxime, & à fructibus, & cibis humidis, & frigidis omnibus.

De expergefactione à somno. *Cap.* XV.

SI patiatur puppis cerebri de phlegmate & cholera rubea cōmixtis, redditur infirmus quasi mortuus, oculos tamē habet apertos: anima nullam molestationem tolerat. Quiescit cum phlegma infrigidetur & humectet, expergiscitur à siccitate, & acredine cholerę rubeę. Vnde Galenus: Intentio nostra in hac infirmitate medicanda, mūdificatio est cerebri ex his duobus humoribus sibi substantialiter oppositis. Danda sunt cathartica, uel quodlibet aliud secūdum eum qui magis dominari uidebitur. Sed si sunt ęquales, æqualiter fiat & medicina. Post mundificationem puppis cerebri, lauetur cum aqua caput, ubi chamomila, anethum, melilotus, samsucus, & similia sint decocta sicut uiola rosata & similia. Vngatur puppis capitis unguento de myrrha facto, aloë, croco, rosa, & sandalis, & menta, cum albumine oui, & oleo rosato uel aceto forti temperatis. Vngatur & cum chamomeleon, nardino, anethino, costo, nigella, & similibus. Misceantur his alia genera olei frigida, sicut rosatum, & uiolatum, & nenupharinum.

De stupore mentis. *Cap.* XVI.

STupor mentis est quasi somnus oculis clausis, qui duobus modis fit: uel enim infirmus nimiū est somniculosus, uel parua. Nimia somniculositas tribus modis constat, uel de sola humiditate, sicut ebriosi patiuntur, uel de sola frigiditate sicut in niuē & glaciem cadentes sustinent, uel de utroque, sicut in apoplecticis uidemus, & lethargicis. Secunda parua scilicet somniculositas, nō est somnus, sed quasi dormitantis pigritia, quę non contingit nisi ex debilitatione & dissolutione uirtutis. Hæc infirmitas nunquam aut uix curatur, utrum autem ex humiditate, aut ex frigiditate sit cerebri pręuideatur. Pedes infirmi in aqua calida ponantur, & cum sale fricentur. Chamomila, rosa, melilota, in aqua decocta infirmo apponantur, ut per nares fumus eorum ingrediatur, prora capitis illa aqua lauetur, & deinde cum oleo rosaceo & aceto ungatur. Si ex frigiditate sit sola, oportet prora cerebri ut calefiat cum aqua, ubi chamomila, centaurea, melilotū, calamenthū, ruta, & similia sint decocta. Deinde ungatur ex muscelino, nar-

dino oleo, & similibus. Si ex frigiditate & humiditate, infirmo exercitiũ in iungatur. Sternutatio cum castoreo fiat, & cum condisi, nigella, & pipere, quibus cerebrum cõmoueatur, & calefiat. Sternutatio alia cum muscelino, & oleo nardino. Odoret castoreũ, & rutam. Fumigatio fiat cũ licinio, bombycino prius accenso & extincto. Melicratũ aromaticum, & oxymel dentur ad bibendum cum sirupo calamenthino. Medicetur hæc infirmitas itidem ut lithargia, sed tamen in lithargia puppis, in hoc morbo prora curetur cerebri. Si ex defectione, & dissolutione sit uirtutis, cum chamomilla, uiola & rosa in aqua coctis, ungatur. Cumq́ꝫ sandalis quoqꝫ, & oleo rosato, & aqua rosata. Ante infirmum dulcis sonitus fiat de musicorum generibus, sicut campanula, uidula, rota, & similibus; his enim anima condelectatur, & ex delectatione excitatur natura.

De uigiliis. Cap. XVII.

Vigilare est duobus modis, Vnũ est naturale, & uocatꝛ expergefactio somni, uel extra naturã, & uigiliꝫ uocãtur. Vigiliꝫ sunt ex nimio motu cerebri, & ex siccitate cholerꝫ rubeꝫ, siue nigrꝫ, uel ex non tẽperato calore, uel ex salsis humoribus, uel his omnibus in cerebro nascẽtibus. Si ex siccitate sunt uigiliꝫ, sequũtur angustiꝫ, & siccitas, & mutatio coloris in cute. Si ex cholera rubea fit siccitas, fit color citrinis, quia uigiliæ cholerã rubeã mouẽtes in exteriora propellũt corporis. Si ex nigra, fit color liuidus. Si cũ calore sit, succedũt angustiꝫ, sollicitudo, alienationes, cogitationes. Si ex salso humore phlegmatico sit, fit quies, & mentis suspiciones, uigiliæ, hꝫc proprie agũt, ut substãtialia siccent mẽbra corporis, & perfectionẽ digestiuæ corrumpant uirtutis. Cum autem cibus in corpore non bene coctus fuerit, totus uel plurima eius pars malos chimos generat: unde eorum palpebrꝫ, & facies tumescũt, colores mutãtur, similesq́ꝫ cõcreantur. Oportet ergo medicari festinemus has infirmitates, quia maximarum causꝫ sunt passionum. Conuenit tamen prius cognoscere, si ex cholera rubea sint uigiliæ: in his enim lauãdum est caput cum aqua ubi papauer, lactucꝫ semen, uiolæ sint coctꝫ. Sternutatio est facienda cum oleo uiolato, & lactucæ succo, & oleo hyoscyami, cum succo portulace. In fronte eius opium, saccarum, lactucꝫ semen, hyoscyamus sunt ponenda. Quꝫ omnia debent pistari, & cum succo portulacæ temperari & inungi. Mulgeamus super caput eius lac mulieris puellam nutrientis. Dioscorides dixit: Si suppositurã facias ex oleo uiolaceo uel ex opio, somnũ gignit. Danda sunt & cathartica, cholerã rubeam extinguentia. Danda sunt & semina lactucꝫ, papaueris, hyoscyami, in aqua cocta, si sint necessaria. Si uigiliæ ex siccitate sint, causa est choleræ rubeꝫ, aquã iuuat capiti infundere, ubi chamomilla, melilota, anethũ, cortices papaueris, semen maluꝫ, & similia cocta sint. Post rasum caput lac mulieris, uel asininum,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

asininũ, uel pecorinũ, aspergimus. Sternutationes sunt faciendę de lacte mulieris, cum oleo de semine cucurbitæ. Si uigiliæ sunt de falso phlegmate, sternutationes de oleo crocino, anethino, chamomelino sunt faciendæ. Lauandum caput cum aqua, ubi chamomila, samsucus, anethum sint cocta. Si uigiliæ ex calido sint cibo, seu calida potione, medicamur prout medico disponendum esse uidebitur, cum rebus somnum facientibus. Recipe opij, castorei, croci hyoscyami, ellebori nigri, mandragorę, papaueris semen, oculi bouis, æquali pondere, unde factum puluerem mandragoræ succo debes distemperare, quibus superimponendum oleum samsucinum quantum sufficiat, & missum intra uas uitreũ in sole per dies decem dimittendum, & cum baculo quotidie mouẽdum. Post colato opium quantum sufficiat pistatum, cum suprascripto oleo est apponendũ, & item ad solem per dies 10. alios ponendum, & cum baculo reuoluendũ, fece colata, & iterũ liquori reddita per dies 10. iterũ soli sunt reddenda. Postea partim de isto, partim de muscelino, nares & frontem illinies. Aliud. Rec. opij drach. 10. lactucę seminis, tantũ de hyoscyami, mãdragorę, añ. drach. 5. quæ pistata in libra succi mandragoræ sunt apponẽda: & ita simul imposita, & cũ ipsa aqua bullienti sint immitẽda, & ibi excoquẽda. Quibus deinde 100. drach. olei siricini sunt adiungẽdę, & tam diu excoquendę, quo ad solum oleũ uideatur remansisse. Inde frontẽ & caput unge. Aliud, Rec. opij, hyoscyami, mãdragorę, pondus ęquale, factũ puluerẽ aquę admisce, & soli per dies quinq; exponito, & frontẽ unge. Trochisci similiter ad idem ualent. Rec. hyoscyami, lactucæ semen, semen papaueris albi, ana. drach. 5. cucumeris semen, portulacæ semen, ana. drach. 2. & s. opij, croci, añ. drach. 1. factum inde puluerem cum succo distempera lactucæ, & fac trochiscos unũ quemq; drach. 1. dabis bibere unum cum ierit dormitũ. Similiter alterũ cũ lacte fœminę distẽpera, & inde caput ungi pręcipe.

De Phrenesi apostemate cerebri. Cap. XVIII.

PHrenesis ut absolute diffiniatur, calidum est apostema, in quibusdã cerebri pelliculis, quam semper sequũtur uigilię, alienationes. Aliquando etiã apostema in cerebri est substantia, quod pessimum est & molestissimũ. Nascitur duobus modis, uel de incensione cholerę rubeæ cerebrum ascendente, uel de ebullitione sanguinis in corde, cuius fumus cum ascenderit in cerebrum fit apostema, deinde uigilię & alienationes comitãtur, & dolores. Cum autem morbus augmentatur ut ad statum pertingat, terribilia infirmus accidentia patitur, sicut sitim nimiam, siccitatem oris, nigredinem linguæ, asperitatem, molestationem, angustiam nimiam, defectionem, & syncopin, mutationem natiuę cutis, faciei in non natiuam, siue in rubedinem, si sanguis cordis sit causa, uel in citrinitatem, si sit cholera rubea. Ex maxima uero parte hęc infirmitas solet

contingere his qui magno & subito exercentur labore, & quando complexio est ex calido & sicco, & maxime tempore æstiuo. Phrenesis quę ex qualibet alia passione nascit, uel est ex phlegmatis apostemate, uel ex stomachi passione, siue ex matrice, ex quorum colligantia per neruos cerebrum patitur. Membris in pristinum statum redeuntibus, & cerebrum sanatur. Alienatio illa quæ ex stomachi contingit uitio, paulatim augmentatur. Postquã dolor quiescit, febris extinguitur, morbus tamen non dimittitur, in cerebri substantia esse certificatur: unde eorum flatus debilis est, & rarus. Alienatio illa quę in augmentatione febre est acuta, ex fumo est caput ascendente acuto & pungente, febre quiescente, & alienatio quiescit. Si econtrario, certificatur apostema esse in cerebro, uel in suis pelliculis. Galenus enim inquit alienationẽ acuti sequũtur humores, pungitiui, pręter maniã uel melancholiã. Quæ tribus fiunt modis, uel in cerebri substantia, uel in stomacho, & ad eum pertinẽtibus, sicut hypochondria cũ inflãtur ex cholera nigra. In phantasmatibus & alijs accidentibus est diuersa, sed tamen in quodam communicantur, ut Hippocrates in Aphorismo testatur: Si timor alicui immoretur sine causa, passio eius est melancholia. Vnde omnes hanc passionẽ habẽtes, sine causa sæpe sunt tristes. Qui interrogati cur contristentur, non habent quid respondeant. Alij timent mortem, uel qualibet aliam rem patiuntur irrationabilem. Alij amant mortem, & nimium desiderant eandem. Galenus: Non est inquit mirandum, si nigra cholera in fundamento rationabilis animę dominetur, ut timorẽ & tristitiã aut mortis suspicionem patiatur, cũ in corporibus exterioribus nihil sit timidius obscuritate. Vnde si aliquid obscurũ rationalis animæ operiat partẽ, necesse est patiẽs timeat, quia secũ portat unde timeat. Quod ergo nos exterius ex obscuritate huius aëris patimur, necesse est ex cholera nigra cũ ad cerebrũ ueniat, melancholici patiantur, uel cum ascendat eius fumus, sicut in hypochondriacis uidęmus. Sufficit nobis dixisse de causa & mentis alienatione. Nunc ad medicinam transeundum. Oportet ergo ante morbi dominiũ phlebotomari phreneticos, ut sanguis extrahatur secũdum quod uirtus patitur, si non aliqua nobis obuient contraria. Post diminutionem cum cathartico est subueniendum. Recipe oxyfœnicia, pruna, iuiubas, uiolas, cassiamfistulam, mannã, & similia. Quotidie digestio est augmentanda, & incensio choleræ rubeæ extinguenda, sicut hoc cathartico: Recipe mannæ, uiolati mellis, cassiæfistulæ, ana. drach. 5. quę colata, ieiuno dentur in aqua cucurbitæ. Vespere cũ aqua maligranati dulcis & acidi, cum sirupo, uel saccaro. Nutriendus est cum ptisana, saccaro, uel pane leuato cum amygdalis, & saccaro. Misceat autem semper cum sirupo uiolato, uel de prunis, uel oxysaccaro. Mittamus oleum rosaceum super caput eius cum aceto, uel portulacę succo, uel semperuiuæ, & cucurbitæ, cum oleo rosaceo uel uiolato. Ponamus super caput frondes salicis,

licis, uel portulacæ. Si habet uigilias, ungamus frontem & tẽpora cũ lactu cæ, & papaueris succo, & oleo uiolato. Sternutatio fiat ex lacte mulieris, & oleo uiolato. Si siccitas oris crescat, & linguæ asperitas, lauetur os cũ psyllij aqua, & oleo uiolato, & similiter lingua. In domo ubi iacet, frondes herbarum mittamus uirides, sicut salicum, myrti, rosæ. Si potionem bibere non possit quam sumus dicturi, clystere mandamus fieri, de uiolis, hordeo mundato, iuiubis, furfure, in aqua coctis drach. 2. Apponatur de nitro unc. 1. de oleo uiolato saccaro drach. 10. & fiat quotidie. Melancholicorum oportet cerebrum de cholera nigra mundificari, secundũ qualitatem sui cum cathartico, sicut hiera logodion, & hiera Galeni, & cathartico de epithymo, & similibus, & agarico. Si morbus sit molestus, uirtutem leuioribus prius regamus. Postea catharticũ demus eis & abstinentia iniungat᷑ de cibarijs & cholerã generantibus. Galenus: Oportet inquit in omni morbo considerari, quæ medicina fortior siue debilior in initio debeat dari. Item dixit: Si morbus adeò non sit molestus, neque suspicio habeatur, à debilibus ad fortiora ascendatur, & econtrario, contrarijs. Idem Hippoctates sensit.

De ebrietate. Cap. XIX.

Oportet uinum bibentes quantitatem, uel qualitatem cauere, quæ eos ualeat inebriare. Consideret ergo quilibet corporis sui qualitates, & membra uoluntarium motum habentia, memoriam, & rationem suam. Quæ si uideat cito immutari & debilitari, præuideat, ut ipse uino dominetur, & non uinũ sibi. Ex grosso ebrietas nascitur fumo, & indigesto, qui cerebrum ascendat, ipsum operit, sicut nebula operimentum est solis, & interstitiũ est mentis, & suæ splendidæ intentionis. Vnde omnia membra debilitantur, & emolliuntur. Similiter nerui ac sensus, & memoria turbantur, intellectus. Incipiatur igitur medicari: Si ebriosus calidæ naturę fuerit, mittamus oleum roseatum in capite, & uiolatum, cum succo cucurbitæ, & portulacæ cum aqua uiolata. Detur ad bibendum maligranati succus, cum sirupo: occupetur medicus in somno reducendo, ut uini fiat digestio, postea balneum temperatum paretur, & cum aqua calida pedes fricemus, cum sale, & oleo uiolato, quæ fumum à capite deponant inferius. Ebrioso uomitũ prouocemus, deinde bibat absinthium cum aqua frigida, uel mentam, & absinthium cum sirupo rosato. Si quis autem causa ebrietatis dolorem patiatur circa præcordia, uomitum prouocet, & psyllium cum aqua rosata potet, coitum euitet, & saturitatem ante & post potũ. Refocillandus est cum perdicibus, pullis, portulaca, & aceto mali granati citrini utatur, malis quoq; granatis, mespilis, malis, cotonijs, & similibus. Si ebriosus fuerit frigidæ naturæ, oxymel ei detur, ante balneum, &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

post balneũ dormiat, pedes fricet cum sale, & aqua calida. Optimũ est absinthium ebriosis, si phlegmatici sunt. Proprietate enim sua dissoluitur ebrietas, unde si ante uinum uel cum uino bibatur, contra ebrietatẽ iuuare certificatur. Nutriẽdi sunt cũ frictis & assatis rebus, & caulibus cum carne crassa, uel caulibus in aqua coctis, cum obsomogaro, & oleo. Est enim propriũ caulibus, ut ebrietas per eos remoueatur, & uini fumum grossum ascendere ad cerebrum non permittunt.

De Amore. Cap. XX.

AMor qui ἔρως dicitur, morbus in cerebro cõtiguus. Est autem magnum desiderium cum nimia concupiscentia, & afflictione cogitationum. Vnde quidam philosophi dicunt, ἔρως est nomen maxime delectationis designatiuum. Sicut autem fidelitas est dilectionis fundamentum, ita & ἔρως delectationis est quidam finis. Aliquando huius amoris necessitas, nimia est naturę necessitas in multa humorum superfluitate expellenda. Vnde Rufus: Coitus, inquit, uidetur ualere, quibus nigra cholera & insania dominatur: Redditur eis sensus, & molestatio amantium tollitur, si etiam cum dilectis loquatur. Aliquando etiam amoris causa, pulchra est formositas considerata, quasi in sui consimili forma conspiciat, quasi insanit anima in eam, ad uoluntatem explendam. Cum hęc infirmitas fortiora animę subsequentia habeat, id est, nimias cogitationes, fiunt eorũ oculi semper concaui, cito mobiles, propter animæ cogitationes, sollicitudines ad inuenienda ea, & habenda, quæ desiderant, palpebræ eorum graues, citrini sunt ipsorũ colores. Hoc ex caloris fit motu, qui ex uigilijs cõsequitur. Pulsus induratur, nec naturaliter dilatatur, neq; percussio secũdum quod oportet custoditur. Si in cogitationibus profundat, actio animę & corporis corrumpitur, quia corpus animam in sua actione sequitur, & anima corpus in sua passione comitatur. Galenus: Animę inquit uirtus complexionẽ sequatur corporis. Vnde si non amantibus succurratur, ut cogitatio eorum auferatur, & anima leuietur, in passionẽ melancholicam necesse est incidãt, & sicut ex nimio labore corporis in passionem laboriosam incidunt, itidem ex labore animę in melancholiam. Studio igitur sit curantibus, ne profundentur in cogitationes nimias, uinum dandum temperatũ, & odoriferũ, & audire genera musicorũ, colloqui dilectissimis amicis, nitẽtes uidere hortos, odoriferos, & fructiferos, currentem habentes aquam, & claram. Spaciari cum fœmina, seu maribus pulchrę formę. Rufus: Vinum inquit medicina est fortis, tristibus, timidis, & amantibus. Galenus: Quicunque primitus uinum est educere molitus de uitibus, inter sapientissimos est computandus. Zeno dixit: Sicut lupinorum amaritudo tollitur, si in aqua infundantur, sic animi asperitas ebibito uino in dulcedinem uersa est. Item Ruffus: Non solum

summodo uinum temperate ebibitum aufert tristitiam, sed & alia uino similia, sicut balneum temperatum. Vnde fit, ut cum quidam balneum ingrediantur, ad cantandum animantur. Quidam ergo philosophi dicunt, sonitum esse quasi spiritum, uinum quasi corpus, quorum alterum ab altero iuuatur. Dicunt alij quod Orpheus dixerit: Imperatores ad conuiuia me inuitant, ut ex me se delectētur, ego condelector ex ipsis, cum quo uelim animos eorum flectere possim, sicut de ira ad mansuetudinem, de tristitia ad lętitiā, de auaritia ad largitatem, de timore in audaciam. Hæc est ordinatio organorum musicorum, atq; uini, circa sanitatem animę. Quod perfectissimum esse dignoscitur, si boni consocij aggregentur, qui & in pulchritudine ualeant scientia uel moribus: Dictum enim delectatio est maxima, ut uinum bibatur, & colloqui sapiētibus. Galenus: Colloqui inquit sapiētibus se amantibus, laborem elicit à membris interioribus, quod si in hortis fiat lucentibus, & odoriferis, & fructiferis, optimū & iocundissimum fit. Sic autem eorum loca ubi sessuri sunt mūda sint, & lucida, apponantur rosa, & myrta, salices, basilicon, & similia. Ab ebrietate caueant, & cum oporteat, dormiant, post somnum uero in balneo delectentur, cum aqua & aēre temperato, & lucido, neq; eis accedat quod animus abhorreat. Interrogatus autem quidam à philosophis quare horribilis homo grauior esset quàm quodlibet pondus, taliter respōdisse fertur: Homo inquit horribilis pondus est animi solius. Alia uero pondera, animæ & corporis sunt communia. Hæc est uia medicinę circa amantes exercenda.

De sternutatione. Cap. XXI.

SErnutatio de diuersis humoribus nascitur. Aliquando enim natura operatur, cum humores adunatos siue fumū satagit expellere à cerebro, qui iam uel sunt morbi, uel causa futuri uitij: humanum enim cerebrum humidus est cerebris cæterorum animantium. Vnde humores adunantur, qui cooperante natura inde expelluntur cum sternutationibus. Aliquando enim fit sternutatio ui morbi non naturæ expulsione, sicut in coryza uidetur, & in peripleumonia. Aliquando quoq; magis fit aliūde quàm ex qualibet infirmitate. Canales enim narium humanarum curtæ naturæ sunt, unde cito ad cerebrum nocitiua extrinsecus ueniunt, sicut puluis, frigiditas aëris, splendor solis, & similia. Quę cum ad cerebrum ueniant, expelluntur à cerebro motu suo continuo, & inde fit sternutatio. Quæ si diu permaneat, postquam cerebri expulsa sit superfluitas, succurritur lauatione capitis cum aqua ubi chamomilla, rosa, hordeum mundum, sisymbrium, & similia cocta sint. Apponitur naribus basilicę succus, cuius proprietate sternutatio aufertur. Si sternutantis caput

calidæ fuerit naturæ, cum ole rosato, & uiolato, & aqua rosata ungatur. Si frigidę, oleum ireos, & nigellæ, chamomelion, & similia, capiti appone.

De apoplexia & epilepsia. *Cap.* XXII.

PASSIONEM qua subito homines cadunt, antiqui frequenter habuerunt, & pessimum morbum uocauerunt. Vulgus dicit accubatum, & iram dei esse. Vnde oportet ut diffinitio subiungatur, & diuisio, & medicina sui ex autoritate. Galen. Hęc inquit passio quæ epilepsia uocatur, humor est frigidus, & humidus, quo uentriculi cerebri non perfecte oppilantur, prohibens animam ad declarandam actionem suam, quoad natura uias cerebri naturales illo humore exoppilauerit. Est autem epilepsia apoplexiæ uicina. Locus enim est idem & materia unde nascuntur, frigida est, & grossa: sed tamen apoplexia totius uirtutis per membra discurrentis est ablatiua. Epilepsia uero motuum est disturbatio. Vnde medici apoplexiam paruam uocant epilepsiam, quæ tribus ex causis est, uel ex humoribus phlegmaticis, uel melancholicis nascentibus in prora cerebri, uel ex uētositate frigida, & grossa cerebro dominante, uel ex humoribus cuipiam alij membro dominantibus, sicut stomacho. Cum enim humor aliquis nascitur in his membris, fumus eius ascendit per neruos ad cerebrum, grossitudine cuius uiæ animantis spiritus oppilantur. Vnde caducus morbus concreatur, sine ullis antecedentibus accidentibus, & ore spumant. Epilepsiam ex humoribus in prora cerebri existentibus, timor & grauitas præcedunt capitis, & pigritia, & tenebrositas in oculis. Accidentia uniuersalia, sensus & uoluntarij motus fuerit ablatiua, mens corrumpetur, & patiens spasmatur, sed tamen cito sanatur. Aliquando pollutio, & egestio hanc passionem comitantur, & urina præter uoluntatem emittitur. Hęc passio semper uenit determinata. Vnde Galenus inquit: Epilepsia quę crescēte luna uenit, sui materiam significat esse humidissimam. Omne enim humidū crescente luna habet incrementum. Quæ uero uenit deficiēte luna, frigidissima quidem est, sed tamen parum humida. Cum ergo magna huius morbi genera, uel accidentia intelligantur, oportaliter medicentur: Incipiendum est à calefactorijs, & dissoluentibus, & purgantibus humores cerebri, cum hiera Galeni, & similibus. Stomachicon in quo colocyntha, & quę cerebrū à grossis humoribus purgent. Gagarissmū faciamus cū calidis potionibus, hierapicra. Pluribus sternutatio cōfert cū calidis oleis. Caput est lauandū cū eisdē quę in lethargia diximus. Cū purgatum esse caput perfectissime certificabitur, cum sulphurea, uel salsa aqua balneetur, magno exercitio utatur. Bibat uinū postquam exierit de balneo, dormiat: post somnū uero in balneū eat tepidum & amenū quo animus delectetur. Si clysterizare oportuerit, faciendū est cū chamomilla, anetho, centaurea, meliloto, colocyntha, & similibus. Interuallatim uero det theriaca maior

maior, & calida antidota dentur, sicut anacardinũ, diatrion pipereon, & similia. Dioscor. dixit: Epilepticus si coagul lueporis biberit, iuuatur. Similiter asininum epar si assetur ut bibatur, & eius ungulæ incensæ, da drach. 2. & s. quotidie. Caprinũ epar si detur epileptico, epilepsia apparet. Prout idẽ dixit, pyrethrum accipiat, & cum melle distemperet, quod si naribus apponatur, & collo suspendatur, ualde iuuat. Cerebrũ ceruinũ cum oleo rosato accipiatur, & frons epileptici ungatur. Pili quoq; canis albi nullã nigredinẽ habentis collo si fuerint suspensi, ualent. Fel ursinum similiter suspende. Epilepticus cum calidis est nutriendus, quibus grossi humores dissoluuntur. Bis uel ter in die manducet, uinum uetustissimum bibat subtile, atq; clarũ. Abstineat à lacte, caseo, lentibus, betis, & caulibus, apio & similibus. Si ex stomacho esse certificabitur, uomitus ei detur, cũ hierapicra stomachus mundificetur, & etiam cum aqua calida uel melle aromatico, & cum ab humoribus erit mundificatus, à debilioribus ad maiora secundum ordinem ascendatur. Si puero hoc contingerit, uel adolescentulo: his enim sæpius contingit propter humiditatem corporis, quæ duobus fit modis, uel de frigida & humida, complexione dominante cerebro, uel ex mala ordinatione dietę. Si inquam in initio natiuitatis fuerit, & mala complexio dominãs cerebro causa fuerit, & ipsa frigida, & humida, uel utrũq; sit, huiusmodi sanantur in pueritia uel adolescentia, mutationibusq; eorum cõplexiones in calidiores mutantur, & sicciores. Si uero ab initio natiuitatis fuerit, uel à malo nutrimento inceperit fieri, uel à qualibet alia extranea causa, huiusmodi oportet medicari, sicut diximus, & secundũ quod eorum ætas, & uirtus patientur. Vnde Galenus dixit: Pœonia si collo pueri suspẽdatur, ab epilepsia liberat. Testatur autem se uidisse octo annorũ puerũ, hunc habẽtem morbũ, & tamen pœonia collo eius erat suspensa, quæ cum à collo caderet, ilicò hac infirmitate uexatus est, quę cum apposita esset, liberatus est. Galen. item inquit, à collo sustuli, & itidem ut prius cecidit, deniq; reddita collo, sanauit eum tertio. Vnde intellexi, quia ex hac medicina pars humoris minoratur, & si minima per odoratum intrat, loca sanat infirma. Item percepi quia aërem in naturam sui mutat medicina, & intrans per nares, infirmos sanat.

De maiori apoplexia. Cap. XXIII.

SI omnes cerebri uentriculi impleãtur humiditate solius sanguinis, phlegmatis, seu mixtorum cum alijs humoribus, & hac materia oppilentur uẽtriculi cerebri, totius sensus corporis, atque motus auferũtur, & est quasi nõ intelligens, neq; uidens, neq; audiens & quasi exanimatur. Omnis sensus animę corrũpuntur, nisi solus motus thoracis in anhelitu. Qui si auferat, molestior, & grauior infirmitas efficitur. Infirmitatem hanc philosophi uocant apoplexiã magnam, cuius magnitudo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

gnitudo, siue paruitas ex qualitate anhelitus est intelligenda. Si enim apople
ctici cũ maiori angustia, & quasi cũ impossibilitate suspirant, morbũ esse gra
uissimum autumant. Cum uero sine angustia, sed tamen sine ordinatione su
spirant, & aliquando quiescunt, morbus quidem fortis, sed non priori est si-
milis. Si suspiria sint ordinata, & non angustiosa, parua ẹst infirmitas. Vnde
in Aph. Hippocrates: Apoplexia si sit fortis impossibile est curari. In parua
uero non facilis est cura. Si autem humores è capite ueniant in quãlibet par-
tem, dextram, siue sinistram, apoplexiam minorem uocant, & secundum lo
cum ubi est, nomen ei datur. Quod si cõstipatio illa in unum tantũ neruum
descendat, fit mollicies in illo mẽbro cui neruus ille seruit. Si oppilatio in ner
uis spondylis est, in initio aufertur sensus, & uolũtarius motus à cerebro ue-
nientes, & omnia spondylia supposita, sensu, & motu sunt carẽtia, facies ue-
ro sana. Si faciei tortura, uel mollicies in toto corpore, uel in aliqua parte
fuerit, necesse est intelligi cerebrum oppilatũ esse. Hęc minor apoplexia ali-
quando est leuis, aliquãdo dura. Dura sermonem aufert, & uirtutẽ, & uolun
tariũ motũ totius illius lateris, & maxime si in dextro sit: leuis quidem habet
sermonem, sed parua est uirtus, sensus quibusdam membris, imò toti illi au-
fertur, & maxime si sensus uel motus in pedes descendat, post dies tres uel
quatuor, siue in manus, post dies uiginti, seu in uicina in eodẽ neruo. Cum
hic morbus ex humoribus grossis seu uiscosis nascitur, pręceperũt antiquio-
res nostri ante omnia à purgationibus humorũ incipi, cum maioribus anti-
dotis, aut cũ catharticis, sicut theodorithon, hiera Galeni, hiera logodion,
hierapicra, & similibus. Item, cum tapsiæ pilulæ, fetidis pilulis, euphorbij
pilulæ cum interuallo. Cum nullum antidotũ dabitur, theriacam, socruge-
nam dabimus, & antidotũ anacardi, & similia. Si oportet clysterizari, cum
rebus fiat calidis. Gargarissmũ cum sinapi, uel melle, & cum pyrethro, sta-
phisagria, hierapicra, & oxymelle fiat. In capite faciamus epithima de ane-
thileo, de oleo castorei, uel de oleo euphorbij, & similibus. Lauãdum est ca-
put, collum, si morbus in illis est, cum aqua ubi cocta sint chamomilla, ane-
thũ, melilotus, samsucus, semẽ iuniperũ. Epithima ponamus in loca nõ sen
tientia, & in locis calidis. Sternutationes dandæ sunt, similiter ut cerebrum
moueatur. Cibi eorum sint calidissimi, uinum forte & uetus. Post 21. diem
balneentur, & post balneum uinũ detur. Si ex nostra medicina infirmus in
febres incidat, febris ipsa morbi fit perfecta medicina, quia cum corpus ca-
lefiat, dissoluuntur humores. Si uirtus custodiatur, & plenus esse uideatur,
est phlebotomandus, sed in ætate magna, & uirtute defecta, cauenda est
phlebotomia. Sufficit enim altera medicina. Fetidæ pilulæ ualentes, apo-
plecticis, epilepticis, paralepticis, arteticis, podagricis, grossæ uentosita-
ti, iliorum dolori, neruorum dolori, & molliciei & menstrua prouocant.
Recipe aloës, bdellij, colocynthę, sagapini, amoniaci, opopanacis, cicutę se-
minis,

minis,ana.drach.1. fiant inde paruissimę pillulæ cum succo porri: Dentur drach.2.& s.cum aqua calida. Quas si plus uelis calefieri, & desiccari, iunge euphorbiũ & castoreũ. Tapsię pillulæ similiter ualent. Rec. aloës drach. 10.mirobalani citrini drach.5.penidij drach.2.tapsię,calami aromatici,zingiberis,sinapis ana. drach.1. & s. piperis longi, & nigri, colocynthæ, ana. drach.2. tempera cũ succo porri, & cum aqua calida,da drach.2. & s. ut supra. Pillulæ Ioannis Damasceni, Recipe hierapicrã drach.15.zingiberis, sinapis ana.drach.1.& s.piperis longi & nigri drach.2.tapsię, calami aromatici,salis indici,añ.drach.1. & s.penidij drach.3.tempera cum succo bdellij, & fac pillulas dans drach.2. Alię pilulæ euphorbicæ,Rec.euphorbij,colocynthæ,scamonee,bdellij,añ.drach.2.amoniaci,sagapini,opopanacis,turbith,añ.drach.1.castorei,sarcocollæ,aloës,anisi,mastichis,apij, seminis cicutæ,añ. drach.1. & s. tẽpera cũ succo apij uel porri, dans drach. 2. Hiera Ioan. Damasceni ualet ad mũdificandũ caput de phlegmate, & apoplexiæ phlegmaticę, paralysi,molliciei,passionibus oculorũ. R. turbith,drach.10. chamædreos,stecados, ellebori nigri,ana. drach.4.& s.aloës, colocynthæ ana.drach.3.pyrethri,longi piperis,zingiberis,ana.drach.4.& s. cinamomi,spicæ,polij,petroselini,croci,euphorbij,ana.drach.2.piperis albi & nigri,cardamomi,macis,añ.drach.3.agarici,polipodij,epithymi,ana.drach. 4.& s.absinthij drach.15.penidij drach.6.nigellæ,castorei,añ.drach.4. aristolochiæ rotundæ drach.3. fac puluerem,adiungens mel quod sufficit, da drach.2. cum aqua calida ieiuno. Aliud,Rec.turbith drach.6. scamoneæ, tapsię,mastichis,zingiberis,galangę,spicę,cinamomi,aristolochiæ longę, añ.drach.3.asari,carpobalsami,xylobalsami,costi,myrrhę,croci, nucis muscatæ,ana.drach.2. mel quod sufficit, da drach.6. cum aqua calida ieiuno: puluis ualet similiter. Aliud,Rec.turbith,sagapini,hermodactyli,tithymali, colocynthę,seminis cicutæ,apij,anisi,stecados, acori,diagridij,zingiberis, ana.drach.1.& s fac puluerem,tẽpera cum amygdalino, da drach.2. cum aqua calida. Oleum Ioannis Damasceni, ualens paralyticis, apoplecticis, epilepticis, si fiat inde unguentũ, uel sternutatio. Recipe nigellæ drach.2. super laterem assatas & pistatas, sicut medullas, deinde accipe aqua ubi infusum fuerit fœnugręcum per diem ac noctem, cola postea & calefac nigellam,& fac bullire bis uel ter. Deinde deponens à foco permitte quiescere, usque quo oleũ super aqua appareat,postea collige in uasculo,& repone. Deinde castoreum & galangam fac in aqua coquere, & cola, mittens drach.5. prioris olei in aquam istam, & dabis bibere. Aliud ualet paralyticis, apoplecticis,& omnibus frigidis morbis. Recipe omphacini olei drach.11. euphorbij uncias 7. castorei, drachmas 11. fac pistari, & in oleo coque fortiter, postquam resederit, da bibere cum aqua ubi anisum, & mastiche cocta sint. Aliud oleum ualens frigidis passionibus, & gibbositati, artetico

dolori,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

dolori, epaticis, spleneticis ex frigiditate, apostematibus duris, grossis, & frigidis. Recipe sambuceleon, olei laurin, ana. drach. 4. olei sesamini drach. 3. Omnia commisce cum duabus libris aquę, & post accipe chelidonię, costi, mastiche, ana. drach. 4. pyrethri, bdelli, thuris masculi, cicutæ semen, ana. drach. 2. pista omnia, & commisce: coque quo adusque aqua pereat, & solum oleum remaneat. Aliud: Recipe olei lentiscini, sambucini, añ. drach. 4. corticis maligranati, galbani, ana. unc. 2. Omnia commisce in una libra succi calamēthi, anethi, chamomilę, & coque quo adusque aqua cōsumatur. Vnguentum ualens similiter, Recipe pyrethri, olei laurini, sambucini, staphisagriæ, ana. unc. 1. nitri, sinapis, ana. unc. 2. piperis drach. 2. euphorbij unc. 1. castorei unc. 3. olei & ceræ quantum sufficit. Sternutatio fiat ualens apoplecticis, epilepticis, quia mundificat cerebrum ab humoribus grossis. Recipe, condisi, castorei, piperis, nigellę, pondus æquale, fac puluerem cum succo oculi litij, fac pilulas in modū lentis, & dimitte siccari uno die, in oleo sambucino distempera, & sternutatio fiat. Aliud similiter. Rec. condisi drach. 7. piperis añ. & nigri, castorei añ. drach. 1. rutæ & sinapis, ana. drach 2. aloës, nigellæ drach. 1. & s. Facto puluerē, naribus impone, & sternutatio fiat. Gargarissimus, Recipe pyrethri, synapis, piperis, staphisagriæ, calamenthi, zingiberis, ana. 1. & s. fac puluerem, & cum melle tempera, faciens inde gargarissimum cū oxymelle. Aliud ualet similiter: Rec. origani, sambuci, sinapis, pyrethri, calamēthi, hieræpicrę, hysopi, piperis longi pondus æquale, factum inde puluerem distempera cum oxymelle, in modum auellanæ.

De spasmo, & tetano. Cap. XXIIII.

SPasmus & tetanus sunt non uoluntarij motus, quos membra uoluntarium motum habentia patiūtur, propter plenitudinem neruorū, uel inanitionem eorum. Est autem triplex, uel spasmus anterior, uel posterior, uel tantum tetanus, quia tetanus à spasmo specificatur, sed tamen in mēbris nō apparet spasmus, quia ante & retro nerui constringunt, equaliter unde hoc nomē proprie sortit. Oportet aūt intelligamus, quia si sano homini subito euenerit spasmus, ex plenitudine necesse est efficiatur, si post acutas febres fiat, labor, uigilię, & similia, ex inanitione esse intelligas. Hanc spasmi speciē post acutissimas febres nascentē, scito esse incurabilē, quia nerui ubi post longum tempus non curantur, neque acutus morbus tunc tēporis eum dimittit, quo uirtus dissoluitur. Sed si cum febribus, uel in febriū sit initijs est curabilis. Calores febrium dissoluunt humores, unde spasmus fit, & per membra eos dispergūt. Si ergo spasmus uel tetanus sit sine febribus, maxime tamen si febres succedunt, quoquo modo curantur. Febribus enim humor dissoluitur, & à corpore expellit. Vnde Hippocrates in Aph. Tetanū spasmū si quis habuerit, & post febris superuenerit, quoquo modo morbus ille

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

ille poterit dissolui. Maxime intelligimus spasmum post febres esse incurabilem. Cum febribus dubium est, sine febribus curatur. Cum ergo spasmum sine febribus uiderimus, & hominem sanguinolentũ esse intellexerimus, de media uena phlebotomemus, si nihil disuadeat. Si ex alijs humoribus sit, tantũ cum hierapicra, picra logodion, & similibus stomachicis curet. Clysterizari, & ungi oportet, balneari, & sternutationes fieri, uel & gargarissmos sicut in apoplexia diximus. Nutriendus cibis subtilibus. Si ex inanitione sit spasmus, capiti infirmi lac asininum mulgeamus, & ouinum, & lac mulieris puellam nutrientis. Lauandũ est caput cum aqua ubi uiola, malua, hordeum, rosa sint cocta, & stercus caprinum. Post ungamus cum oleo uiolato. Infirmo medicina, ac cibus dentur, unde humectatio conficiatur, & sicut febricitās infirmus regatur. In aqua tepida & dulci infirmus ponat. Aliquando pueri spasmum patiuntur ex neruorum contingentẽ defectionibus. Vnde ex leui qualibet occasione patientes facile curantur.

De tremore & iectigatione. *Cap.* XXV.

TRemor, & iectigatio sunt accidentia ex morbis, & natura cõposita. Qui duo morbi sibi sunt oppositi. Vnus sursum, alter deorsum. Superiorem natura operatur, inferiorem morbus, sicq́; iectigatio & tremor concreantur. Sed incipientis causa tremoris, defectio uirtutis est, lacertos mouentis. Quæ uel à semetipsa complexionis malæ deficit causa, uel ex accidentibus animę, sicut timore, uel ex motus uoluntarij grauitate, uel ex grauanti pondere uirtutem uincente.

De stupore membrorum. *Cap.* XXVI.

DOrmitatio membrorũ composita est, inter natura, & morbũ. Cuius causa est frigiditas, substantiam neruorum coagulans, & infrigidans, & constipans, ne uirtus sensibilis eam penetrare possit. Quorum omnium medicina est una. Donemus quæ calefaciant, dissoluãt, & superfluitatem minuant, sicut theodon, & hiera logodion, & similia. Olea & unguenta superioribus fiant similia; hæc omnia fiant post balnea sulphurea & nitrea, multæ fiant fricationes. Cibos demus faciliores, & malas non habentes qualitates.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

CONSTANTINI AFRICANI MEDICI DE MEMBRIS FACIEI, LIBER II.

SVperior pars capitis & cerebri infirmitates continet, & curas. Cōsequens est ergo morbos in mēbris faciei ortos nō esse prętermittēdos. Incipiamus ergo ab oculis, qui digniores partes sunt faciei. Deinde quoq; morbos breuiter destinauimus tangere frequētiores, & sępius oculis cōtingentes.

De lippitudine. *Cap.* I.

OPhthalmia est calidū apostema, nascēs super albuginem oculorum, pelliculasq;. Cuius causa interior est uel exterior. Exterior maior est uel minor. Causa eius est fumus, calor solis, siue puluis. Interior est ex humoribus ad coniunctiuam tunicā cōfluentibus, unde oculi patiūtur apostema, sicut & cętera corporis membra. Causa defectio est recipientium membrorum, id est, oculorū, & abundantia humorū à capite manantiū. Differentia horum duorū est ex causa exteriore, quia exterius apostema discedente sua causa remanet oculorum sanitas. Alterius ecōtra. Exterior duas species habet, maiorem scilicet & minorem. Minor differt à maiore, quia nullam apostematis similitudinem uidetur obtinere, in tumore scilicet & duritia. Altera dura est, & tumet. Interior tumet & dolet, quæ dolet, dura est, & lachrymosa, & plenitudinem uenarū habet. Significatio humorū pertinēs ad cōiunctiuam descendentiū, talis est: Si sanguinolentia sit materia oculorum, nimia est grauitas, rubent oculi, & fiunt tumidi, liquorum emissiui, grauatur frons, lachrymæ sunt nimiæ. Si ex cholera sit rubea, sentiunt oculi quasi aculeis pungantur, rubēt, & calent, & asperitatē sentiunt. Si ex frigidis uel grossis sit humoribus, uel ex uētositatibus, in notētio in oculis sentitur. Nimiū sine multo labore uel rubore grauātur, in nocte inuiscantur, humores nimij effluunt, & ipsi sunt uiscosi. Hanc ophthalmiam cum curare disponimus, si ex causa sit qua descedente sanitas remaneat, uideamus. Tunc tandem infirmo præcipiatur ne se moueat, ut capite alto dormiat, luminis splendorem fugiat, uoces non emittat. Cibus donetur frigidus, & facile digestiuus, potus aqua calida, & clara, neq; fumo uel pulueri appropinquet,, siue soli. Sed utatur balneis, aëre, & aqua dulci temperatis, his obseruatis nō oportet aliter medicari. Sed si contigat ex humoribus à capite descendētibus, si sanguis abundet uideamus, cephalicā uel mediam uenam phlebotomemus, si tamen ætas, tempus, consuetudo & uirtus patiantur, si nō, scarificemus uel sub mento cū uentosa. Quod si humores sint cholerici, & rubei, detur infirmo catharticū de mirobalanis citrinis, uiolis,

oxyfœnicia,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

oxyfœnicia,absinthio,castiafistula,manna,& similibus rubeam cholerã pur gantibus,Præcipiatur quiescere,nec mouere,& in obscuro loco morari maxime,pedes in aquam calidam ponãtur. Caueat à coitu,paruo cibo utatur. Sæpe post purgationem phlebotomiæ, uel cathartici balneetur. Oculis album collyrium cum lacte asinino siue fœminino,apponendum est in initio. Post aliæ res apponãtur, quibus humor dissoluatur, & excoquatur, sed tamen prius purget corpus,unde Hippocrates in Aphorismo: Dolores oculorum uinum purum potatum,phlebotomia,pharmacia,& balneũ curant. Intentio tamen Hippocratis talis fuit: Vinum phlegmaticis, phlebotomia ualet & sanguinolentis, & cholericis, balneũ melancholicis, pharmacia his qui humoribus mixtis sunt pleni. Item si ex phlegmate fiat, uinum prodest. Si ex sanguine,phlebotomia. Iuuat emplastrum ex thurę & pice, mastiche, nasturtio cum albugine oui distẽperato,& super oculos imposito. Post hoc oportet inquiri,an infirmitas proprie sit illius loci,an aliũde ueniet. Si enim aliunde,medicandum est prius mandans membris, & postea illud cui mandatur,incipiendum est à medicina oculorum confortatiua,& humorũ constrictiua. In declinatione dissoluendo. In augmento sui statu, mediocriter inter confortatiuam,& dissolutiuam agatur. In dolore forti, fortiter infumandi sunt oculi cum aqua ubi cocta sint melilotus,& fœnugręcũ. Si dolor adeò sit magnus, ut pati nequeat infirmus dolorem, dare cogimur dolori repugnantia; sicut fomentationem opij & corticis papaueris cocti & similium. Accipiamus scariolam tritam, & oleo rosato mixtam, & oculis apponamus hanc: Si dolor sit nimius, farina hordei commisceatur. Similiter portulaca cum oleo rosato. Psyllium quoq; infusum aquæ rosatę oculis superpone. Vitellum oui,oleum rosatum,atq; crocũ, oculis imposita ualent. Ad ipsorum apostemata,accipiat rosa uiridis, & lenticula innatans amni, pondere ęquali,quę pistata oculis apponantur. Si calor sit oculorum nimius,cum mundo bombycino,oleo rosato, & albugine oui infuso & apposito oculis,refrigeremus,& cum dicendis collyrijs medicemur. Collyrium album ualens calidæ ophthalmiæ,si sit cum dolore. Recipe gummi arabici,dragagãti,amyli,ãn. drach.4.cerussæ drach.6. opij drach.2.distẽpera cum albugine oui puluerem factum,& fac collyrium in modum piperis. Aliud, Recipe sarcacollæ drach.8.amyli drach.7. gummi arabici,dragaganti, ana.drach.5. cerussæ drach 6.thuris,opij,ana.drach.2.tempera cum albugine oui. Aliud ualens pustulis,& uulneribus. Recipe sarcocollæ temperatæ in lacte asinino, draganti,opij,ana.drach.1.cerussæ drach.6.gummi arabici drach.4. thuris drach.5.tẽpera cum aqua pluuiali. Aliud similiter ualens ad opus unius diei, Hoc autẽ sanctus Paulus scripsit, Recipe dragagãti exagiũ 1. croci exagia 2. sarcocollæ exagia 4.chelidoniæ agrestis exagia 8.tẽpera cũ aqua. Aliud ualens ophthalmię in augmẽto ad expellendũ dolorẽ,R. cerussę drach. 2. dra-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

gaganti, gũmi arabici, amyli, añ. drach. 1. acaciæ, opij, añ. drach. s. cũ aqua pluuiali distempera. Aliud collyriũ roseum in augmento dandum. Rec. rosæ, gummi arabici, añ. exagia 4. cerussę, cossi, añ. exagia 2. opij, exagium s. tempera cum aqua pluuiali. Aliud roseũ. Rec. rosæ exagia 4. costi exagia. 2. acaciæ 1. opij exagiũ, s. tempera cum aqua pluuiali. Puluis calidæ ophthalmiæ ualens, Recipe chelidonię agrestis drach. 1. sarcocollę drach. 2. fac puluerem, & in oculos mitte refrigerans cum albumine oui. Aliud, Recipe sarcocollæ drach. 5. amyli drach. 4. spumæ marinæ drach. 3. saccari drach. 2. fac puluerẽ. Aliud, Recipe sarcocollæ drach. 5. costi, opij, ana. drach. 1. fac puluerem. Aliud ualens calidæ ophthalmiæ & uentositati. Recipe sarcocollæ drach. 6. saccari tantundem, cerussæ, amyli, ana. drach. 4. costi drach. 1. Aliud, Recipe sarcocollę temperatę cũ lacte asinino, drach. 6. amyli drach. 3. saccari drach. 2. fac puluerem.

De panniculis, & albuginibus. Cap. II.

PAnni in oculis fiunt, & albugines ex uulneribus, uel pustulis, quorũ uterq; est incurabilis, fiunt autẽ ex humore inter uueam & crystallinam se locãte, & coagulante, qui si sit subtilis, succus papaueris rufi, ad medicandum sufficit. Sed si grossus, fortior medicina est necessaria. Puluis ualẽs, Recipe sacchari drach. 1. spumę marinæ drach. 2. fac puluerem. Aliud, Recipe drach. sacchari, amyli, añ. drach. 2. Aliud, Recipe corticum oui, spumæ marinæ, pondus æquale. Aliud ualens obscuritati oculorum, ungulæ, & pannis ungulas comitantibus. Recipe cochleam marinam incensam, & exiccatam. Similiter ualet uentibus pannis, & prurigini, limatura æris temperata cum aceto, & per septem dies soli apposita, postq; desiccata. Collyrium ualens panniculis oculorum, Recipe cerussæ, cathiniæ aureæ incensæ, & cum aqua pluuiali tribus diebus lotæ, ana. exagia 2. cardamomi, piperis longi, spumæ marinæ, aloẽs, myrrhæ, oculi lucij, opij, ana. drach. s. tempera cum aqua rosata, ubi fuerit costus infusus, fac pillulæ in modum lentis. Dissolue unam in lacte mulieris puellam nutrientis, impone in oculis. Aliud puluis, Recipe amyli, drachmas 4. cerussę, antimonij drach. 1. Aliud collyrium, Recipe cerussę, drachmas 3. sarcocollę temperatæ, drachmas 2. dragaganti, gummi, sacchari, camphoræ, ana. drach. s. spumę marinæ, drach. 1. gemmę non perforatę, drach. s. tempera cum albumine oui. Dicunt etiam quidã philosophi sanguinem hirũdinis calidum tantum ualere, & sanguinem upupę, & cerebrum eiusdem siccatum. Aliud, Recipe nitrum rubeum, cum oleo laurino similiter ualet.

De san-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De sanguine in oculis. Cap. III.

Crustula est sanguis qui ad coniunctiuam à suis arterijs descendit, cum ipse concrepuerint. Fit autem duobus modis, scilicet ex oculi percussione, & fissura coniunctiuæ, uel ex apostemate in cōiunctiua, & non ex sui fissura. Medicamen est lac muliebre calidum, cum puluere thuris iniectum oculis, uel sanguis turturis, siue pulli columbini, cum calidus sit: fac phlebotomari sub alis, & calidum istum sanguinē detrahe oculis. Aliud, Aqua fœnugræci ualet similiter. Aliud, uitellum oui coctum in aqua, & cum uino temperatum, oculis ualet impositum. Et lana ualet succida, oleo rosato infusa. Item, hysopum in aqua coctum, & panno lineo aspersum prodesse fertur. Valet acetum calidum spongiæ infusum, & oculis impositū. Item ad dolorē oculorū & sanguinem in eis coagulatum thus, mastiche, subtilissime trita cum succo apij & albumine oui temperata iuuant, si superponantur. Si sanguis fuerit in oculis ex percussura, cyminum, pistatū cum cera sępius calefac ad ignem, & pone super oculos mul totiens calidum, hoc fac donec sanguis fugiat.

De lachrymis. Cap. IIII.

Lachrymæ causam exteriorem non habentes, ex humoribus à capite descendentibus ad oculos, esse intelliguntur. Hi humores per uenas cranei descendunt subteriores, siue superiores. Qui cum sint super craneū, infirmus patitur tentionem in uenis frontis, & temporū. Si ex uenis sint subterioribus, erunt lachrymę cum sternutationibus. Si ergo uideat quod ex uenis sint cranei superioribus, uenæ in temporibus, uel post auriculas incidantur, & super frontem desiccatiuum cataplasma imponamus. Si à uenis sint subterioribus, pilulis de hiera picra demus, & pilulas cochias, uel pilulas aureas, uel maiora antidota, sicut theodoton, & similia. In capite tale quid quod confortatiuum sit apponendum est, unde humectationes desiccentur. In oculis his collyrium imponamus. R. cerussæ, dragaganti folij, rosę, pondus ęquale, tempera cū aqua pluuiali. Aliud desiccans lachrymas, ualens obscuritati, prurigini, ardori. Recipe hematitis, calcitheos, ana. drach. 2. chelidoniæ agrestis, galangæ, cathimiæ, ana. drach. 1. costi, opij, aloës, spicæ, ana. drach. s. factū puluerem cum succo marathri distēpera. Aliud, Recipe gummi, thuris, cerussę, ana. drach. 2. opij, drach. 1. dragaganti, drach. s. tempera cū aqua pluuiali. Aliud, Rec. acacię drach. 10. opij drach. 2. & s. hęmatitis drach. 2. & s. myrrhę, & aloës, ana. exagium 1. fac puluerem. Aliud, Recipe cōchularum incensarum, gemmæ nō pertusatę, ana. drach. 2. amyli, antimonij, ana. drach. 1. tutię indię drach. 4. camphorę drach. s.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De amittentibus uiſum ab occaſu ſolis. Cap. V.

SVnt quidam à ueſpere ut antea nõ uidentes. Quibus cephalica ue-
na eſt incidenda, & danda hierapicra, pilulæ ſtomachicæ, & leui
cibo nutriẽdi ſunt. Abſtineant à cœna nocte, accipiant epar capri-
num, igne aſſatum, cui piper adponant longũ, gariophyllum, humectatio-
nem inefflentem mittãt in oculos, carnem illam manducent. Similiter in
aqua coctũ adiuuat, ſi oculi ſubfumigentur in coctura illa.

De continua oculorum tenebroſitate. Cap. VI.

VIſus defectio ex mala eſt complexione, uel de fumo à ſtomacho
aſcendente. Si ſit à ſtomacho, dandę ſunt drach. 2. hieræpicræ,
infirmo. Si ſanatur, à ſtomacho eſſe intelligas. Si non, ex mala
complexione oculorum uel humorum eſſe, intelligendum eſt.
In defectione à ſtomacho ueniẽte, danda eſt hierapicra, pilulæ aureę, & pilu-
læ chochiæ. Vtantur aſſidue uomitu, leui cibo, & ſubtili. Solet etiã cõtinge-
re ex groſſo humore inter cryſtalleidon, & uueam, ſe coadunante. Vnde ce-
phalica uena eſt incidenda, & tantum auferendum ſanguinis, quantum uir-
tus expetit patientis. Maiores etiam hieræ ſunt dandę, cerebrum mundifi-
cantes, & ex uenis quę in oculorum angulis ſunt, auferendus eſt ſanguis. Sin-
gulis in temporibus ſanguiſugę ſunt apponendę. Deinde collyria de fellicu-
lis facta. Omne autem felliculum terreum, ſiue aërẽu, ad hoc eſt bonũ, ma-
xime tamen carnem comedentiũ, & ex rapina uiuentiũ. Qualecũq; horum
inuenias, cum melle bene cocto, & colato miſceas, & oculis imponas. Col-
lyrium ualet obſcuritati oculorum, & lachrymis, mundificat enim putredi-
nem, & clarificat uiſionem. Recipe antimonij, tutiæ indię, ana. drach. 4. ſa-
lis gemmæ, drach. 2. chelidoniæ agreſtis, ſcrup. 2. camphoræ, ſcrup. s. co-
ſti, ſcrup. 1. Titiam & antimonium, tempera cum mirobalani citrini aqua,
& hoc tribus diebus fac, de alijs omnibus puluis fiat, & miſceatur, & poſt
deſiccetur. Aliud ualens obſcuritati, lachrymis, & prurituì, ſiccatis palpe-
bris ex fumo cholerico. Recipe ſarcocollæ cum lacte fœmineo tempera-
tæ, drach. 2. tutię exagium. 1. ceruſſę, amyli, ana. drach. 1. dragaganti, calci-
theos, thuris, gemmę non pertuſatæ, ana. drach. s. ſpicę, cadmiæ aureæ, ar-
genteę, & linguæ marinę, acatiæ, ana. drach. 4. puluis fiat, & tempera cum
aqua roſata, & acrumine ſucci maligranati, & cum aqua ubi calamus aro-
maticus poſitus fuerit, & ſuccus marathri. Poſtquã per tres dies hæc omnia
fuerint temperata, adde camphorę drach. 1. & ſacchari ſcrup. 1. Aliud, Reci-
pe coſti, drach. 2. piperis longi, drach. 1. piperis albę, exagiũ 1. gallę, drach. 5.
ſalis ammoniaci, drach. s. de omnibus puluis efficiatur. Aliud, Rec. ceruſſę,
drach. 2. calcitheos exagium 1. hematitis, dragaganti gummi, ana. drach. 1.
& s. cadmię aureę, acacię, ana, drach. 1. ſpicę, opij, camphorę, ana. drach. s.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

fac puluerē, & tēpera cum aqua rosata, & fac pilulæ in modū lentis, & cum aqua rosata, uel cum lacte fœmineo unà distempera, uel cum albumine oui.

De auditus diminutione. *Cap.* VII.

AVditū obsurdari, ex maiori parte est auferri. Vnde quidā philosophi, auditum portam uocauere mentis. Passio uero auditus triplex esse uidetur. Vel enim ex toto aufertur, & surditas uocatur, uel pars aufertur, & auditus fit grauitas, uel fit extra naturā, sicut cum auditus molēdini sonitus, siue cuiuslibet rei sibilus. Quod multis de causis contingit. Hæc autem passio aliquando sentitur, aliquando non. Vnde oportet ex toto, uel partim patientes auriculas soli opponi, & in die lucido intro aspici. Vbi si uideamus apostema, seu pustulas, uerrucas, siue eas muscidas uel res exteriores aliquas, sicut puluerē, lapidē, seu uermē aliquem, intelligendum esse causas passionū, & sicut dicetur medicandum. Quod si foramina uideantur sana, nec aliquod horū habentia, intelligitur, quod neruus audiēdi patitur. Et si ex grossis sit humoribus, frigidis uiscosis, uel ex uentositate grossa, seu propter frigidum apostema, patientium uerba exauditur grauitate non sunt intelligilia. Aliquādo obliuionē habent. Oportet ergo cum medicina subuenire, caput mundificante: Sicut stomachico, & hierapicra. Fumigāda sunt capita cū aqua calida, ubi herbæ calidę, & diureticę sunt decoctę. Sternutationes, & gargarissmata ex calidis & diureticis sunt facienda. Olea calida ponenda sunt in auriculis, sicut anethileon, chamomileon, amygdaleon, amaracinum, & similia. Aliud, accipiatur ellebori albi, & castorei, ana. drach. I. nitri drach. s, in bono uino fortiter coquatur, & in auriculas iniiciat. Vel de radice ellebori fiat subtilissimus puluis, in aceto temperatus. In auriculas cum lichinio infusio mittatur, neq; oportet medicinam diu morari intus auriculam, cum sit neruosa, neq; diu tolerare. Aliquando auricula ex uoce patitur aspera, magna quoq; seu uelocissima. Vnde Galenus: Vbicunq; hęc tria cōueniunt, necesse est ut auferant auditum, sicut & tonitruum.

De tinnitu aurium. *Cap.* VIII.

SI apostemate, uel alijs supradictis careant auriculæ, sonitum tamen uideantur retinere, intelligendum est ex grossa uentositate esse, uel ex uiscosis humoribus, uel ex auditus defectione, uel qualibet re alia intercedente. Aliquādo etiā patiuntur ex acumine sui sensus. Si ex grossa sit uentositate, continuum erit. Si ex grossis sit humoribus, grauitas infirmo gignitur, nō tamen grauis sicut prior. Ex uentositate uel ex grossis humoribus, itidem ut surditas medicabitur, cum stomachicis, hierapicra gargarissmis, & sternutationibus. Ponet in auriculas oleū rosatum cum aceto, & castoreū eodem modo, myrrha, & nitrū cum oleo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

rosato distemperatum. Quę cum penna infusa ter, uel bis fundantur in auriculas. Succus radicis cum oleo rosato, & succus foliorũ porri cum lacte muliebri, & oleo rosato ualent. Castoreum prodest cum oleis alijs calidis. Ex de fectione si accidit nerui, acetum calidum cum succo absinthij proficit. Oleũ raphani, cũ oleo rosato, & fel ouinũ cũ porri succo prosunt. Omnia huiusmodi calida etiam in auriculas ponenda sunt. Species non purę, uel solę, sed optimę sint colatę. Vnguentum ualens ad grauitatem auditus in sonitu, & uocibus ex uentositate grossa, sine dolore, uel frigiditate uenientibus. Est autem Ioannis Damasceni: Rec. ellebori albi, castorei, costi, ana. drach. 1. rutę, myrrhæ nitri, piperis longi, ana. scrup. 2. eupborbij, scrup. 1. fac puluerem, & mitte drach. 4. amygdaleon, uel anethileon, chamomeleon, mardileon, unc. 4. Quælibet horum coquãtur quousq; solum remaneat oleum. Coletur & in auriculas ponantur.

De dolore aurium. Cap. IX.

ALiquando auriculę ex complexionum mutatione patiũtur, in frigiditatem, uel calorem, uel rebus interius nascentibus, sicut humoribus, uel de exterioribus, sicut aëris caliditate, uel frigiditate. Ex calore, nimiũ sentit ardorem, & refrigerantur à frigore aëris, ecõtrario, in frigido. Si ergo sit ex calore, oleũ rosatũ, cum oui albumine misce, uel oleũ rosatũ, cum mulieris lacte, uel cũ succo cucurbitę, uel aceto, uel oleo uiolato. Si dolor sit nimius, cũ oleo rosato, uel uiolis opiũ imponatur, uel opiũ cũ amygdaleo, myrrha, croco. Si aures doluerint ex frigiditate, uel apostemate, siue uentositate, oleũ laurinũ, anethinũ, chameleon, amygdaleon amarũ, nardinum, & rutaceum, & similia olea calida appone. Aliquando fęl bouis aut ouis, uel bouinam, seu ouinam urinam admisce.

De sanie aurium. Cap. X.

ALiquando auriculę patiuntur ex sanie. Si autem doluerint nimis, à medicaminibus incipiatur dolorem extinguentibus: quod faciũt opiũ, oleũ rosatũ, & cera, solatri succus cum oleo rosaceo, & oui albumine coctus, quę lichinio auriculis infundantur. Extincto dolore, tale quid apponatur, item sanies mũdificetur, sicut est nitrũ, myrrha, mel, & alumen, in aceto cocta, uel myrrha in aceto, & sal cum lacte mulieris. Similiter fel bouinũ & ouinũ. Hęc omnia cum lichinio sunt imponenda. Aliud, Rec. castorei drach. 2. thuris, myrrhæ, aluminis, costi, añ. drach. 1. fac puluerem & tempera cum uino. Aliud, Rec. opium, chelidoniã agrestem, nitrũ cum melle tẽperata, absinthiũ bibat. Si sit calidus, corticis radicis succus cũ oleo omphacino coctus, & in auriculam missus iuuat. Similiter succus rutaceus, myrrha, & opium, & castoreũ, æqualiter puluerizata, & cum aceto mixta, auribusq; cum lichinio imposita, iuuant.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De sanguine aurium. Cap. XI.

SI sanguis subito, & sine dolore ab auribus exeat, nec aliquod aliud extrinsecus siue intrinsecus antecedat, intelligit̃ esse in capite, qđ natura laboret expellere. Oportet igitur auriculas mundificare, ne remanente sanguine, non mundificentur. Fiat autem ablutio cum succo porri & aceto: galla similiter in aceto cocta: Corticibus maligranati, cũ aceto coctis, succo rhamni cũ aceto, & galla. Si sanguis ex percussura, siue uulneribus, & similibus exeat, renes bouini sunt accipiẽdi, in aqua & sale cocti, & parum assati, quorum est humiditas auriculis imponẽda. Si dolor ex percussura sit exteriori, thus imponatur cum libano, & anisum pistatũ, & cum oleo rosaceo coctum. Si doleant ex percussione uulnerosa interiori, fel bouinum pistatum, & cum oleo nardino mixtum, auribus impone.

De omni re in aurem cadente. Cap. XII.

SI dolor sit in auriculis, propter aliquod quod ibi cecidit, siue lapis sit siue puluis, oportet auriculam apponi soli, ut uideas quid intus habeat. Si infirmus aliquid sentiat quod se moueat, significat̃, quod ibi aqua se coadunat, quam oportet desiccari quantum fieri potest. Si dolor tantus sit, ut non possit desiccari, accipiatur arũdo, & auriculæ imponatur. Cuius caput oleo unctum, extrinsecus foco accendatur, ut sic saltem humor ille exiccetur, uel cum lana calido oleo infusa, & auriculæ imposita, uel quodlibet bombycinum inuolutum, quod rotũdum sit, & subtilissimũ, in terebẽthina, paulatim auriculis imponas. Ille enim interior humor inuiscabit̃, illi rotũdo obuoluto. Quod si propter hoc nõ exeat, sternutatio naribus oppilatis inijcienda. Si reptile inciderit auribus, frondiũ persicorũ succus inijciatur calidus. Si uero ex uermibus ibidẽ nascẽtibus dolor sit in auribus, cannula subtilis imponatur, & suggatur. Si nec sic exeant, uinum in quo coctum sit absinthiũ, uel puluis eiusdem; Oleum persici, uel succum calamenthi, siue radices apponas.

De fœtore narium. Cap. XIII.

ALiquando homines in naribus fœtores horrendos patiuntur. Qui multipliciter esse uidentur, Vel enim ex humoribus salsis, & fœtidis à capite descendentibus, siue ex alijs non salsis humoribus, ex uulneribus, pustulis, seu apostematibus fœtentibus generantur. In naribus autem considerantes, nihilq; horum ibi uidentes, perpendimus, quia à capite egrediatur. Caput ergo mundificemus cum hiera picra, hiera Galeni, hiera logodion, theodoriton, & similibus. Capite mundificato, ad nares est redeundum. In quibus si calidi sint humores, designatur, quia nares sentiũtur ardentes & pungentes. Erit ergo aliquid ponendũ,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

unde nares refrigerentur. Sternutationes faciendę cum oleo rosato, & uiolis. In capite ponenda aqua, in qua myrtus, uiola, rosa, & cortices papaueris sint cocta. Si ex pustulis uel uulneribus sint, cephalicam uenam phlebotomemus, nisi quid contrarium sentiamus. Si phlebotomare nequeamus, scarisemus, & à summitate nariũ minuamus, neque digitis uel manibus pustulas attractemus, seu fricemus. Si pustula nimiũ sit humida uel liquida, oleo myrtino, uel uiolato, siue rosato, est perungenda. Hoc unguentum est adhibendum. Recipe lithargyri, cerussæ, cadmię argenteæ, ana. scrup. 2. acacię, gallæ, sandali rubei, gummi arabici, ana. scrup. s. fac unguentum cum oleo rosato, & cera. Si pustulæ sint siccæ, cum oleo uiolato, & alijs uiscosis, sicut semine citonij, psyllio, dragaganto, cera, & similibus sunt humectandæ. Vnguentum Ioannis Damasceni uulneribus narium, uel pustulis labrorũ, carnibus superfluis ualet, & maxime siccis. Recipe cerę albæ drach. 4. medullæ bouinæ drach. 2 dragaganti, gummi arabici, ana. drach. s. olei uiolati, sesamini, amygdalini, quantum sufficiat, & semen citonij atq; psyllij, unde ungendæ sunt interius & exterius. Puluis calamenthi naribus insufflatus, succurrit pustulis fœtentibus. Similiter iuuat alumen cum melle distemperatũ. Vnde lichinium unctum, est naribus apponendum. Si naribus pustulæ, uel porri, uel caro superflua nascatur, perfectior est medicina, ut incidant. Deinde myrrhæ, aluminis, ana. drach. 2. mittamus corticem colocynthæ scrup. 1. nitri scrup. s. fac inde puluerem, & lichinium aceto infundẽs, naribus apponito, puluerem superaspergẽs. Quod si oppilatio quæpiam in naribus nascatur, oculi piscis lucij accipiant, nigellæ, cõdisi, costi, ana. drach. 1. omnia in samsuci succo distemperẽtur, & cum oleo uiolato sternutatio cõficiatur.

De coryza. Cap. XIIII.

CORYZA est extra naturam humiditas, descendens à prora capitis per nares, quæ semper frigore, uel calore augmentatur, sed multo magis ex frigore. Cuius causa mutatio est aẽris assidue. Quia uero aẽr in autumno semper est mutabilior, & coryza tunc temporis semper est frequentior. Si ex calidis sit humoribus & acutis, infirmus calorẽ & asperitatẽ in naribus sentit, quasi fumum ignis. Si ex frigiditate, econtrario erit. Cum ergo uideamus stillam per nares egredientem nimiũ liquidã, uel acutissimã, perpendit in interioribus morbũ & humores esse indigestos. Sed spissari incipientes, & ab acumine suo desistẽtes, morbũ dant intelligi augmentari, & iam incipientem digeri. Cum augmentari desistat, nec declinari incipiat, statim medicus perpendat. Si humiditas diminuatur, morbi declinatio est intelligenda. Tunc medicina est incipiẽda. Tantum intelligatur unde sit morbus: si enim sit ex calore, medicabitur cum frigidis. Sicut super aqua inclinari, ubi chamomila, rosa, myrta sint cocta. Similiter

Similiter super lapidem calidum aceto infusum subfumigetur cum saccaro, & charta bombicina caput operiatur, ut cerebrum fumus perforet. Similiter cum furfure hordeaceo, aceto infuso est subfumigẽdus. Epithema in capite cum oleo rosato, & chamomeleo imponatur. In naribus camphora, oleum rosatum, & aqua rosata, sunt odoranda. Lauandũ est caput cum aqua ubi ubi myrtę, balaustiæ, & rosę sint cocta. Percipiendum, ne temere humores à naribus audeat extrahere. Timendum enim ne in pulmonem uel guttur descendant, & causa peioris morbi fiant. Neque supini sed in latere iaceant, balneum in aëre, seu aqua temperatũ habeant. Cibum leuem, & facile digestibilem comedant. Si coryza sit ex frigore, cura calida, & subtilis est adhibenda, sicut inclinari super aquã, ubi melilotus, chamomilla, anethum, samsucus sint cocta. Fumigandi sunt cum thure, ligno aloës. Caput studiosissime operiatur, neq; nimio somno utatur. Somnus enim catarrhactas aperit. Vngat caput cũ anethileo, chamomeleo, rutaceo, castoreleo, & mittat in nares nigellam, balneum intret, aquam capiti non aspergat. Si ex coryza sternutatio fiat, nigellam assam, & subtilissimam cum oleo in nares mittat, cibum comedat calidum, plenitudinem caueat.

De sanguinis fluxu de naribus. *Cap.* XV.

SAnguinis fluxus à naribus, aliquando est utilis, aliquando inutilis. Vt si in causone & phrenesi contingit, & in menstruis, & in catarrhis calidis ex motu naturę & sanguinis. Inutilis, cũ ex nimio est calore in corpore interiore. Qui cũ bulliat fumũ ascendere facit ad capitis superiora, & implens uenas, crepat, ut currere eas facit. Aliquãdo in uenis capitis ꝑ se crepatis, fluxus fit sanguinis. Si autẽ sanguis in fluxu augmentetur, cephalicam uenam minuamus. Si sanguis ex dexteris sit naribus, à dextris est minuendus. Si à sinistris, ab illo latere phlebotomandus erit. Ligetur extremitas corporis cum pannis lineis. Quod si his omnibus sanguis non cõstringatur, constipatiuis, & stipticis rebus est medicandus. Cortices oui incensas, naribus insufflemus, uel lichiniũ in causto infusum, gallam non pertusatam, & aceto infusam. Item camphora cum galla, pulueris inde factus cũ lichinio, naribus imponatur. Sternutatio fiat cum cãphora, oleo rosato cum succo hyoscyami. In frontem ponamus cretam, cum aceto distemperatam. Cataplasma de sandalis faciamus, rosa, hordei farina, mixta cum succo portulacę, aqua rosata & aceto temperata. Infirmus iaceat supinus, & in faciem mittamus, aquam frigidam cum aceto mixtam. Quidam dicunt quod stercus asininũ uel porcinũ aceto infusum, & naribus odoratũ, sanguinem stringit. Si non sistitur mane à summo usq; ad extrema ligemus. A parte naris effluentis uentosetur sine scarificationibus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De fissuris labrorum. Cap. XVI.

LAbra aliquãdo fissuras, aliquãdo patiunt̃ pustulas siue uulnera. Quod ex acutis cõtingit humoribus, his aũt erit subueniendũ oleo, & rosis, uiolis, uel cera, & oleo rosaceo. Si pustulæ sint humidæ, rosam siccã cũ gũmi tẽpera, & labra unge, uel cũ sandalis rubeis, rosa, gummi arabico, cerussa, temperatis cum aqua rosata. Aliud, Recipe cerussæ, uel rosę, drach. 10. cerę drach. 3. litargyri, cadmię argenteę, hęmathitis, ana. scrup. 2. croci. scrup. 5. olei rosati quantum sufficiat. Si cum multa sint cõcauitate, axũgia anseris, caprę uel medullę bouinę labra ungat.

De grauedine linguæ. Cap. XVII.

LIngua aliquãdo motum perdit, unde & sensum amittit sermonis. Cuius causa est ex defectione uirtutis motiuæ à cerebro ueniente, uel ex neruo per quẽ uirtus ipsa transit cõstipato apostemate, uel quapiã alia re, uel proprie uitia in ipsa linguæ sunt substantia, sicut cõplexio mala ex frigore, siue calore, humiditate, siccitate, uel apostemate, tumor & similia. Quod si lingua nimiũ uideat̃ tumida uel rubea, nimiũ calorem significat. Si alba, frigiditatẽ. Si mollis, humiditatẽ. Si sicca & contracta, siccitatẽ. Si sunt apostemata, uel uulnera, uel pustulæ, siue tumores, aperte intelligimus, quia his sermo impediatur. Si lingua sit sana, nullas habens pustulas uel maculas, loquela tamen sit ablata, & alia quędã corporis mẽbra laxata, cerebro erit infirmitas. Si sermo auferat̃ nullis alijs mẽbris patiẽtibus, ex neruorum est cõstipationibus. Aliquando perditio est loquelæ, ex perdita mẽte. Quæ cũ omnia disponamus curare, in corporis uniuersali plenitudine, mediã uel cephalicã debemus imminuere, nisi quid cõtrarium uideatur obstare. Est autẽ faciendũ secũdum uires patientium, quia humores cum sanguine sunt mixti. Post tamen humoribus dominantibus insurgendum est cum medicaminibus. Si morbus sit ex cerebro, uel neruo, per quem trãsit uirtus, dandũ est unde cerebrũ mũdificetur, sicut hiera fortissima Galeni, hiera logodion, hiera Archigenis, hierapicra, & interuallis purgetur cũ gargarissmis: sternutationibus etiã calidis, & odoriferis. Vngetur caput cũ aqua calida, ubi chamomila, anethũ, melilotus, & similia sint cocta. Vngamus post caput unguentis calidis & dissolutiuis. Si sit in lingua cõplexio mala, & calida, phlebotomandę sunt ambę uenę sub lingua. Purgandum est cum mirobalanis, cassiafistula. In apostemate calido gargarissmum faciamus, cum succo solatri, portulacę, boraginis, coriandri, succo maligranati cum aceto. Similiter gargarissanda est aqua ubi rosa, hordeum, lentes, & liquiritia sint cocta. Si durum sit apostema, gargarissmus cum lacte fiat, & sapa, & aqua ubi ficus sicca, & marathrũ sint cocta. In frigiditate & humiditate apostematis, quod albedo & mollities portendit, demus hieram quam diximus, & theriacam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

riacam maiorem. Fricemus linguā cum philonio, sępe balneandus est calido aëre sine aqua. Gargarismus fiat cum sinapi, & melle. Alius gargarismus Ioanis Damasceni, qui dissoluens phlegma linguæ, ad capitis ualet dolorem, & paralysin. Recipe origani, pyrethri, zingiberis, piperis nigri, albi, longi, cinnamomi, hysopi, nigellę, samsuci, costi, pondus æquale, fac puluerem, & tempera cum sapa, faciens gargarismum cum oxymelle. Si pustulę, uel uulnera sint in lingua, pręcipiatur ut succus celsi sub lingua teneatur, uel arnoglossę, solatri, cum quibus sandali misceantur rubei, uel aqua ubi balaustia, lentes, myrtus, & rosa sint decocta. Quibus medicandum est, utpote de bucca dicendū est. Si uulnera sint, farinam lentium, oleum rosatum, crocum, oui albumen iudicamus superponenda. Hæc conficiantur, & unguentum Ioannis Damasceni fiat.

De dolore dentium. *Cap.* XVIII.

DEntium magnū est iuuamentum, & cum iuuamento magnum ornamentum, ipsorum qui non patiuntur, quod in patientibus actio corrumpitur, quorum passio est diuersa. Cuius diuersitatis pars palàm est uisui, sicut putredines, fœtores, rupturæ, perforationes, motiones, limositates, & alia similia. Est etiam alia uisui non apparens, sicut cum nimium dolorem sentiant, & tamen dentes sani appareant. Causa est, nimij humores à capite descendentes, siue à stomacho ascendentes, uel humores acuti pungitiui in gingiuis, uel paruitas cibi. Ex acutis humoribus, dolores nimij, & pulsus sentiūtur, propter acredinē humorū. Ex paruitate cibi, dentes sunt sicci, gingiuæ quales in decrepita uidemus ætate. Significantur dentes causa capitis dolere, quod grauitas est in capite, rubor & calor in facie, quibus intelliguntur esse causæ sanguis, & cholerę, descendentes à capite. Ex stomacho, quod calor & fumus ascendens ab eo, uel buccę amaritudo portendunt morbum esse sæpius ex stomacho. In dolore non adeo magno facies inflatur, capite grauato, humores phlegmatici, seu melancholici à capite designātur egredi. Dolor in stomacho, & acida ructatio, certificant morbum esse ex frigidis humoribus. Ex calore solis, uel frigore si dentes patiātur, non tantum dolent sicut ex humoribus. Aliquando dolent ex cibo siue potu actu calidis siue frigidis. Si ergo doleāt propter humores, quales sint inquiri oportet, an à stomacho, uel capite uenientes. Si humores calidi, & acuti descenderint à capite, cephalica phlebotomanda erit, nisi quid obuiet contrarium, sicut uirtus & ætas. Quæ si contrariæ sint, minuentur ambæ sub lingua uenæ, dandum catharticum de hierapicra, cassiafistula. Si sint ex stomacho, & calidis, pilulæ de stomachicis, & aureis sunt dādæ. Catharticum cum mirobalanis, & oxyfœnicia, & uomitus inungantur. Dolores dentium ex grossis humoribus à capite descendentibus, cum theodo-

rito,& similibus,purgari uolunt, & similiter dolores à stomacho uenientes. Gargarissmos faciamus,& sternutationes,grossos humores capitis purgantes. Purgatis humoribus capitis,siue stomachi,redeundum ad dentes medicandos,cum stipticis dentes confortantibus,& humori repugnantibus. Calori in bucca,succus solatri,portulacæ,scariolę est apponendus, uel myrtus cum aceto cocta. In doloribus ex frigore, dentes fricemus cum zingibere, & melle. In frigiditate,& humectatione,pyrethrum, staphisagriam, hysopum puluerizato,& cum melle & aceto temperato. Acetū,& salem in buccam ponito. Caparis radicem, & colocynthæ cum aceto, staphisagriam, pyrethrum,hysopum,elleborū nigrum puluerizato,& cum aceto siue mellis temperato & superponito dentibus. Aliud ualens ad dentium dolorem propter frigiditatem,& grossam uentositatem. Recipe hysopi,pyrethri,ellebori nigri, radicis calamenthi, cucumeris syluestris radicis, caparis, ana. drach.1. Coque cum oleo & aceto,tamdiu quo ad solū oleū remaneat:inde dentes fomētato dolentes. Partem tamen tollens cum oleo rosato mixtam, ex parte dentium dolentium mitte in auriculam. Si inde dolor non mittigetur, philoniū super dentes ponamus uel theriacā maiorem. Si nec sic dolor quiescat,res aliqua apponatur mitigatoria,sicut est opium,hyoscyamus & similia. Si dolor ex frigiditate sit, radix cucumeris syluatici, elleborum, euphorbium, super dentes ponenda sunt. Quod in principio morbi,uel in statu est obseruandum.

De dentibus putridis. Cap. XIX.

Dentes aliquando perforantur, aliquando rumpuntur, aliquando ex humoribus in colorem citrinū, uel uiridem, seu nigrum mutantur. Quæ omnia ex humiditate putredinum nascuntur pessima, quæ ex malis cibis intra stomachū per neruos, & uenas currit ad ligamenta dentium. Hoc cum medicari uelimus corpus infirmi consideremus,ut abundantes humores purgemus,& post cum re cōfortatiua,& mundificatiua,ad dentes curandos redeamus. Si corpus hac abundantia careat, à dentium radicibus incipiatur medicina. In dentium radicibus si perforatio, uel comestio uideantur, gallam non perforatam pulueremus,& cum oleo lucij distemperemus,& dentibus superponamus. Similiter pyrethrum,nitrum, cum melle temperata,ualent. Nigella assata,& cum aceto temperata ualet. Similiter lac ficuū cum panno lineo, piculam in dentes ponamus,cum aceto misceamus,buccam non lauemus. Quæ similiter prodesse uidentur. Si dentes sint perforati,& dolores nimij, uermes habere sunt intelligendi. Vnde myrrha, styrace impleantur foramina. Similiter pipere,pyrethro,uel philonio, uel opio,radicibus colocynthę, & semine eius, infirmus subfumigetur, os habens apertū. Vel cum sinapi hyoscyamo,uel cum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

cum dente canino. Hęc enim dolorē mitigant, & uermes expellunt. Aliud, Rec. hyoscyamū, semen rosę, semen porri, tēpera cum picula, & dentiū imple foramina. Aliud, Rec. arsenici, sandarache. añ. exagiū 1. aluminis, & gallæ, ana. drach. 1. spumæ marinæ, pyrethri myrrhę, ana. drach. s. oculi lucij, gūmi, ana. drach. s. tēpera cū uino, & mitte in eadē foramina. Si per huiusmodi dolorē nō mitigabis, dentes ferro extrahere oportet, quos si ex aliquo cōtrario nequeamus ferro extrahere, incidamus radices dentiū, & hoc mittamus medicamentū. Rec. farinę de frumento, drach. 1. tēpera cum lacte tithymali, & impone dolori dentiū: Quod si denti circū ponať, sine ferro eradicatur. Similiter fecem olei cum melle coctam, & in spissitudinē mellis redactā impone, & idem facit. Radix colocynthę cum aceto tēperata idem facit. Cortices radicis mori, & pyrethrū, æquali pondere tēperata, cum aceto in sale faciunt his simile. Hęc autem non tangantur à sanis dentibus.

De dentibus commotis. *Cap.* XX.

DEntes aliquādo mouenť, & causa motus humores sunt in dentiū radicibus. Qui si sint acuti, necesse est in dētibus putredines, & foramina effici. Quod si nō sint, contrariū. Si humoribus his infirmus sit plenus, purgādus est, & mūdificandus, & postea cū restiptica & siccatiua ad dentes curādos redeamus. In acutis ergo humoribus cephalica uena muniať, aut in ceruice scarificeť, deinde acacia accipiatur, & dētibus superponať. Gallā cū aceto coctā gargarissa. Cortices maligranati, & sumac, balaustia, stringūt dētes, cū aceto cocta. Libra gallę in aceto posita, & exiccata atq; puluerata super dētes est ponēda. Aliud, R. gallę, aluminis, cataputię, corticis maligranati, ęquale pōdus, tēpera, & puluera, mittēs interius & exterius. Quod si dentiū motus ex phlegmaticis sit humoribus, aluminis, drach. 4. salis drach. 2. factū puluerē, super dentes ponamus. Cū alumine dentes suffumigemus. Aliud, alumen incēsum, cinerē tamaricis, salē, ęquali pondere puluera, & super dentes pone. In auriculas proijciēda sunt olea. Dentes sunt fricādi, de his quę sumus dicturi. Dentes patiūtur ex ciborum acruminibus, in quibus pro medicina portulaca, & eius succus, cepæ, uel nuces, uel auellanę, uel amygdalę sunt masticandæ.

De dentibus fricandis. *Cap.* XXI.

DEntiū colores aliquādo mutantur propter dentiū putredines, & limositates. Quos oportet fricemus his fricationibus. R. furfuris cōbusti, spumę marinę, añ. drach. 15. salis gēmæ, drach. 30. facto puluere, fricato dentes inde. Aliud dentes cōfortans, & mūdificans. Recipe hordei farinā, & salē, quę posita in charta bombycina cū melle prius distemperata, & cū charta cōbusta, distempera cū sapa, postea & cum sale, & exiccatis dētibus frica. Aliud, dentes albificās, sanguinē gingiuarū cōstringens,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

& bonum odorē faciens. Recipe gallię muſcatæ, ſpumę marinæ, ſalis incenſi, cornu ceruini ſimiliter incenſi, ana. drach. 5. aluminis, nitri, corticis mali granati, gallæ, balauſtiæ, ana. drachmas 2. ſpodij, ſpicę, coſti, cardamomi, ligni aloës, ana. drach. 1. fac puluerē. Aliud, dentes mūdificans, & bonū odorem dans, uuā cadentē leuat, dolorē gulę, oris, & dentiū alleuiat. Rec. cornu ceruini incenſi, drach. 12. cyperi, piperis albi, aн̄. drach. 5. myrrhę, exagiū. 1. aluminis, ammoniaci, ſalis, ana. drach. 1. fac puluerē, & cū ſapa tēpera. Poſt ſuper carbones aſſa, poſt item puluera. Aliud, Rec. hordei farinæ, & ſalis cū melle tēperati & incenſi, aн̄. drach. 15. cōchulę marinæ incēſę, ſpumæ marinę, ana. drach. 5. ſpodij, uitiū cineris, boli, marmoris albi, lateris ueteris & albi, aн̄. drach. 5. ſandali rubei, gallię muſcatę, ſeminis roſe, ſpicę, aн̄. exagiū. 1. fac puluerē. Aliud, Rec. ungulę caprinę, oſſuū dactylorū, cornu caprini, conchulę marinæ, oſſuū mirobalanorū pondus ęquale, hęc omnia proſunt incenſa. Spumam marinam, galliam muſcatam, ęquali pondere puluera.

De gingiuis. *Cap.* XXII.

GIngiuæ aliquādo patiuntur multiformiter, ex putredinibus, ex apoſtematibus, ex mollitię, ex puſtulis, ex uulneribus. Gingiuis patiētibus, corpus pati neceſſe eſt. Patiūtur ex corruptis humoribus putreſcentibus & malū odorē facientibus. Mollities ſanguinis facit fluxum. Apoſtema ex calidis humoribus, dolorem nimiū & pulſum. Ex frigidis, neq; dolorē, neq; pulſum facit. Minorationē carnis, & eiuſdem ſciſſionē fruſtratim, ex acutis humoribus, dixit eſſe Galen. Sunt autem quatuor modi: uel enim ex toto cadit caro, uel dentibus uicina interior, uel extremitas, uel inter dentes inculcata. In mollitie curāda, cephalica incidatᵉ uena, hoc ſi cōtrarium nō permittat, collum ſcarificandū eſſe ſcias. Deinde bucca lauāda cū re humiditatis reſtrictiua, ſicut ſucco arnogloſſę, myrti, balauſtiæ, roſæ, ſimul, uel ſeparatim coctorū in aqua. Itē lauanda cū aqua roſata, uel puro aceto. In apoſtemate calido oportet ſcarifari, & catharticum de caſſiafiſtula dari, buccam cum ſolatri ſucco lauari, uel coriandri cum aceto, uel arnogloſſę ſucco, uel lacte acido, uel hyoſcyamo in aceto cocta. In apoſtemate frigido ſi ſit ex plenitudine, lauemus buccā, cum aqua ubi cocta ſit maſtiche, uel cum aceto in quo ſcilla ſit cocta, uel uino in quo ſumac, uel aqua cum melle calida, uel oliuarum iure. In puſtulis uel uulneribus aqua roſata bucca lauetur, uel cum aceto ubi roſa ſit cocta, uel balauſtia. In uulneribus uel puſtulis ex ſiccitate, aqua roſata cum pſyllio, uel ſemine citonij uidetur prodeſſe. Si ex diminutione ſit carnis, detur medicina conſolidatiua, & carnis completiua, ſicut ſanguis draconis, thus, farina orobi, męl acetum ſcilliticum cum ariſtolochia rotunda, & ſimilia.

De

De fœtore oris. Cap. XXIII.

FOetor in ore ex putredine nascitur gingiuæ & dentiũ. Si infirmus admotis digitis in his duobus nil fœtoris inuenerit, intelligi poterit, quia ex putredine fit phlegmatis in stomacho: si autem inuenerit esse de gingiuis, detur medicina humores desiccans, & carnem comedens putridã, carnemq́ sanam renouans. Bucca lauetur cũ aceto, ubi myrtus coquatur & balaustia. Studeat dẽtes lauare, & gingiuas, ne quid cibi ibi remaneat. Fricationibus utatur superioribus. Cibum humidum caueat, maxime lac, & ex lacte facta. Medicina utatur, qua bucca prout diximus odorificet. Si non de gingiuis, sed de putredinibus est phlegmatis, inde mundificãdus est stomachus. Hoc sæpe cũ uomitu, & pilulis de hierapicra, & cochijs, & aureis, & stomachico maiori. Abstineat ab omni genere piscium, grossis carnibus, & habẽs phlegma generãtibus. Gingiuas & os mũdet cum panno aspero. Vtatur pilulis Ioannis Damasceni odorando ualentibus ori. Rec. gariophyli, nucis muscatæ, cinnamomi, mastichis, añ. drach. 8. sandali, rosę, ana. drach. 10. cubebæ, drach. 7. cardamomi. drachmas 6. ligni aloẽs, unc. 1. gallæ drach. 5. fac puluerẽ, tẽpera cum succo malorũ, & aqua rosata, postea pilulas fac in modum ciceris, & sub lingua unam uel duas teneat. Aliud eiusdẽ similiter, Rec. cyperi, cinnamomi, cardamomi maioris, gariophyli, ana. drach. 2. gallę nõ pertusatæ, gũmi arabici, galliæ muscatæ, spicæ, nucis muscatę, rosæ, ana. drach. 1. hieræpicræ, drach. 5. fac puluerẽ, & cum succo apij tempera: Faciens pilulas da cum aqua rosata. Aliud, Rec. cinnamomi, gariophyli, nucis muscatæ, mastichis, ligni aloẽs, rosę, añ. exagium 1. sandali albi, spicę cubebæ, cardamomi, gallæ, cãphoræ, ana. drach. 1. fac puluerẽ, tempera cum uino odorifero, & fac pilulas, & eas in bucca teneas. Os lauetur cum aqua ubi anisum, mel, myrti succus, & uinum odoriferum commisceantur.

De morbo oris. Cap. XXIIII.

OS aliquando solum infirmatur, nullis alijs membris infirmantibus uicinis. Patitur autem pustulas, uulnera, & similia, quæ sequuntur ex corruptis humoribus aliunde ad buccam cõfluentibus. Si rubeat, quod ad nigredinem ferè accedat, & caleat, doleat, & ardeat, sanguis erit, & cholera rubea. Si autem parum doleat, caleat, & ardeat, intelligitur esse phlegma. Si in multam nigredinem traducitur, tanto est molestius & periculosius, ne ad farsum deueniat. Aliquãdo in ore ulcera nascũtur. Sunt autem uulnera in labris, siue in lingua intima maxime lactentibus euenientia de acumine lactis, quod salubre est eis. Cum stiptica autem medicina, paruo tempore sanantur. In perfecta ætate si nascantur, pessimum est sicut de pessimis nascẽtia humoribus. Quę huiusmodi lin-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

guæ innascunt, pessima sunt, si pars magna linguę auferatur. Inde enim homines periclitantur. Intellectis oris infirmitatibus, medicina incipiatur repugnans humoribus. Quod in principijs maxime debet fieri. In medio repugnatiua, & desiccatiua. Neq; dissolutiua iūgamus nisi ex ordine. Oportet ergo prout uidebitur humores cathartico, uel phlebotomia dissoluātur. Repugnatiua medicina in initio talis est danda: Sapa ex moris confecta, & sapa ex uino confecta, & aqua ubi coctum sit sumac, myrta, balaustia, uel solatrum. Humoribus minui incipientibus, sed non ex toto se dissoluentibus, supradictis myrrha, & crocus admisceantur. In oris apostemate, non ex corporis humore, in primis danda est causa dissolutiua, neq; curandum de repugnatiua. Si in solo ore sint uulnera, uel pustulæ, corpore toto plenitudine carente, lauetur bucca cum succo solatri, coriandri, sandalis rubeis, & croco, & secundum quod dictum est gingiui medicemur. Hoc medicamentum Ioannis Damasceni dandum, ualens pustulis oris, uulneribus, & uulnerationibus, Recipe lentium mundatarum, boli, ana. drach. 5. coriandri, chelidonię agrestis, sandali, ana. drach. 3. spodij, semen rosæ, semen portulacæ, borraginis, ana. drach. 4. croci, balaustię, nitri, arnoglossę, ana. drach. 1. factum puluerē superpone, & cum aqua rosata laua, uel cum succo maligranati, uel cum succo coriandri. Aliud ualens calori, pustulis in gingiuis, uuulæ, & gulæ, & maxime pueris, corpore delicatis. Recipe amyli, drach. 6. spodij, agrestis chelidonię, ana. drach. 2. seminis rosę, drach. 3. croci drach. 2. sacchari, drach. 4 cardamomi, drach. s. camphorę scrup. s. fac sicut de prioribus diximus. Aliud eiusdē Ioan. Damasceni ualēs similiter, Recipe seminis rosę, liquiricię, amyli, spicę, cyperi, nucis muscatę, cinnamoni, ana. exagiū 1. camphorę, aluminis, croci hortulani, scrup. 2. folij, scrup. 1. Deinde puluerē fac sicut de alijs. Aliud ualēs similiter, Rec. sacchari, amyli, seminis portulacæ, semen rosę, ana. exagium 1. gallæ non pertusatæ, borraginis, semen cucumeris mundi, lentis mundę, ana. drach. 1. camphoræ, croci, spodij. scrup. 1. fac puluerem cum aqua rosata, & succo maligranati. Ablue sicut superius. Si hę ulcerationes lactentibus eueniant, mater lentes, & micā panis accipiat, & super ulcerationes ponat amylum cum aqua temperatum, crocū, semen rosæ. Detur ad manducandum tantum res stiptica, sicut pini, mala citonia.

De lentiginibus. Cap. XXV.

LEntigines in facie nascuntur maxime, & tamen in corpore aliquando apparent toto, sed tamen plus in facie, siue sana, siue infirma. Aliquando hæ lentigines propter solis eueniunt ardores, aliquando puellis contingunt cum menstrua melancholica non per locum suum exeunt, sed ut egrediantur, per totum corpus se dispergunt. Hæ solis unguentis possunt sanari. Sed quę masculis eueniunt, uel causa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

causa morbi, difficiles possunt curari. Cũ enim ex cholera nigra oriãtur, ea nõ putrescẽte qualitates cutis mutant. Si aũt in sola facie uideant, cephalica uena minuat. Si corpus totũ aspergit, de medicina phlebotomemus. Quod si minuere nequeamus, humores cũ catharticis, & pharmacia dissoluamus. Deinde ad unguenta redeamus, id est, amygdalas, amaras, bene pistatas, & eis imponamus, semen erucæ similiter, farinã orobi cũ melle distẽperatam, uel cum succo citrini mali acidi, farinã lupinorũ in aqua coctam, lac ficuum, myrti fructũ pistatũ, soricũ stercus uetus cum aqua distemperetur. Dioscorides: Semen melonũ cũ carne ipsorũ ad hoc ualet. Aliud Ioan. Damas. Recipe farinã lupini, & frumenti, amygdalę mũdæ, sacchari, añ. exagiũ 1. liquiricię, gũmi Arabici, ana. drach. 2. myrrhæ, nitri, costi, ana, exagiũ 1. tẽpera cum lacte. Aliud, Rec. farine fabarũ, & frumẽti, añ. drach. 4. croci, & costi, añ. drach. 1. tẽpera cũ aqua ubi fœnugræcũ sit coctũ. Aliud Pauli, R. oryzę lib. 10. libani, nuc. 9. nitri lib. 1. mastichis unc. 3. albumen ouorũ 20. cũ corticibus eorũ, carnis melonũ, quantũ sufficit. Aliud mundificãs faciem. Rec. lupinorũ, fabę, semen melonis, ęquali pondere, lentiũ medietatẽ, fac puluerẽ. Vnge cum lacte mulieris, uel asinę. Aliud, Recipe farinę lupini, fabarũ, lentium, amyli, amygdalę amarę, añ. drach. 4. semen melonis, cucumeris, oryze, dragaganti, ana, exagiũ 1. meliloti, condisi, croci, costi, añ. exagia 10. fac puluerẽ, tẽperans cum albumine oui. Vngat autem nocte, lauet in die. Si in faciæ pustulę nascuntur, durę siccæ atq; paruę, alumen, gũmi, lentes, pulue rentur, & inde facies lauetur. Similiter gummi arabicũ, & nitrum cum aceto temperatum, faciem de omni re mundificat. Aliud, Recipe catinię argenteę, exagiũ 1. cimoliæ, boli, terrę armenicę, ana, drach. 1. sandarachę, scrup. 2. tempera cum aqua rosata.

CONSTANTINI
AFRICANI MEDICI, LIB. III.

De Angina. Cap. I.

IN duobus libris pręcedentibus tantũmodo dictũ est, de infirmitatibus capiti & faciei accidentibus, modo dicãtur morbi membrorum ministrantiũ cordi. Cor enim lucerna corporis. Dicantur ergo morbi, & eorum causæ, & significationes subiungãtur medicinæ, & incipiẽdum est à molestioribus, & suspectioribus, ut est angina. Vnde Galenus: Qualecũq; inquit morbus in gulam uenerit, & inflatione sua spiritũ tenuerit συνάγχη, id est, suffocatio uocanda erit. Sed tamen hic morbus à se inuicẽ diuersatur. Angina enim passio aliquando est, ex humoribus à capite

ad guttur deſcendentibus, aliquando primo die mortificans, uel ſecũda, uel
tertia. Quia enim eſt peracuta, & mortifera, id eſt, hominẽ cito mortificat,
& ſuffocat, iccirco συνάγχη uocata eſt. Anguſtat enim flatũ, ut infirmus neq;
cibum poſſit recipere, neq; potum, uel ſi recipiat paruiſſimum, humores au-
tem deſcendentes ſanguinolenti ſunt, uel cholerici, uel phlegmatici, uiſco-
ſi, & ſalſi. Ex melancholia enim nũquam hoc apoſtema fit, quia hic morbus
cito præualet cum ſit peracutiſſimus. Sed melancholia poſt longum tem-
pus operatur. Vnde impoſſibile eſt de nigra cholera eſſe. Flatus in angina la-
borantiũ proprie eſt longus. Cauſa eius longitudinis ſtrictura eſt gutturis.
Quod cũ quantũ ſibi ſufficiat aërem in impetu ſibi trahere nõ ualeat, longo
ſpacio neceſſe eſt ut expleat. Anhelitus ergo breuis, laudabile ſignum eſt in
angina. Vnde Galenus ſuper Prognoſtica Hippocratis: Peſſimum angi-
næ generis eſt, quod comitatur ſpirãdi difficultas, neque nimium dolorem,
uel anguſtiam feciſſe uidetur exterius: In gula, ſiue in collo ſi tumor non ap-
paret, neq; rubor. Minus eſt malum ſi non anhelitum habet anguſtum, ſed
cum tumore, & rubore, in gula, & collo facit dolorem nimiũ. Minus etiam
eſt malum, cuius non nimius dolor eſt, neq; flatus anguſtioſus. Hoc genus
non eſt in gutture, ſed iugula, uel in collo, uel in utroq;. Oportet ut ſigna hu-
morum dicãtur, unde hic morbus cõcreatur. Si ſit ex ſanguine, infirmus ap-
paret plenus corpore, rubet in faciei, uenę facie ſunt plenę, plenus pulſus, tu-
mor calidus, & rubeus. Mõſtrat ęger quaſi uinum iugula ſapiat. Dięta eius
antea multi ſanguinis fuit generatiua. Ex cholera rubea, ſit fortis dolor, an-
guſtia nimia, calor atq; ſitis maxima, fumoſitas in gula, pulſus uacuus, & for-
tis. Ex uiſcoſo phlegmate, dolor non eſt nimius, neq; prædicta ſigna in eo ui-
dentur, tumet lingua, & molleſcit, dolet parum. Ex ſalſo phlegmate, ſapit
amarum ſalem in gula. Vox eius ſicut catulorum paruulorum. In huiuſmo-
di medicãdis, humores ſunt perquirendi. In ſanguine, cephalica uena eſt mi-
nuẽda. Hippocrates in Epidemijs: In angina inquit oportet incidere uenas.
Galen. ſemper incidere pręcepit uenas ſecundũ quod oporteat, id eſt, quan
tum uirtus pati ualeat. Dat autem intelligi duobus modis debere incidi, ſe-
cundum magnitudinem morbi, uel quantitatem uirtutis. Synãche autem
eſt ex maioribus morbis. Si ſanguis cũ cholera rubea mixtus eſſe perpendi-
tur, uentrem humectare debemus, cum cathartico de caſſiafiſtula, oxyſœ-
nicia, iuiubis, uiola, & ſimilibus. Similiter cum clyſteribus de uiola, & ſemi-
ne maluæ, chamomileo, prunis, iuiubis, & ſimilibus. Extincto autem acu-
mine choleræ rubeæ & egrediente cum cholerica egeſtione, cephalica phle-
botometur, ut exeat ſanguis à cholera rubea incenſus. Poſt phlebotomiam,
& purgationem, redeundum eſt ad membra, ubi morbus maxime regnat.
In principio medicemur cum his, quę repugnant humoribus ad guttur de-
ſcentibus, & ipſum guttur cõfortantibus, ſicut ſapa eſt de moris, uel cũ ſoli-
tri,

tri,uel cũ succo arnoglossæ. Det deinde gargarissmus,furfur quoq; hordei aceto infusum, & colatũ, & aqua ubi balaustia,rosa, uel galla sint cocta,uel lentes, siue solatri succus,siue psyllij. Omnia sint stiptica, & repugnatiua, Quæ cũ fecerimus, & humores extenuauerimus,ad humores dissoluẽdos in infirmis mẽbris clausos redeamus,cũ gargarissmis de sapis mori, & sapa uini cõmixta, & pauca myrrha, uel ptisana cum sacchar o, uel lacte caprino, siue asinino cũ saccharo, & pauco croco,uel cũ cassiafistula, & sapa in aqua calida,uel cum succo portulacę: Quodcunq; horũ inuenerimus,inde infirmo fiat gargarissmus,quia humores his dissoluuntur. Cibũ demus paruissimum,qui sit uel iusculum aliquod,uel succus mundati seminis melonũ, atq; cucumerũ,uel medulla pistata. Amylum,dragagantũ cum amygdaleo. De his omnibus ius cõficiatur,& ieiuno detur,uel amylum cum lacte,& amygdaleo. Nutriendus est cũ chrysolocanna,blitis,portulaca,quę cum amygdaleo sint parata. Si apostema sit phlegmaticũ, quod ex prędictis signis intelligendũ est,cũ cathartico phlegmatis depositiuo erit purgandũ. Cum clystere similiter & gargarissmis in morbi principio. Fiet aũt de sapa nucũ,cũ anetho,uel ubi cortices nucũ sint cocti, uel ubi mora,uel succus solatri cũ oculis lucij,uel aloẽ. Humoribus his dissolutis,ad mẽbra curãda redeamus,ubi humores mali includũtur. Gargarissmũ faciemus cum sapa nucum,addito pyrethro,uel sapa sola,uel oxymelle,uel sapa myrtina,uel aqua ubi ficus siccę sint coctæ, uel cũ caprino lacte,& stercore canis albo subtiliter pistato, & cum melle distemperato. Oris interiora omnibus his ungamus cum penniculo. Galenus dixit,hæc omnia utilia esse. Accipiamus item caninũ stercus & pulueratũ, in os proijciat cum felle taurino,melle buccã ungamus. Gargarissmũ faciamus. Item Galenus: Fel inquit taurinũ suffocationi uuulæ cadentis est adiutoriũ,similiter fel ouinũ. De cinere radicũ cauliũ cum melle faciamus gargarissmum. Similter succus radicũ iuuat cum oxymelle. Aliud gargarissmus ualens ad anginã ex phlegmate. Rec. liquiritię drach. 5. pyrethri,cassię,cicutę seminis,añ. drach. 2. fœnugręci,myrrhę,añ. exagiũ 1. croci,piperis nigri,spicę,sansuci,ana. drach. 1. fac puluerem cum melle distempera,& in modũ auellanę accipiat, & cũ aqua ubi cortex maligranati sit coctus, tẽpera cum uino odorifero forti, uel cum oxymelle. Aliud ualens similiter. Rec. rosæ drach. 2. stercoris canini,croci,añ. exagiũ 1. tempera cum oxymelle,inde os unge,& fac gargarizare. Aliud tantundẽ ualens, Rec. rosæ,liquiricię,añ. exagiũ 1. cinnamomi,piperis longi,croci,ana. drach. 1. aluminis scissi,cardamomi, myrrhę,sinapis,zingiberis, costi,ana. scrup. 2. fac puluerẽ,adde mel quod sufficit. Accipe in modũ auellanæ,uel cum sapa,uel cum aqua ubi cocta sit galla,uel cum succo solatri,uel cum oxymelle,& cum aqua calida.

De

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De apostemate gulæ. Cap. II.

CVm apostema decoctũ intelligimus in gula, & coadunatam sa-
niem in ea, oportet ut cum facilibus aperire illud moliamur.
Non enim incipiendũ est à fortibus medicinis. Fiat igitur gar-
garissmus cum lacte caprino, uel asinino, cum psyllio, uel cum
fructu ireos, uel cum fermento, & oleo uiolato, uel butyro calido cum fari-
na. Alia confectio, Recipe semen citoniorum, uiscum malug, frumentum,
& lac caprinum, ęquali pondere. Deinde liquiriciam accipe, & radicẽ mal-
uæ: Vnde facto puluere cũ omnibus aliĳs calefac, & da bibere. Aliud Ioan-
Damasceni ualens ad apostema facile aperiendum in gula. Recipe draga-
ganti, drach. 5. amygdaleon, olei uiolati quantũ sufficit, aqua ubi hordeũ sit
coctũ, liquiriciã, & maluã, omnia in aqua cocta, succũ cucurbitæ, arnoglos-
sę, æquali pondere, aqua ubi cocta sit cassiafistula: Omnia commixta, & be-
ne confecta, infirmo dentur gargarissanda, colata, & calida. Si infirmus sit
fortis, & cito uelimus aperiri, fiat gargarissmus cũ aqua ubi ficus sint coctę,
& misceantur cum farina, uel stercore canino, uel cũ lacte asinino. Fisso apo-
stemate oportet ei dare uitella oui non cocta, cum amylo & dragaganti, &
oleo uiolato, uel cum succo seminis citonĳ, & arnoglossę, uel cum aqua ubi
hordeum, & liquiritia sint cocta. Similiter cum aqua ubi hordeũ, liquiritia,
ficus, cassiafistula, oleum uiolatũ sint apposita. Nutriendus est cum iure fa-
cto de furfure, & amygdaleo, oleo uiolato, uel cum malua, chrysolocanna,
betis, cucurbita. Vngamus gulam exterius cum cera, & oleo uiolato, draga-
gante & oui uitello: & hoc unguentum ualet ad aperiendum gulę apostema
facile. Recipe ceræ albę olei uiolati, ana. drach. 15. butyri drach. 8. dragagan-
ti, drach. 3. seminis lini, drach. 8. fac de pistatis puluerem subtilissimũ & com-
miscens fac unguentum.

De Vuula. Cap. III.

ALiquando apostema, uel inflatio, uel glandes nascuntur in uuu-
la, uel in partibus gulę, intus, uel extra. Quod fit ex humoribus
capitis illuc descendẽtibus, uel à fumo ascendente à stomacho.
Vnde nimiũ dolorẽ patiuntur, cum cibus transglutiatur. Ali-
quando non glutiunt saliuã, nisi cũ magno dolore. Oportet ergo perquira-
mus si sit rubor, calor, plenitudo uenarũ. Pulsus nimius & plenus. Vnde san-
guis certificatur. De cephalica minuamus, quantum uirtus patientis patia-
tur. Si nimius sit ardor, siccitas, & sitis nimia, cholera rubea erit purganda,
cum cassiafistula, manna, uiola, oxyfœnicia, & similibus. In dolore molli, sine
calore, & siccitate, atque siti, intelligitur morbus esse ex phlegmate. Dein-
de præcipiamus ut phlegma purgetur, & medicina danda est repugnatiua,
& dissolutiua sicut galla cum aceto. Vngatur intra cum digito siue penna.
Idem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Idem faciunt cortex maligranati, balaustia, rosa, myrta. Si hoc ad salutē infirmi non suffecit, de uuula est uidendū. Vuula si fuerit subtilis in fundamento, & in extremitatibus grossa, & tumida, & quasi saniē habeat albā, cum ferro, siue acuta medicina æque ualenti erit incidenda. Hippocrates in tertia Prognosticorū particula: Vuula ad incidendū si sit rubea, & magna, est molestissima, quia sequuntur apostemata, & fluxus sanguinis. Vnde nimiū est studendum, quoad superius subtilietur, extrema ingrossetur, & liueant, & tunctandem incidatur. Vtilius tamen est, non incidi ante purgationem uentris, si tempus expectat, & suffocationem nō timeas. Hęc ex autoritate Hippocratis excerpta innuunt qualiter uuula tumida sit medicanda. Qui cum parum locutus fuerit, autoritatē tamen inde maximam dedit. Oportet ergo ut incidatur, & si dolor subsequatur nimius, timetur ne apostema calidū succedat, & fluxus nimius. Aliquando quoq; cum rubea est inciditur causa anginæ, inde orit̄. Sed pręcipiendū est infirmo uti medicamine isto, cinerē palmę, & cānæ quę tēperata fortiter cū aqua postea cola, deinde accipe gallam, alumen, & puluerē fac. Quibus cū superiori aqua mixtis, gargarissmū fac. Aliud ad uuulæ casum ualet, Recipe myrrhā, sal amoniacum, piper nigrum & longum pari pondere. Vnde puluis factus in gulam insufflетur. Si gulę aliquas glandes habuerint, uel coadunationes, gargarissmus dādus est cum aqua ubi ficus, dactyli, fœnugræcū, & alia similia sint cocta. Deinde exterius cum dissolutiuis ungamus, sicut nitro, sale amoniaco, succo caulino, centaurea, cum melle temperata omnia.

De raucitate. *Cap.* IIII.

RAucitas est ex humiditate instrumentū uocis infundente. Hęc aūt humiditas uel sunt phlegmatica, uel sanguinea. Quæ cum à capite descēderit, & instrumentū uocis infuderit, planitatem aufert loquendi, & aliquādo uocē omnino extinguit. Si ex sanguine apparet esse, quod rubor ostendit, & plenitudo in facie, cephalicā uenam incide, & quantum uirtus patientis expetit minue. Purgetur cassiafistula, manna, uiola, oxyfœnicia, & similibus. Has pilulas ponamus sub lingua. Recipe dragaganti, gūmi, liquiriciæ succi, amyli, seminis cucumeris, cucurbitæ, portulacę, drach. 4. croci, scrup. 1. drach. 2. fac pilulæ quas sub lingua teneat. Nutriatur cum iure ex farina facto, cum amygdaleo, ouis mollibus, & similibus. In humoribus phlegmaticis gargarissmi cū hierapicra, & melle uel mulsa dandi. Aliud, Recipe succum caulium, mel bene coctum ut sit spissum. Aliud ualet similiter, Recipe liquiriciæ, dragaganti piperis albi, xylocassię, myrrhæ, gummi, thuris, ana, drachmas duas spicæ exagium. 1. & sapæ & mellis quantum sufficit. Aliud ualet similiter, Recipe lini seminis assati, amygdalæ mundæ dulcis, & amaræ, ana, drachmas 10, penidij,

drach,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

drach. 18. croci, cinnamomi, piperis, ana. exagium 1. fac puluerem. Adiun ge mel quod sufficit, da cum aqua ubi liquiritia sit cocta. Aliud ad idem ualens. Recipe ficus siccas, calamenthũ, parum dragaganti, cocta ad spissitudinẽ mellis. Aliud, Recipe fœnugræci, amygdalę dulcis, & amarę drach. 5. seminis lini assati drach. 8. amyli, dragaganti, liquiritię, pineæ, ana. drach. 2. tempera cum sapa.

De asperitate uocis. *Cap.* V.

SI instrumentum uocis siccitatem patiatur, necesse est uox asperetur. Siccitas aũt uel nascitur ex frigiditate, uel ex puluere, uel aëris siccitate, uel cibi & potus asperitate. Diffinitio huius siccitatis diuersa est, in corpore leni. Medicandus est in aqua calida & dulci sępe balneet, sub lingua semen citonij, psyllij, dragagãti sunt ponenda. Demus sirupum uiolatum cum aqua cucurbitę. Sirupum iuiubinũ accipiat, iuscula semper de furfure cum amygdaleo. Electuariũ Ioannis Damasceni, ualens gulę asperitati & raucitati. Recipe dragaganti drach. 5. gũmi, amygdalę dulcis, amyli, semen cucumeris, añ drach. 4. semen citonij, liquiritię, ana. drachmas 2. Mel quot sufficit. Similiter electuaria danda quæ in tussi dicenda sunt.

De tussi. *Cap.* VI.

TVssis est motus animatę, & naturalis uirtutis iunctus, secundũ naturæ cursum, circa instrumenta spiritus operantis ad superflua expellenda sibi nocẽtia. Virtus enim naturalis causa sui nocumenti, instrumẽta spiritus mouere incipit. Quod cum per se explere non possit, à uirtute animata adiuuari expetit, quia cartillagines canalium pulmonis, & lacerti pectoris inobedientes sunt naturali uirtuti. Sed à uirtute animata moti lacerti pectoris & pulmonis constrictiui, aërẽ expellendo à pulmone cogunt̃ expellere, quod naturali uirtuti uideatur obuiare. Nascitur tussis ex omni passione pectoris. Vniuersaliter tamẽ omni ex complexione mala, calida, & frigida, quæ instrumẽtis spiritus dominatur, uel ex materia mala quę uel intus est uel extra. Interior, à sursum descẽdens, sicutà capite reuma in pectus, uel ab imo ascendens superius, sicut humorũ superfluitas, à gibbo epatis, ad superiora uenit pectoris. Aliquando hęc materia proprie per spiritus spargitur instrumenta, sicut in peripneumonicis uidemus, & pleuriticis. Item hęc materia calida est, & sanguinolenta, cholerica, uel phlegmatica, uel unde solũ futurũ fit apostema. Exterior, quia aër quẽ excipimus, cum fumo uel puluere miscetur, uel cum subito frigidus aër trahitur. Sequitur autem tussim dolor pectoris, cuius causa est tussis. Aliquando tamen dolor pectoris est sine tussi. Qui duobus fit modis, uel ex uentositate grossa pectoris suspensiua, uel ex constipatione pellicularum de posterioribus

bus costis, quæ si oppilentur, necesse est tussis efficiatur. Oportet autẽ intelligi, quia à capite descendens tussis, uel à uulneribus in spiritus instrumẽtis, uel ab apostematibus, uel à pectoris coadunationibus, peior est alijs omnibus, alijs tussis generibus. Nõ molesta est, ex instrumentorũ spiritus complexione mala, uel gutturis, uel canalium pulmonis asperitate. Mala tussis non est sine screatu. Tussis sicca quæ nil screat tribus modis fit, uel enim est ex asperitate gutturis, uel ex mala cõplexione in spiritus instrumẽtis, uel ex incõuenienti materia quæ allaborat expellere natura, quæ aut grossa est, & uiscosa, ut à canalibus pulmonis seiungi nequeat, uel multum liquida, ut antequam coadunetur se dissoluat. Cũ ergo tussim incipiamus medicari, & unde fiat necesse est perquirere. Si ex calore sit, & signum eius cum asperitate pectoris, dolore, & nimia siti, & infirmus in frigido aëre trahendo delectetur, basilica uena minuatur, si nobis tempus, ætas, uirtus, & cõsuetudo subueniant. Quod si non, scarifemus loca uicina morbo. Deinde danda sunt hysopus, iuiubę, sirupus uiolaceus. Post tres horas detur ptisana, cum amygdaleo, & penidijs, uel melle uiolato. Item dandus cucurbitæ succus cum saccharo, uel marathri, cum melle uiolato, & saccharo uel maligranati sirupũ, uel semen citonij, & succus maluę cũ saccharo, & dragagante. Iura sunt danda, sicut ptisana de furfure, uel amylo. Cibi eius sint malua, beta, chrysolocanna, cucurbita. Omnia dentur cum amygdaleo. Pullos si comedat, cum quibuslibet supradictis libris condeat. A foris pectus ungat, cum cera alba, oleo uiolato, hordei farina, succo portulacæ, & cucurbitæ. Aliquando oua sorbilia danda sunt. Si post hoc calor non minuatur, cum cathartico de cassiafistula purgemur. Hæc electuaria, ad hæc sunt ualentia. Diapapaueris elect. ad dolorem pectoris nimiũ optimũ. Recipe succi liquiriciæ, dragaganti, gũmi arabici, añ. drach. 10. seminis papaueris albi, añ. drach. 20. amygdalæ dulcis & mundæ, drach. 10. amyli, seminis citonij, semen portulacæ, añ. drach 5. semen cucumeris, citroli, melonis, cucurbitę, lactucę, maluę, ana. drach. 4. fac puluerẽ, tempera cum sirupo uiolato, uel cũ sapa. Pilulas Ioannis Damasceni, ualentes tussi, Recipe semen citonij, cucumeris, amygdalæ dulcis, fabę, maluę seminis, añ. drach. 8. gũmi arabici, dragagãti, añ. drach. 5. fac puluerem, tempera cum succo psyllij, & fac pilulas in modum fabæ. Si infirmus tussim, & uigilias patitur, his pilulis utatur, Recipe semen lactucæ, papaueris iungamus ana. drach. 5. Aliæ pilulę linguę subponendę, Rec. gummi, dragaganti, semen portulacę, citoniorum, ana. drach. 5. semen cucumeris mundati, drach. 5. amyli, drach. 4. amygdalę, mundæ, drach. 6. fabę mundę, dragaganti, ana. drach. 5. tempera cum succo maluę, fac pilulas. Sirupus iuiubinus ualet similiter, Recipe iuiubi, croci, liquiricię, drach. 20. capillorum ueneris, uiolę, maluæ semen, ana. drach. 10. semen citroli, seminis melonis, papaueris, lactucæ, dragaganti, hordei mundi, ana. drach. 6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

aqua lib.10.sacchari,uel sapæ lib.4. Fiat inde sirupus. Sirupus de hysopo ad
tussim choleric ũ,dolorẽ laterum,& anhelitus, Rec. radicis marathri, apij,
liquiritię,ana.drach.10.hysopi,capillorum ueneris,seminis citoniorũ,dra/
gaganti,malue,ana.drach.3.hordei mundi,drach.5.iuiubarũ 30.uuę passæ
atq; mundæ,unc.1.tres ficus,fac coqui in 6.lib. aquę, & usq; in duas coque,
deinde lib.1. penith pone,& sirupum confice. Oleũ Ioannis Damasceni ad
calidam tussim.Recipe maluæ semen,uiolę,liquiritię,uuę passę,ana. drach.
15. succi maligranati dulcis, drach.150. fac pistari, & oleum uiolatũ appone
80.drach.fac oleũ. Si quis tussit ex dolore capitis uel pectoris, ex frigiditate
uel humiditate, cuius rei signũ est, paruitas sitis, lenitas doloris,& infirmus
manifestat rem calidam sibi prodesse. Mel rosatũ dãdum cum aqua prassij,
marathri,& apij bene cocta & colata. Iura danda ex frumento cum amyg/
daleo,pineas,ficus,amygdalas,demus ad comedendum:mellicratũ bibant
cum aromatibus.Ius cicerũ cum uua passa comedãt. Pectus ungamus cum
cera, sambuceleon . Fœnugręcum coctum cum ficubus, dactilis, & melle,
ualet similiter.Dioscorides dixit:Ficus cocta cum hysopo,mũdat pulmonẽ,
& ad frigidam ualet tussim.Item,myrrham in modum fabę,frigidę,& uete
ri tussi dixit prodesse. Galen, Flos & cortex maligranati ieiuno data, ualent
frigidę tussi,& oryzæ.Similiter semen lini coctũ,& pistatũ cum melle quod
sufficit,ualet.Electuarium quod prodest frigidę tussi,uẽtositati pectoris, an/
helitui,Rec. liquiriciæ,semen lini assi, amygdalę dulcis, pinee,ana. drach.1.
anisi,marathri,hysopi,capillorum ueneris,prassij,ana.drach.6.croci,zingi
beris,calamenthi,ana.drach. 4.fac puluerẽ,& adde mellis quod sufficit,do
sis eius,drach.2. Aliud,Recipe spodij,drach.6.boli exagium 1.nucis musca/
tæ similiter,piperis longi,drach.3.sacchari,drach.30.Mel & butyrum quod
sufficit,unum cochlearium ualet siccæ tussi. Pilulę ualentes frigiditati, uen/
tositati,& anhelitui,phlegmaticis. Recipe liquiritiæ, & amygdalę dulcis &
amaræ, semen lini, ana.drach.3.marathri, anethi, farinę fabarũ,pinee,ana.
drach.3.myrrhæ,olibani,croci,cinnamomi,ana.exagiũ 1.tempera cum sa/
pa.Fac pilulas in modũ fabę ponens sub lingua.Sirupus de prassio ualet tussi
frigidę de phlegmate,& uentositati, fastidio & omni passioni in pectoribus
senum. Recipe prassij,drach.20.liquiriciæ,drach.10. apij radicis, & mara/
thri,anethi,calamenthi,hysopi,capillorum ueneris,ana.drach.6.fœnugræ
ci,semen lini,ana.drach.3. uuæ passę, & mũdę,drach.100.ficus 20.penidio
rum,drach.6.mellis quodsufficit, fac sirupum . Si tussis est ex humoribus à
capite,uel alijs membris descendentibus,oportet festinemus ut humores di
gerẽtur. Quod si nõ fecerimus,in τὴν ὀρθόπνοιαν,labunt, deinde humorũ col
lectiones perquirãtur. Quod si sint liquidi,uel grossi, aquosi uel uiscosi,cho
lerici siue phlegmatici , si pectus infirmi calidum sit, & quasi fumũ senserit,
& asperitatem,& nimiam sitim,& parum screat,color eius liuidus sit,uel ci-
trinus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

trinus, sapor salsus, calidam & subtilem materiam esse intelligimus, laborandum est ut ingrossetur. Si prout manifestauerit nullũ horũ sentiat, sed frigidum nocere, calidum uero fateatur adiuuare, intelligimus frigidã, & uiscosam esse & grossam materiã. Est ergo subtilianda, ut tamen mediocris fiat. Si sit multũ liquida, uel multum spissa, in exitu est molesta, atq; parua, cum tussi multa. Si sit calida & liquida, dãdus est sirupus uiolatus, iuiubinus, & sirupus papaueris. Recipe papaueris albi, ana. drach. 11. liquiritiæ, drach. 20. capillorum ueneris, maluę semen, citoniorum, cucumerũ, ana. drach. 6. iuiubæ, drach. 20. Coquũtur in aqua lib. 8. quoad redigantur in tertiam, & cola, & postea sapã appone quod sufficit. Vna quaq; die semẽ papaueris cum saccharo, drach. 2. tribue. Ius de amylo detur cũ penidijs, amygdaleo, similiter de furfure, & penidijs. Nutriendus est infirmus cũ portulaca, beta, malua, atriplice, & similibus. Vngatur in pectore exterius, cum cera alba, oleo uiolato. Si ex phlegmate sit grosso, & uiscoso, subtiliari præcipiatur cum sirupo de prassio, sirupo de radicibus fœniculi, & similiũ, de aniso, elect. de spodio, theriaca maiore. Thus pistatum cum melle uiolato ualet, pinea similiter. Succus marathri bene colatus, & coctus cum amygdaleo. Dentur perdices, phasiani, cũ cymino, pipere, ruta, porris, amygdaleo amaro. Vngamus caput cum calidis & confortatiuis, & humorũ repugnatiuis, hoc electuario utatur, Recipe semen lini assi, amygdalę dulci, pineę, ana. drach. 10. liquiritiæ. drach. 10. marathri, hysopi, zingiberis, ana. drach. 4. piperis longi, calamenthi, thuris, croci, cinnamomi, drach. 2. ęqualiter fac puluerem, & mel adde quod sufficit. Aliquando fumigandus infirmus est. Dissoluitur phlegma uiscosum in pectore cum calamo aromatico solo, uel cum terebenthina, uel auripigmento cum succo renum caprinorum, uel cum butyro.

De Phthisi. Cap. VII.

PHthisis est consumptio humectationis corporis, & mutatio augmẽtationis in diminutionem. Nascitur multis modis, uel ex consumptione pulmonis, & hęc est certa phthisis. Fitq; tribus modis, uel ex humoribus cholericis à capite descendentibus, siue phlegmaticis, & salsis, in substantia existentibus pulmonis, uulnerantibus eum, & putrefacientibus. Secundus est modus ex quibusdam passionibus in substãtia pulmonis nascẽtibus. Hoc genus antecedit sanguinis screatus, ex uenis aliquorum instrumentorum spiritus ruptis in pulmone, in qua fissura nascuntur uulnera & phthisis postea. Tertius est modus ex humoribus ad pulmonem aliunde quàm capite currẽtibus. Qui duobus modis contingit, uel ex mutatione uicinorum locorum, sicut in pleuritide, angina, uel ex alijs locis nõ uicinis, sicut epate, corde & similibus. Humores hi si sint calidi, & acuti, patitur infirmus ruborem in maxillis, stricturam in flatu, sitim,

febrem, quiescit in trahendo frigidū aërem. Si apostema sit in peripneumonia de salso phlegmate, strictus & angustus est anhelitus, cum grauitate, neque dolorem sentit. Pulmo enim habet neruum, unde perfectū habeat sensum. Sed tantum tussim cum paruitate habet anhelitus. Screant in tussi cum apostema se ruperit, & tūc tandē apostema certificatur, adest & febris. Minuitur enim corpus, ungues inclinant̄, maxillæ rubēt. Quę omnia pulmonis designāt uulnera unde phthisis est. Galenus: φθίσις inquit quæ ex uulneribus est pulmonis, pessima est duobus modis: Vnus modus est pessimus, quia ad perimēdum est uelocissimus Alius tardior quia leuior. Primus cito mortificās, & pessimus, nullū signū decoctionis ostendit in screationibus, & si aliquod uideatur, paruus erit screatus, cū angustia, & duritia. Si leuior sit, humores in pulmone morando excoquit, & leuiter emittit. Discordantur medici in pulmonis uulneribus, alıȷ enim incurabilia fatentur. Galenus tamē testatur: Si quis peripneumonicis succurrat antequam apostema marceat & putrescat, sanabitur apostema. Si quis tādiu negligat, quo ad saniem & putredinem colligant uulnera, sunt incurabilia. Omne enim uulnus difficulter curatur nisi mūdetur. Mundari non potest, nisi cum tussi, tussis inimica est solidando uulneri, dilatat enim & aperit, unde magis putredinem colligit. Cum ergo partim purgetur, partim colligat, insanabile reddit apostema dum ita circinat. Constat igitur si peripneumoniæ antequam marcescat succurratur, curabitur, si non, econtrario. Medicina sic erit incipienda, perquirendum est unde fiat. Si ex calido, basilica erit minuenda, uel uena quæ inter auricularem, & medicum extat. Sanguis minuatur, prout uirtus patietur, cum sanguinis infirmi quantitas intelligetur. Si parua sit, nutriendus erit bonis cibis, generatiuis sanguinis, post phlebotomandus, & iterū nutriendus. Si tertia minuendi uideatur utilitas, & hoc maxime si sanguis turbidus, & grossus sit intelligas, iterū minuere incipias. Si ab initio morbi multa inueniatur quantitas sanguinis, & multum uirtutis, ab initio erit minuendus, & auferendus quantum uideatur nobis. Nutriendus est cum dięta quę refrigerat & solidat & cito sit digerenda, sicut ptisana perfecta quę cū cancris fluminis sit facta, à quibus exteriora proiecta, & interiora sint mūdificata, bis siue tertio cū cinere, & dulci aqua deinde pistata, & cum ptisana bene cocta. Quę omnia dū colata fuerint circiter tertiā librę partē, dent̄, sępe & quotidie. Si infirmus febricitet, cū unc. i. succi maligranati dulcis dent̄, & nutriatur cū cucurbita & beta, citrolis, cum amygdaleo & quę ab eo bibitur aqua cum sirupo uiolato, uel psyllıȷ sirupo misceatur. In sero misceatur psylliū, & detur, & gummi arabicum, & dragagantū, bolum, cum succo arnoglossæ. Bolum enim ualet phthisicis, humectationem desiccat uulnerū pulmonis, & carnem reducit. Dentur autē frigida, caloris febrium desiccatiua. Si screare non possit, detur hysopus, cum melle uiolato coctus, & electuarium istud.

Recipe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Recipe iuiubæ, drach. 40. uuæ passæ mundatæ, drach. 20. maluæ semen, drach. 4. cancri fluminei, drach. 20. capillorũ ueneris, uirgæ pastoris, arnoglossæ, ana. drach. 5. liquiritiæ unc. 1. Omnia coquãtur in tribus libris aquę & usq; ad tertiã partem redigantur. Sapæ tertia pars lib. adiungatur, sacchari duæ partes: Excoquãtur usq; in spissitudinem mellis. Deinde accipe gummi, dragaganti, seminis citoniorum, ana. drach. 8. amyli, seminis papaueris drach. 5. seminis portulacę, añ. drach. 7. Fac puluerem, tempera cum supradictis, da cum stomachus non sit plenus cibis. Si patitur constipatione infirmus, natura eius non tamen cum impetu in mollitiem cõmutetur, cum sirupis, & clysteribus mollientibus. Pectus cum oleo uiolato, & rosato ungatur, quantomagis possumus, ne uenter multũ soluat̃ studeamus. Phthisici enim & si ad solutionẽ deueniãt, moriunt̃ cito. Quod si euenerit, detur succus hordei & milij assatorũ, & deinde bene coctorũ, cui adiungatur gũmi arabicum assum. Similiter mica panis assati, molliatur cum gũmi arabico, & amygdalis, & saccharo, omnibus assatis. In aqua quã bibũt, gummi ponamus arabicum, bolum atq; spodiũ. Si perseueret solutio, istũ puluerẽ dato, Rec. Gũmi arabici, boli, seminis myrti, omniũ assatorũ, ana. drach. 3. amyli assi, cãcri incensi, seminis portulacæ, ana. drach. 2. spodij, maluę seminis, ana exagiũ 1. Omnia hæc puluerent̃, & cum oleo rosato fricẽtur, dentur cum sirupo myrtino, & aqua frigida quantũ sufficit. Si screatus fœtorẽ habeat horribilẽ cum superponatur carbonibus, mors denunciatur. Si capilli cadũt, ad mortẽ appropinquat. Ablationẽ enim portendunt nutrimenti. Aliquando etiã corruptionẽ humoris, & apostemata pulmonis ex humoribus phlegmaticis, fieri intelligimus. Vnde in initio morbi medicina maturatiua danda, sicut liquiritia, capillus ueneris, atq; fœnugrẽcũ, lini semen, cicer, ficus, uuæ passæ, omnia cocta. Dandũ & dianisum, diapinea, diafœnugrẽcũ, diaprassium. Si apostema maturauerit atq; crepuerit, hysopus cũ melle coctus rosato, dandum erit. Si infirmus, quia apostema induruerit, screare nõ possit, dentur calefacientia, sanguinis & saniei mũdificatiua, & tussim adducentia, sicut orobi farina, aristolochia rotũda atq; longa, piper longũ, cinnamomũ, acorus, costus, cassia lignea, spica, & similia. Quod si inueterauerit apostema, ut pulmo marcescat, quod monstrabitur ex parte substantiæ pulmonis cum screatu proiecta, dentur desiccatiua atq; subtiliãtia, quæ desiccent, atq; subtilient uulneris humectationes, sicut athanasia, theriaca, mithridaticũ, & similia. Odoriferos flores adhibeant naribus, & semper cum aëre, & aqua temperatis balneentur. Cibentur cibis laudabiles chimos generantibus, mellicratum bibant. Omnem medicinã demus cum melle mixtã, & mundificatiuã. Si securi fuerimus, quod humectatio apostematis desiccetur, & materia auferatur, deinde uulnus desiccantia & mundificantia demus, sicut rosam, balaustiam, acaciã, gũmi, dragagantũ, mastichen, bolum, sanguinẽ draconis,

lapidem hęmathitem, myrti semen, arnoglossam, & similia. Galen. Si peripneumoniaci inquit, ad febres deueniant, uel ab initio eas habeāt, impossibile est eos curari. Sed tamen si superiorem sequant institutionem, aliquādiu uiuere possunt. Hæc enim medicina desiccat, & indurat apostema, ut diu permaneat. Trochisci Ioannis Damasceni ad hæc sunt proficui, si uenæ in pectore, uel pulmone ruptę fuerint, solidant. Recipe boli, amyli, añ. drach. 4. carabę, seminis myrti, coralli, spodij, hęmathitis, añ. drah, s. gūmi arabici, liquiritię succi, ana. drach. 6. cancrorū incensorū, seminis portulacę, ana. drach. 10. fac puluerē, tēpera cū succo portulacę, uel arnoglossę. Fiant trochisci unius exagij, det unus cū succo portulacę, uel cū succo cucumeris. Aliud, Rec. croci drach. 4. myrti, gūmi, lētisci, cinnamomi, spicę, cassię lignee, dragaganti, thuris, ana. exagiū 1. Omnibus pulueratis mel sufficienter adiungatur, pilulæ in modū dactili ossis fiant, & sub lingua ponātur. Aliud ualet pustulis pulmonis, & uulneribus, mūdificans, & solidans, Rec. balaustię, rosæ, añ. drach. 2. sanguinis draconis, amyli, thuris, añ. drach. 1. carabę, croci, añ. drach. s. tempera cū succo citoniorū, & fac trochiscos unius exagij, da cum aqua bibere frigida. Aliud, Rec, gūmi, dragagāti, mastichis, ana. exagiū. 1. acacię, myrti sanguinis draconis, ana. drach. s. fac puluerem, tempora cum myrti succo, & fac trochiscos.

De reiectione sanguinis. *Cap.* VIII.

SAnguinis reiectio duobus modis fit, cū tussi, uel cum rascatione. Cū tussi, à pectore exit & sibi cū adiacētibus mēbris. Cū rascatione, ex gutture, & adiacētibus uuulę. Screare sanguinē, uel ex uulneribus pectoris siue pulmonis, seu diaphragmatis, uel ex apertiōe uenarū. Apertione uenarū fit tripliciter, ex sui consumptione, uel ex apertione oris earū, uel ex incisione. Cōsumptio est ex humoribus acutis, uel cholericis, uel ex salsis phlegmaticis. In hoc genere parū exit de sanguine. Apertio oris earum, ex nimio est motu expulsiue, uel ex defectione uirtutis cōtentiuę, in uenarū ore, uel ex humorū nimia quātitate, uirtus expulsiua, nimiū mouet ex acutis humoribus, & pungētibus, uel ex salsis phlegmaticis, & putrescentibus. Defectio cōtentiuę in uenarū ore, ex nimia est humiditatis emollitiōe. Humorū enim quātitas, uenarū sequit ora, ut coacte ea aperiat. Sicut uidemus mustū facere feruidū, quod exit, cū apertū uas inueniat, uel clausum uiaperit, ut ebulliat. In hoc genere nullus uidet dolor esse, & tamen multū uidetur exire. Venarū incisio, uel interior fit, uel exterior. Exterior, ex uulneribus, uel ex earū distensionibus. Vulnera sunt uel ex percussione, uel ex casu succedēte. Distensio, uel ex saltu, uel ex nimijs clamoribus. Interior, ex quātitate humorū est, sicut diximus. Quo in genere multo cęteris peiore, sanguis multus ingenti cū dolore ex uena incisa egredit. Medicādo sanguinē screanti, oportet quietē iniungi, neq; multū flatus emitti. Quod si sit uirtutis robur,

bur, & temperatũ tẽpus sit, & ætas cõueniens, basilica uena erit minuenda, & bis, uel ter sanguis extrahendus, quoad totã superfluitatẽ exisse cõperiamus, & in latere illo ubi erit dolor, de uena inter auricularẽ & medicũ minuat, & de eiusdẽ lateris basilica. Extracto autẽ sanguine quantũ sufficiat, si infirmus caleat, sed tamẽ fortiter ualeat, digestio emolliatur cũ cassiafistula, manna, uiola, iuiubis, prunis, & similibus, ut acumen sanguinis minuatur & subtiliet. Deinde medicina detur, & cõueniens infirmitati cibus: hoc faciamus si screatũ ex uenarũ consumptione persenserimus. Medicinã uiscosam demus, sicut portulacã, maluam, ptisanã cũ cancris flumineis, dragagantũ, pullos, perdices, phasianos, cũ portulaca, & amygdaleo coctos. Aquã quã biberit, cum sirupo uiolato, & iuiubis mixtus sit. Si ex apertione oris sit uenarũ detur stiptica medicina, sicut balaustia, flores maligranati, cortices maligranati, sanguis draconis, flores celsi, & similia. Cibus granum coctũ cum extremitatibus animaliũ, oua, ptisana de asso hordeo, cum amylo, gummi arabico, & amygdaleo. In aquã quã biberit, sapa myrtina ponat, cum gummi arabico, & spodio. Si ex uenarũ sit incisione, detur medicina parum stiptica, & multũ solidatiua, sicut bolum, amylũ, spodiũ, carabe, conchula incensa, semen citoniorum, & similia. Nutriantur cum tri, & animalium extremitatibus, ouorũ uitellis assatis, uel in aqua coctis, in aqua mittamus gummi, dragagãtũ, ut bibant, & spodiũ. Medicina quę ei ualeat detur confecta, sicut trochisci sanguinem screãtibus ualẽtes, & solidantes, quos Galenus in suis antidotis Andromachũ fecisse testatur, Recipe acacię, drach. 4. rosę, balaustiæ, añ drach. 2. gummi arabici, drach. 2. dragagãti, drach. 1. tempera cum aqua pluuiali, fac trochiscos, drach. 1. & cũ aqua frigida da bibere. Aliud similiter ualet, Recipe gũmi, dragaganti, seminis portulacæ, ana. drach. 2. boli, cimoliæ, terrę armenię, drach. 6. acacię, cornu ceruini incensi, balaustiæ, copulare, uel corticis celsi, ana. drach. 5. carabæ, rosæ, myrti semen, ana. drach. 4. hęmathitis loti, drach. 4. papaueris semen, drach. 6. cancri incensi, drach. 15. coriandri assi, drach. 7. fac puluerem cum succo rosæ, uel arnoglossæ, uel cũ aqua rosata, tẽpera, & da bibere. Aliud Pauli solidantes, & mitigantes, Rec. acacię, balaustię, florum maligranati, drach. 12. gallæ, drach. 2. opij, croci, ana. drach. 6. tempera cum aqua pluuiali frigida, & da bibere. Alij cõfortatiui, & desiccatiui, Recipe, boli, gummi arabici, dragaganti, seminis potulacæ, spodij, cancrorum incensorum, ana. drach. 3. cornu ceruini, conchulæ marinæ, coralli, omnia incende. Aliud, Recipe acaciæ, balaustiæ, amyli assi, hæmathitis, seminis myrti, ana. drach. 2. seminis citonij, seminis arnoglossæ, cucurbitæ, cucumeris, ana. exagium 1. psyllij assi drachmas 5. tẽpera cũ succo arnoglossæ, fac trochiscos. Aliud similiter ualens. Recipe rosæ, gummi, ana. drach. 4. amyli, papaueris seminis, balaustiæ, ana. drach. 2. spodij, croci, ana. drach. 5. succi liquiritiæ, succi arnoglossæ, ana.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

drach. 2. tēpera cū aqua frigida pluuiali. Aliud ualet screatui sanguinis, fissuris uenarū pectoris & epatis, Rec. spodij, drach. 4. seminis citrulorū, portulacę, cucurbitæ, boli, carabæ, ana. drach. 3. tēpera cum aqua uirgę pastoris. Aliud, R. gūmi, dragagāti, acaciæ, seminis citonij, añ. drach. 4. boli, drach. 5. cācri incensi, drach. 6. amyli, cōchulę marinę incensę, ana. drach. 4. cornu ceruini incēsi, spodij, añ. drach. 2. fac puluerē, & drach. 4. da cū sirupo myrtino. Puluis ad idem, Rec. cōchulæ marinæ, cornu ceruini incēsi, añ. drach. 10. carabę, coralli, añ. drach. 10. boli, drach. 15. psyllij assi, drach. 30. fac puluerem, & da drach. 3. Idem facit flos uitis, drach. 1. mane & meridie cū aqua frigida, uel succus rosæ. Similiter facit seminis arnoglossę, drach. 2. Item aqua semperuiuæ, & uirgę pastoris, ubi sandali, rosæ apponantur, drach. 2. camphorę, drach. s. Omnia cōmiscens panno lineo subtili infusa, pectori superpone. Similiter ualet aqua agrestiū uuarum: deinde super pectus pone cortices maligranati. Elect. mūdificans pectus de sanguine coagulato, Rec. amyli, drach. 5. farinę fabarū, drach. 8. seminis melonū, malug, ana. drach. 7. hordei mūdati, drach. 10. gūmi, dragaganti, añ. drach. 3. seminis citoniorū, boli, borraginis, ana. drach. 5 fac puluerem, mel adde quantum sufficit.

De screatu sanguinis propter hirudines. Cap. IX.

SAnguinem cum rascatione de uuula, & gutturę, diximus exire, quod aliquando contingit, ex sanguisugis in aqua transglutitis, quæ sanguinem remanentē in gutture faciunt expuere, aliquando multum, aliquando parum. Vnde multotiens decipiuntur medici. Qui cum de sanguisugis esse certificauerit, opponant infirmum soli, os eius aperiatur, si eas in palato uideant, uel in uicinis partibus, extrahat cū forficibus. Si autem non uideāt, dent hanc medicinā: Gargarismū cū aceto, & sale multo. Alliū & acetū detur ad manducandū. Prohibeatur aqua bibere. Mittamus uasa uitrea in sole aqua plena, moueamus ante os infirmi, dragagantū puluerē insufflemus ori, carbonū nigellę, uel absinthij, fiat ex sapa, uel aceto gargarismus. Sulphur, hysopū similiter pulueratū, inijciamus gulę, uel hysopum, uel sal cum urina caprina misceamus, & gargarismū faciamus. Postquam exierint si sanguis superabundauerit cum medicina quam diximus in screatu sanguinis solidandus, & restringendus erit.

De empyicis. Cap. X.

SAnies screatus multis modis, uel ex apostemate in spiritus instrumentis cum crepuerit sanies inde ad pulmonem effluit, uel ex humoribus in uacuitate pectoris, & pulmone collectis, uel post screatū sanguinis illa subsequetur sanies, sed tamē nō post omnem screatū sanguinis. Quæ si subsequetur, screatus procedit molestissimus. Vnde Hippocr. Si post sanguinem sequantur ἐμπυήματα pessimū. Festinetur ergo ut sanies pectoris mūdetur, ne coaguletur, & spissetur, & uias spiritus

ſpiritus oppilet, & mors ſubſequatur. Iuuat electuarium Ioannis Damaſceni in ueteri tuſſi, & ſcreatu saniei. Recipe pyrethri, amygdalę amarę, lauri radicis, pondus ęquale, fac puluerem, & adde mel quod ſufficit, da in modum auellanę mane & ſero. Aliud, Recipe pineæ unc. 2. ſeminis lini aſſi, amygdalę dulcis, ana. unc. 1. piperis, unc. s. fac puluerem, & mel quod ſufficit adde. Aliud, Recipe fœnugręci, ſeminis lini aſſi, pondus æquale, mel quantū ſufficit, frica cū amygdaleo. Aliud, Rec. praſſij, orobi, ana. drach. ʒ. croci, myrrhę, zingiberis, hyſopi, piperis longi, aniſi, ana. exagium 1. fac puluerem, & adde mel quantum ſufficit. Aliud, Recipe liquiritię unc. 1. pineę, lini ſeminis aſſi, amygdalę dulcis, & amaræ, ſeminis bombycini, an̄. drach. 7. fac puluerem, uuas mūdas ſpeciebus alijs duplas, & ſicut medullam piſtatas adiūge, penith, quantū omnes ſpecies alię, deinde ſapæ quod ſufficiat. Aliud, Recipe ſeminis lini, amygdalę dulcis, pineę, gūmi, dragagāti. an̄. drach. 10. zingiberis, piperis longi, liquiritię, coſti, terbēthinę, an̄. drach. ʒ. mel qđ ſufficit.

De anhelitu. *Cap.* XI.

OPortet intelligi cor nullatenus pati poſſe, carentiā trahendi aëris. Si enim uno momento quieſcat ab aëre trahēdo, extinguit̃ à calore, quia ebullitionē ſui ardoris neceſſe eſt ab extra uenien te aëre refrigerari, & expellere ardorē prioris aëris. Vnde motus duos habuit contrarios, dilatando aërem trahit, & conſtringendo calidum expellit. Sanis ergo ſpiritus inſtrumentis, & temperata uirtute eorum anhelitus ſecundum naturæ curſum fit. Patiente horū quolibet, patitur anhelitus, & curſum naturalē egreditur, quantitas paſſionis, extra quantitatē fit paſſionis inſtrumēti, id eſt, extra naturalē curſum exit anhelitus. Impoſſibile eſt pati anhelitum ſine dolore aliquorū inſtrumentorum. Dolor eorum uel ex parte eſt ſui, uel ex coniunctis membris. Si doleat ſtomachus, gibbus epatis, uel caput ſplenis, uel ſi ſub diaphragmate apoſtema, uel dolor fit, anhelitus paruus, & ſpiſſus fit. Vniuerſaliter eſt cum aliquod membrū patiat̃ uicinū inſtrumentis ſpiritus, cuius motu ipſum inſtrumētum moueatur, uel ſi apoſtema inſtrumentū cōprimat his duobus modis, exit anhelitus paruus & ſpiſſus. Alto anhelitu cogitur infirmus ſpiſſe mouere totum pectus. Qui motus ὀρθόπνοια uocatur. Fit autem modis quatuor, uel ex neceſſitate nimia anhelandi ſicut in ſanis nimij exercitij, uel ex anguſto ſpacio pectoris, ſicuti in apoſtematibus, & in pectore unlneratis, uel ex anguſtia in capite uiarū ſpiritus, ſicut patiūtur qui in lacertis gutturis apoſtema patiuntur, quæ utraq; ſunt peſſima. Hanc aūt ſpeciē Hippocr. ὀρθόπνοιαν uocatur, quia omni homini in ſanitate ſua pectoris tantum mouentur inferiora. Patienti alterutrum horum trium mouentur inferiora & ſuperiora, & uſque ad ſpatulas. Poteſt & aliter intelligi, ὀρθόπνοια uocari. Quod enim eam patiuntur, erigi &

ſtare

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

stare coguntur. Cum infirmus anhelosus totum corpus usq; ad spatulas, & à spatulis usq; ad cubitos moueat, & cubiti in motu lassentur, tribus ex causis esse intelligitur, sicut Galen. testat, uel ex defectione uirtutis lacertos pectoris mouentis, & infirmitate sua, uel ex constipatione instrumentorum spiritus, uel ex nimio calore cordi, ex pulmoni dominante. Defectio uirtutis lacertos pectoris mouentis, & mala complexione frigida seu calida solet fieri. Constipatio instrumentorum spiritus, ex grossis humoribus, & uiscosis est, uel ex grossa uentositate auditus uias oppilante, uel ex apostemate in diaphragmate. Quæ aliquãdo in uno loco omnia adunant, aliquãdo duo in simul. Raro euadũt qui hęc coadunata incurrunt. Oportet autem antequam medicemur, studiose discernamus. Si infirmus cũ angustia, & labore anhelauerit, & anhelitus rarus, & debilis fuerit, extremitatesq; narium graciles erunt, & quasi ad interiora contractę sint, ex defectione est uirtutis lacertos pectoris mouẽtis. Si aẽr ex magno desiderio appetitur, & spisse, pectusq; infletur, constipatio instrumentorum spiritus intelligitur. Si sit ex apostemate cum tussi erit, & cum screatu. Si non screauerit, timendum erit. Si constipatio ex humoribus sit, ὀρθόπνοια fit, & inflatio pectoris: Appetitus maior spiritum emittendi, quàm attrahendi. Si anhelitus uelox, & cũ maiori inflatione sit, & magis trahere quàm emittere uelit, intelligimus esse ex nimio calore, & incensione: maxime si tactus eius calidus sit, uel exiccatio, & sitis in lingua habeatur, & caput accendatur, quia anhelitus uelox, & paruus calorem alienum significat, qui uirtutem suffocet & uincat. Anhelitus paruus & tardus, calorem cito extinguit. Iste ex necessitate semper est frigidus, unde signum mortis est certius. Sufficit nobis dixisse de signis anhelitus, nunc à medicina incipiamus. Si passio ex membris sit instrumentorum spiritus, uicina membra incipiamus mederi, unde infirmitas nascitur, & post anhelitus curetur. Si ex defectione sit uirtutis, lacertos pectoris mouentis, & ex humoribus sit calidis refrigeremus. Si ex frigiditate, calefaciamus prout dicturi sumus. Si ex constipatione instrumentorum spiritus sit, & ex grossis humoribus, medicina dissolutiua, & subtiliatiua detur sine desiccationibus sicut oxymel cũ scylla, uel solũ oxymel, uel hysopus cum melle coctus, uel prassicus sirupus. Semper uinum subtile bibat, & clarum. Electuarium semper accipiat, ubi sit orobũ, iris, aristida rotũda, hysopus, calamẽthũ, cassia, cẽtaureę radix, costũ, spica, & similia. Pectus cum anethilo ungamus, chamomeleo, & similibus. Si sit ex apostematibus, uel uulneribus, medicemus prout iam diximus. Si ex cõplexione sit calida, & infirmo sit firmitas, & tẽpus cõueniat, basilicã uenã minuat. Si tẽpus fuerit cõtrarium, scariolæ, & marathri succus cũ melle uiolato det coctus, & cũ aqua cucurbitina sirupus uiolatus, & cũ saccharo mali granati succus. Cũ huiusmodi est nutriẽdus, sicut ptisana, pullis, perdicibus, portulaca, blitis. Vngamus pectus cum oleo uiolato, & cucurbitæ, & portu-

lacę

lacæ ſucco. In uere uel autumno purgetur cum caſſiafiſtula, uiola, liquiritia,
maluę ſemen, iuiubę, manna, & ſimilibus. Si cõplexio pectoris ſit frigida, &
humida, demus maiorē theriacā, melicratū cū aromatibus aquā marathri
& apij bene coctā cum melle uel cū melle roſato. Similiter mel roſatū, cum
hyſopo in aqua cocto. Nutriendis eſt cum calidis cibis, ſicut iuſculis. Vnga-
mus pectus cum chamomeleon, & anethileon: dentur & ſirupi, anhelitui,
tuſſi, uulneribus in renibus, uel in ueſica, ualentes, ſunt autē Ioannis Dama-
ſceni, Recipe ficus ſiccas 50. iuiubas 100. aquæ lib. 9. coque uſq; ad tertias,
cola, adde ſapę lib. ſ. ſacchari lib. 1. Aliud, Recipe ficuum lib. 1. aquę quãtum
ſufficit, capillorū ueneris, baſilicon, ana, drach. 8. rutæ, praſſij, liquiritię, ana.
drach. 3. ſapæ quantum ſufficit, fac ſirupum. Aliud ualet, tuſſi, anhelitui, &
mūdat pectus, & pulmonem de groſſis humoribus. Recipe marathri radix,
& apij, drach. 10. liquiritiæ, drach. 6. amygdalarum dulcium & amararū,
añ. drach. 3. aniſi, marathri, hyſopi, maluę ſemen. añ. drach. 2. iuiubas 30. fi
cus 5. coque in lib. 6. aquæ, & ad tertias redige, & da bibere. Aliud Pauli,
Recipe ſauinæ, drach. 1. butyri, drach. 4. mellis, drach. 2. da bibere. Aliud
eiuſdem, Recipe croci, myrrhę, opij, añ. drach. 13. euphorbij, ſpicę, hyoſcya
mi, ana. drach. 5. boli, caſſiæ, ana. drach. 4. carui, drach. 15. ſulphuris, corticū
mandragorę, ana. drach. 3. piperis, drach. 6. fac pilulas in modum orobi, da
3. Aliud ualet ſimiliter, Recipe thuris, dragaganti, ana. drach. 2. ſarcocollæ,
drach. 1. pone in aqua ut ſe diſſoluant, cola, & cum ſaccharo ſiue melle da bi-
bere. Similiter iuuat pulmonem uulpinus pulmo ſiccus & piſtatus in pulue
rem, & da exagiū 1. cum aqua calida. Similter conchularum fluminearū in-
teriora incenſa cum melle, & pipere.

De pleureſi. Cap. XII.

SAnguis augmentatur & cū interiore calore corporis feruidus,
capiti aſcendentē fumū mittit. Quod cum inueniat clauſos capi
tis poros, & oppilatos, nõ permittitur exire. Deinde calefit mo-
rans in capite, cum cerebri calore diſſolutus, redit in inferiora
corporis, ſicut uidemus in humectatione fumi balnei, qui fumus cum tecta
penetrare nequeat, redit in inferiora. Si aqua à capite diſtillat ad diaphrag-
ma, calidum apoſtema generat, & inde πλευρῖτις fit uera. Si in lacertos ue-
niat, uel in carnes, quę ſunt intra coſtas pleureſis dicitur non uera. Pleureſis
uera propria habet ſigna, febris duriciem, eiuſdem continuationem, pūctu
ram in latere, prohibentem de latere in latus ſe mouere. Tuſſim continuam
& anhelitus ὀρθόπνοιαν quam patitur πλευριτικός propter nimiū dolorem late
ris & morbi cordis uicinitas duriciei febris cauſam facit. Puncturam late-
ris, quia membrum neruoſum eſt infirmū, & ſubtilē habet ſenſum, propter
colligantiam cerebri ad neruos. Cõtinua tuſſis, quia materia apoſtematis in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

trahētibus spiritū membris est. Cū aliquid oppilat uias spiritus, adiuuat se natura, ut cū tussi quod impedit expellat. Magnitudo anhelitus est ei quia instrumentū spirituale dignius, id est, diaphragma occupauit morbus. Sæpius pleuresis inuadit hominē calidę & humidę cōplexionis. In uere naturaliter, in hyeme accidentaliter. Pleuresis non uera hæc habet signa grauitatem lateris, sine tussi, nullum screatum emittit, quia morbus extra instrumentū spiritus existit, locus exterior, manu tactus dolorem parit infirmo. Aliquando extra apparet tumor. Plurimum pleuresis ex puritate nascitur sanguinis, aliquando ex sanguine calido, & cholerico, aliquando grosso, & melancholico, aliquando humido, & phlegmatico, aliquādo ex omnibus, aliquādo ex quibusdam humoribus. Quod intelligitur ex colore screatus, ex quo humore sit morbus. Si sit rubeus, sanguis significat. Si sit citrinus, cholera rubea portenditur, quę sanguini dominatur. Si niger, sanguinis incensionem, uel choleræ rubeæ significat concremationes, & in choleram nigram commutationes. Si albus significatur esse phlegmaticus. Alijs adhuc modis possunt discerni hęc. Si materia in screatu sit solus sanguis, corpus plenum erit, humidum tussit, & infirmus parum sitit. Si cholerica sit materia, corpus erit macidum, tussis sicca, sitis nimia. Si melancholica, corpus aspersum, pulsus subtilis, tardus, urina plumbea. Si phlegmatica, tussis erit humida, & multa, sitis parua. Si uero composita, erit screatus coloratus, secundum compositiones suas, & similiter infirmi erunt qualitates. Melior & laudabilior omnibus color est rubeus in screatu: sanguis enim significatur. Sanguis enim dignior est, & amabilior naturæ omnibus alijs humoribus. Obedientior enim est eius actioni, & ad digerendū facilis. Aliquando screatus in initio morbi est, sicut in die tertia, uel septima, & leuitas materię significatur, facile morbus dissoluitur, maxime si screatus sit paruus, & lenis, & albus, & iunctus, cito exiens in una tussi, uel duabus. Aliquando screare moratur ex crassitudine materię, & sua duritię obediendi naturę. Vnde morbi designat grauitas & eiusdem diuturnitas, Quod si huiusmodi screatus qualitas cum multa exeat angustia, & fortiter infirmus tussiat, defectio uirtutis significatur, & pigritia sui, neq; sumus incerti, quia morbum infirmi pati uirtus non possit. Sufficiunt ergo signa pleuresis, oportet medicinam subsequi. Si ergo uideamus apostema diaphragmatis sanguineū, si sequatur tempus & ętas, cōsuetudo, uirtus, festinemus ut de basilica uena minuamus: De latere ubi infirmus patitur, antequam augmentatur, maxime si dolor ascendit usq; ad furculā, quia pręcepit Hippocrates: Cum loca superiora lateri doloroso sint colligata, basilica uena est incidenda. Item si inferiora loca doloroso lateri in dolore sunt colligata, pharmacia est danda. Si infirmus sit uirtuosus, nō est alia cura adhibenda, nisi quæ in phlebotomia præcepimus obseruanda. Sed phlebotomandus est, maxime si sit sanguinea morbi species. Verū si uirtus defecerit, non

non oportet phlebotomari, sed quanto magis possumus custodiri, Phlebotomia enim est molestissima, cum defectione uirtutis. Oportet ergo epithima quærere, & cataplasmata acumen sanguinis minuentia, & dissoluentia, sicut sunt uiolę, malue radices, hordeū mūdum, & coctū in aqua & colatū, & oleo uiolato mixtum. Deinde panni linei subtiles infundantur, & loco dolenti superponantur frigidi, si tempus calidū sit, tepidi, si frigidum. Si febris non adeo fortis apparet, parū est admiscēdum de chamomileon, & cum ptisana nutriendus est, & saccharo. Si febris fortis sit, & dura digestio, cum sirupo uiolato. Si febris sit mollis, & tussis fortis, dandę sunt iuiubę, liquiritia, semen citonij cocti. In fine diei demus micas panis lotas, cum amygdaleo, & saccharo. Si infirmus in consuetudine multū comedere habuerit dum sanus fuit, neq; dięta hæc sufficit, dentur cucurbitę, maluæ, chrysolocāna cum amygdaleon. Si dies sit prænunciatura, omnia cibaria pręter ptisanum sunt contrahenda, & mica panis tantum danda. Si tussis sit fortis, detur sirupus iuiubinus, & pilulas quas in tussi calida diximus sunt dandę. Si sit stipticus, humectāda est natura eius cū manna, cassiafistula, & similibus. Si materia morbi acutissima est & cholerica, cataplasmata frigidissima, & mollia parū dissolutiua sunt facienda, sicut de malue radice, & uiolis, sandalo albo, farina hordei, cucurbitę corticibus, omnibus pistatis, & cū succo semperuiuæ distemperatis, uel succo portulacæ, & oleo uiolato. Si sit stipticus, molliendà est natura cum succo cucurbitę, manna, uiolis, melle, cassiafistula. Multum cauenda est in hoc morbo mollities naturæ, nisi cum sit multum necesse. Hunc morbū solet sequi solutio uētris, qui uix potest stringi. Si tussis sit fortis cum constipatione uentris, uiola danda, & manna, cum aqua ubi iuiubæ sint coctę, & sirupus uiolatus, quę dicturi sumus. Si egestio temperata fuerit, mane demus psylliū cum succo maligranati dulci, sirupo uiolato, parum olei uiolati. Post duas horas ptisanam cum amygdaleo, & saccharo. In fine diei lotus panis cum amygdaleo, & saccharo demus uuas, & malagranata sugenda. Vngatur locus cū oleo uiolato, oleo rosato, cera alba, dragaganto. Similiter facienda sunt cataplasmata de psyllio, & portulaca, & oleo uiolato. Sirupus uiolatus ualet pleureticis, calori pectoris, tussientibus siccis, atq; in initio phthisicis. R. uiolę, dragagāti, seminis citonij, hordei mūdi, seminis maluę, cucurbitę, cucumerū, añ. drach. 6. iuiubas 20. Omnia in 4. lib. aquæ cucurbitinæ coque, usq; dum redigant ad mediū. Cola & pone sacchari lib. 1. & fac sirupū. Si morbi materia ex sanguine sit humido, & phlegmatico, crasso, & melācholico, oportet superponi loco hęc cataplasmata. Rec. lini seminis, drach. 3. malue radicis, drach. 3. fœnugręci, hordei mūdati, añ. drach. 2. fortiter coquātur, & colentur, & post chamomeleon apponatur, & insuper spongia ibi infusa loco dolenti superponatur, & miliū, sal assum in sacello superponatur, uel chamomeleon, anethū, melilotū. Semen lini, fœnugræci,

F malua,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

malua, hordeũ, omnia pistata. Cataplasmata facito, cum chamomeleon, uel sansuceleon. Si tussis sit fortis, detur hysopus cum melle rosato, uel prassicus sirupus. Dentur electuaria & medicina, in frigida tussi dicta. Si morbus in declinatione sit, sapam demus, & mellicratum. Vngantur cum chamomeleon. Nutriendus est cum ciceris iure, & amygdaleon.

De tremore cordis. Cap. XIII.

Tremor cordis ex humiditate est coadunata in circundantibus cor pelliculis. Hic morbus sanis & infirmis subito fit, cum hęc humiditas influit cordi. Si humiditas sanguinolenta sit, & cholerica, fit cum tremore cordis calor, & sitis, altus anhelitus. Si ex crasso sit sanguine, & melancholico, fit timor, & tristitia, & pigritia sine siti. Aliquando cardiacus morbus fit, cum necessaria cordi minuantur, sicut sanguis substantialis & clarus ab epate egrediens. Quod intelligimus ab epate, uel uicinis locis infirmantibus, sicut in stomacho. Aliquando coadunantur in stomacho humores acuti, pungẽtes, & fortes, unde cardiacus morbus nascitur. Cordi ergo medicemur cum hoc membrum sit dignius. Consideretur ex quibus sit humoribus: si ex sanguine sit uel cholera, basilica uena est minuenda, si tempus, uirtus & ętas conueniant. Si non, scarificemus loca uicina. Catharticũ demus, cassiãfistulã, iuiubas, prunas, oxyfœnicia, uiolas, & similiter: detur boraginis succus, scariolæ, maligranati. In aqua bibẽda sirupum iuiubinum ponamus, sapam maligranati, oxysaccharum. Nutriamus cum cibis bonarum qualitatum, sicut hœdorum pullorum, cum malisgranatis, aceto, saccharo, aqua rosata, cum camphora, & similibus. Si cardiaca ex melancholicis sit humoribus, choleram nigrã purgantia demus, quibus sanguis purificetur, sicut hiera Galeni fortissima, stomachicũ maius, catharticis mundemus epithimaticis. Sæpe dentur antidota odorifera, selite, muscata, diamargariton, & similia. Vinum odoriferum, melicratum aromaticum. Sępe tẽperato balneo utãtur. Post, theriaca maior, uel muscata detur. Vngatur pectus cũ calidis & odoriferis oleis, uolatilia calida & ad digerendum facilia, dentur cum aromatibus cocta. Si cardiaca ex diminutione fit nutrimẽti ab epate cordi uenietis, & fuerit infirmũ, epar prius est medicandũ, ut in priorem redeat sanitatem & uirtutẽ. Si ex stomacho sit, purgandus est stomachus ex acutis humoribus cum uomitu, cathartico, aloẽs, absinthij, mirobalani citrini, uel succi uuarum agrestium, uel maligranati cum mirobalanis. A foris ungamus cum sandalis, hordei farina, cinere ferrarij, corticibus cucurbitæ, aqua rosata, & similibus. Puluis Ioannis Damasceni ualẽs cardiacę. Rec. floris orni, drach. 15. aluminis assi, drach. 5. coriandri assi, spodij, rosæ, gallę, ana. drach. 5. coralli gemmę, petræ armenicę, ana. drach. 6. ligni aloẽs, drach. 7. fac puluerem, exagium 1. dans cum odorifero uino, uel oxysaccharo.

oxysaccharo. Aliud, Recipe borraginis, seminis portulacæ, añ. drach. 7. corralli, carabę, ana. drach. 2. gemmę, aluminis assi, cyperi, ana. exagium 1. semen basilicam, sandali albi, rubei, gallę, terrę armenicę, serici puri, & crudi, ana drach. 2. & s. sacchari tantundẽ quantũ & alię species, fac puluerẽ, dans drach. 2. cum succo maligranati, uel cum odorifero uino, uel oxysaccharo. Aliud, Recipe rosę, spodij, añ. drach. 5. seminis portulacę, drach. 10. ameos, succi, bedegar, & zedoar, deronicæ, serici, mastichis, gẽmę, coralli, carabę, añ. drach. 4. musti quadrantẽ, & succhari quantũ omnes alię species. fac puluerem, & da exagium 1. cum aqua frigida. Valet in initio melancholiæ, cor confortat. Aliud, Recipe berberis, rosæ, spodij, seminis portulacæ, borraginis, ana. drach. 3. terræ armenicæ, seminis basilici, mastichis, ana. drach. 2. ligni aloẽs, gariophyli, ana. drach. 1. olei rosati quantũ sufficit, sacchari quantum sufficit ad alias species, fac puluerem, da drach. 3. cum succo acidi maligranati. Sirupus ualet cardiacis cum calore, & siti. Recipe prunorum succi, succi maligranati acidi, acidum mali citrini, ana. lib. 1. oxyfœniciæ lib. s. fac sirupum. Aliud ualet cardiacis, timidis, epilepticis, propter stomachum, uel cor. Recipe spicæ, cinnamomi, zedoar, deronice, ana. drach. 2. corticis pomi citrini, drach. 1. anethi seminis, exagiũ 1. fac puluerem, da drach. 1. cũ uino ubi borrago fuerit posita, per mensem unum bibat.

De sincopi. *Cap.* XIIII.

Sincope est absolute defectio cordis, & coadunatio totius suę humiditatis, & uirtutis in se, atq; ablatio fumi sui expellẽdi. Impossibile est esse sincopin sine passione cordis. Fit autẽ diuersis modis, nimirũ ex plenitudine nimia, uel multa inanitione, uel subita caloris infrigidum, uel frigoris in calidum, mutatione. Plenitudo, uel ex humoribus totius corporis, uel solius stomachi, uel intestinorum. Si fit in toto corpore, monstratur ex fatigatione, grauitate per omnia membra corporis. Si de stomacho, in diuturna imaginatione ante oculos, ructatio, uomitus, dolor in prora capitis. Si de intestinis, erit grauitas & inflatio, melancholicis, dolor & punctura, cholericis grauitas sine inflatione phlegmaticis. Inanitio est ex nimia uẽtris solutione, uel uomitu, uel sanguinis fluxu è naribus uel sudore. Mulieribus à menstruis, uel hęmorrhoide. Quæcunq; harum nimia est & fortis, corpus dissoluit, mẽbra aggrauat, color naturalis deficit, calor extinguitur: unde cor necesse est patiať. Mutatio subita caloris in frigidum, poros oppilat, fumũ in interiori corpore claudit & calorẽ naturalem oppilat, unde cor patitur, & sincopis cõcreatur. Mutatio subita frigoris in calidum, corpus rarificat, calorem naturalem dissoluit. Vnde calor minuitur cordis, & deficit. Aliquando sincopis ex animę accidentibus est, sicut subito tumore, uel gaudio, Plurimum hęc patiuntur decrepiti uel defecti. In lętitia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

cor dilatatur subito & aperitur. Multi enim horum cum subito timeant, uel
gaudeant in sincopin cadunt. Cor enim eorum cum subito timeat, & nõ di-
latatur, unde patiuntur, & deficiunt. In lætitia dilatatur cor subito, & aperi-
tur, & calor naturalis in exteriora exit corporis, & ita deficit dum refrige-
retur. Aliquãdo dolor nimius sincopin sequitur, maxime si in mẽbris sit sen
sibilibus, sicut in ileo uidemus. Hæ sunt sincopis causæ, & significationes
suę. Cuius species unaquaq; suas uidetur habere medicinas. Vuiuersaliter sua
medicina taliter erit facienda. Vnde sit morbus inprimis uideatur. Quo ui-
so, intendimus quid facere debeamus. Si sit ex plenitudine, medicãdo sinco-
pin aquam mittamus in infirmi faciẽ. Stomachus perfricetur, nares tenea-
mus, crura ligemus, pennam uel digitũ in os ponamus, ut uomitus prouo-
cetur. Cum defectio fuerit, hoc modo medendum erit. Si plenitudo in toto
corpore sit, catharticis dandum erit, & pilulis, & omnia quæ abundantiam
illam sentiantur deponere. Dabitur ergo oxymel cum melicrato, oxymel
laxatiuum, theriacam, selite, cum succo anethi & apij. Cibi dandi sunt leuio-
res, sicut ciceris ius, cum anetho uinum subtile, & clarum, & purum. Si pleni-
tudo sit in stomacho, mouẽdus est uomitus, deinde diatrionpipereon, dia-
cymino. Si ex calidis sit humoribus, refrigeremus cũ sirupis, & succis, refri-
gerantibus. Si plenitudo sit in intestinis maxime in inferioribus, clysteriza-
ri sæpius faciamus. Si sincopis sit ex inanitione, aqua refrigeretur in facie,
nares teneantur, stomachum perfricemus, manus & pedes ligemus. Si ex su-
perioribus sit mẽbris sicut naribus, & uomitu, inferiora membra plus erunt
liganda, sicut crura. Si in inferioribus, sicut menstrua, & hæmorroides, su-
periora membra ligentur, sicut manus. Deinde uinũ detur subtile & clarũ,
& cum aqua frigida mixtum. Vnde Galenus: Omnem inquit defectionem
& inanitionem, uinum mitigat aqua mixtum frigida, maxime si ex acutis sit
humoribus, à stomacho & à sua pertinentia descendentibus. Si infirmus ca-
put doleat, uel nimias febres habeat, uel calidũ sit apostema in uisceribus,
uel mens sua alienetur, uinum nullatenus huic detur, multum enim nocet.
Item sincopin ex inanitione, iuuat odorifera habere in naribus, sicut rosam,
myrtam, mala citonia, uinum mixtum cum sandalis, & aqua rosata. Sinco-
pi transeunte, & infirmo in uigorem pristinũ redeunte, causam sincopis la-
boremus curare. Medicabimur ergo medicaminibus, quæ in suo loco qui-
busdam iam dedimus, quibusdam iam in loco suo dabimus. Præcipiendum
est in exinanitione sanguinis, non balneare, similiter in sudore. Intẽtio enim
nostra in his est poros constipari, & oppilari, & non rarificari, & mollifica-
ri. Moliendum est in loco ubi iacent, stipticum, & frigidum aërem trahere,
ut in domo aspergantur salices, myrti uitium extremitates, rosæ, & similia.
Vngamus cum oleo myrtino, & rosato, præcipiatur quiescere. Nihil ho-
rum iuuat hos omnes, quibus in stomacho acuti dominantur humores. Au-

gmentatur

gmētatur enim eorū dissolutio, quāto magis eorū claudimus poros, huius modi dispositione sincopi subueniendū est exinanitione. Sincopis si ex calore sit nimio, uel ex mora in balneo, uel ex aëre intercluso, aqua frigida in facie ponēda. Dandæ iuiubæ cū aqua frigida, lene, & subtile uinū cum eadem aqua, facies eius est uertēda in partē unde uentus flat: Ante faciem eius cum flabello uentum faciamus, frigida & odorifera odoretur. Malagma, medullas cucumeris demus. Dioscorides: Odores, inquit, cucumerum sincopi utilissimi sunt. Si ex nimio sit frigore, oportet calefacere quantum plus possumus. Cum uino muscatam demus, theriacam etiam maiorem, mellicratum aromaticum, balneum, aromata calida & odorifera adhibeamus. Si sincopis ex accidentibus sit animæ, odorifera faciemus ægrotum odorari. Causam morbi ingeniemus auferre, & mentē, & intentionem suam in balneis occupare, atq; in uinis odoriferis, & musicis instrumentis, & similibus.

De apostemate mamillarum. Cap. XV.

IN mamillis aliquādo nascitur apostema, siue tumor, quę diuersis fiunt modis, uel ex corrupto, & putrefacto sanguine, uel ex quopiam alio humore, uel ex lactis coagulatione & ex eius putredine. Ex colore saniei unde apostema sit, potest intelligi. Si album est & liuidum, & nigrum, ex coagulatione lactis fit. Cui oportet subuenire medicina, ne sanies ibi se colligat. Si ex sanguine sit, uel cholera, galla cum oleo rosato pistata, fronti superponēda est, uel fabæ cum albumine oui diu pistatę, uel cum succo solatri, uel bolum, uel succus coriandri, & oleū rosaceū. Si ex frigore, mica panis superponatur, cum apij fronde, uel stercus bouis, uel fœnugręcum, melilotum cum sesameleon, uel crocus cum lacte mulieris. Si durum apostema sit, feces aceti, uel feces ferramentorum molendini superpone. Si ex coagulatione lactis, lentes, & semen lini, farinā & oleum rosaceum simul pistatum, superimponas: Oua cum corticibus suis in oleo rosaceo in simul mixta, & pistata, cyminū cum melle temperatum, radices caulium, mentam, fabarū farinam, quia hęc apostema dissoluunt, & lac constringunt. Similiter sal facit, atq; faba. Item oportet in desiccando lacte, uel extrahendo allaborare. Dolorem mamillarum sanant enulę folia superligata prius parum contusa. Aliud, Fabarum farina cribrata & oui uitello commixta, omnes dolores & tumores, imposita mitigat. Aliud, Albū marrubium cum axungia ueteri tritum dolorem sedat impositum. Aliud, Stercus columbinum cum melle & cera resolutum & tritum, dolorem mamillarū & inflationem dissoluit, & quod illę non crescant idem facit.

De fœtore asellarum.] Cap. XVI.

MVlti patiũtur in calore, uel in coitu, asellarum fœtorem. Vnde humores in corpore significantur putridi esse. Conuenit ergo corpus purgari, deinde lithargyrum accipiamus temperatum cum succo solatri, uel sola aqua, uel cum aqua rosata, & inde ungamus. Similiter facit rosa cũ aqua. Itẽ alumen, uel myrrha, seu iris. Quodcunq; horũ cum aqua temperetur, & locus ille ungatur, adiuuatur. Aliud, Recipe lithargyri, drach. 2. aluminis, drach. 1. rosæ, myrrhę exagiũ semis, fac puluerem, laua asellam cum uino, & puluerem hunc inijcito. Idem facit myrrha sicca, & puluerata.

CONSTANTINI AFRICANI MEDICI, LIB. IIII.

De difficultate glutiendi. Cap. I.

QVONIAM in tertio libro superiori morbos, & medicinas diximus membrorũ seruientiũ spiritui, cõsequens ergo ordo expetit tractare de membris attinentibus cibarijs, & de eorum medicinis. Incipiamus ergo à meri, qui ab ore cibum ad stomachum ducit. Est aũt totus liber iste 20. capitulorum. Istud meri magnum iuuamen est corporis, cum portet cibum, & stomachum. Hic patitur tribus modis, uel ex mutatione complexionis, uel ex apostemate, uel uulnere. Vnde eius actio mutatur, & transglutiendi usus aufertur. Si ex mutatione cõtingat complexionis, paulatim & cum mora aliqua transglutit, & hoc cum labore cum nec grauetur, neq; clausum sit. Si ex calida complexione fit, sitim & asperitatẽ patitur cum fumositate. Si ex frigida, neq; sitit, neq; est aspera. Si apostema sit causa, apostematis loco dolor sentitur, & angustia, cum cibũ transglutit. In apostemate, cum dolore fit mora, sed cum transierit, dolor & angustia quiescit. Si apostema sit calidum, cum dolore sitim, & calorem nimium sentit. Si frigidum, grauitatẽ, & sine pulsatione & siti sentit dolorem. Si uulnera sint in gula, cum dolore pũcturam sentit, & maxime si salsa, & acida comederit. Quapropter intellecta causa oportet subsequatur medicina cito. Si ex mutatione sit complexionis, cum solo dolore, uel calore, & siccitate, oportet medicum intelligere. Post solutio procuranda, & cum frigida causa, sicut cum sirupo uiolato, prunorũ sirupo, cucurbitę succo, cum saccharo, & amygdaleo. Nutriantur cũ cucurbita, portulaca, chrysolocanna, blitis, lactuca, & similibus.

Dandæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Dandæ pilulę ad hęc ualentes, dolorē scilicet & siccitatē in meri & pectore mitigantes. Recipe, gummi arabici, dragaganti, semen portulacę, & maluę, seminis citonij, ana. drach. 10. liquiritię succi exagiū 1. seminis lactucæ, gummi cerasorum, añ. scrup. s. fac puluerem, & cum sirupo uiolato tempera, in modū fabæ faciens pilulas sub linguā unā pone, quam cū dissoluatur transglutiat. Si impedimentum transglutiendi ex frigore sit cōplexionis, dentur scariolę, appij succi, cum melle rosato bene cocti: detur & dianisum, & pilulę, quas in frigida diximus tussi. Nutriatur cum calidis, siue carne, siue alia re. Dentur iura cicerina bene cōdita. Si apostema transglutiendi moram facit, an calidū sit uideamus. Cassiamfistulam, manna, cum oleo uiolaceo demus, & succum solatri bene coctum, & colatum, demus & pilulas quas sub lingua diximus ponendas. Nutriamus cum iusculis, & refrigerātibus, sicut ptisana, cucurbita, portulaca, chrysolocanna, cum amygdaleo. Si ex frigido apostemate, demus hyssopum coctū cum melle, prassicum sirupum, pilulas quas fecimus in tussi frigida. Si crepuerit interius apostema, & infirmus febriat, detur ptisana cum amygdaleo, & saccharo. Si cibū medicinalem quęrimus, colamentum ptisanæ, cum amygdaleo, & saccharo demus. Si uirtus deficiat, detur caprinum lac, in quo petra inijciatur calidissima. Si apostema sit exterius, & calidum uideatur, cataplasma faciamus de psyllio, & lini semine, cum lacte temperato. Si non ex calore, fœnugręcū, & bombycini semen demus, & butyrum. Si sit ex uulneribus, demus quibus uulnera solidentur, sicut succus arnoglossæ cum bolo, terebēthinam cum melle, maxime si uulnera sint uetera. Nutriamus cū scariola, & mica panis. Si sine febribus, melicratū demus, si cū febribus, ptisanam demus, & uulnera meri medicemur, & canalium pulmonis atq; gutturis. Quęcunq; in his membris nascatur infirmitas, non subito, sed paulatim danda est medicina. Non enim in his damus ut maneat, sed ut transeundo subueniat.

De defectione appetitus. Cap. II.

DEsyderiū cibi & potus esse intelligimus sensum stomachi exinaniti à uenis recepta suggētibus. Corruptio desyderij, tribus fit modis, ex humoribus crudis, uel cholericis, ori dominantibus stomachi: uel ex ablatione uirtutis desiderabilis, & sensibilis, mortificatione sui. Vel ex corruptione mētis, appetitū nullius cibi necessariū putātis. Si ex crudis sit humoribus, acida ructatio sequet᷑, & stomachus sine siti inflat᷑, & parū digerit. Si ex cholericis, fumositatē sentit ructationis, cū ardore stomachi, & siti, & uelocitate grossum cibū digerendi, & difficultate subtilem emittendi. Si ex defectione sit desiderabilis uirtutis, & mortificatione sui, infirmus cibum prius amatū & appetitū abhorret saporādum,

neq; accipere uult eum. Et quod peius est, nullum ciborũ habet desideriũ. Ablatio enim desiderij, in omnibus diuturnis pessima est morbis, maxime in dyssenterijs. Quæ si sit ex corruptione mentis, palàm fit uisui. Cuius medicina, mentis tantummodo erit cura. Si ex humoribus sit crudis, oportet eum cum uomitu & solutione purgari. Si non, humores in bonas qualitates mutandi sunt. Dandi cibi & potus, quibus humores clausi purificentur. Si ex cholericis fit humoribus, res frigida, & stiptica dabitur, & acida, postquã purgabitur. Omne enim refrigerans, appetitũ confortat, calefaciens, econtra, quia frigiditas adiuuat, & partes sanguinis dispersas per stomachi uenas coagulat, exinanit omnia loca antea plena. Quæ dum natura implere quærat, appetitum replentiũ generat ciborũ. Calor aũt facit ecõtra, cum enim liquefaciat, & dispergendo calida loca impleat exinanita, necesse est fastidiũ faciat. Item frigor pungit stomachum, dum exiccat eum, sicut superius dictum est. Si ex defectione uirtutis sit appetitiuę, perquiramus ex qua sit complexione, mẽbro appetitiuo deficienti dominãte. Quod ex contrarijs medicari cõuenit. Omnis enim defectio uirtutis ex mala est complexione, membro, cuius est uirtus dominante.

De canino appetitu. Cap. III.

FRigiditatem stomachi maiorem appetitum habere, quàm calorem, intelligit quilibet rem discernẽs. Sicut enim iam diximus, cum dispersa per stomachum in unum ex frigiditate coadunentur, loca antea plena euacuãtur, & ita appetitus efficitur. Quæ frigiditas cum augmentata naturalem modum excedat, ultimitatem appetendi necesse est faciat. Vnde suo nomine appellata, uocatur appetitio canina. Quę tribus modis fit, uel ex frigida complexione ori stomachi dominante, uel ex acidis humoribus, ibidem se coadunãtibus, uel ex ultimitate exinaniendi quàm patitur uis corporis. Ex frigida cõplexione de aliquo acido humore, nimiam sequi dissolutionem est pręuidere, unde corpus debilitatur, & plusquam digerat, manducat. Omnis enim digestio calore temperato fit uel nimio. Cum ergo aliquis hac laborat infirmitate, quia caret calore, plusquam digerat potest manducare. Cum ex defectione contingunt uirtutis cõtentiuæ, quod mãducatur in stomacho non digeritur, sed ferè sicut intrauit crudũ, & indigestũ itidem emittit̃ per secessum. Cũ ergo certificetur unde infirmitas oriatur hæc, tunc tandem allaborandũ est ut medicetur. Si enim ex frigida complexione, uel ex acido humore in stomachi ore sit, infirmo præcipiedũ est bibere uinum purũ, & forte, & multis uicibus, & multũ. Vnde Hippocrates: Vinum, inquit, ebibitum, & multũ, famis est expulsiuum. Oportet autem uinum esse rubicundissimum, quia in hac infirmitate magis est adiuuatiuũ, caueatur acerbum. Si uoluntas appetat comedere unctuosa,

unctuosa prodest eis dare. In hoc allaborandum est, ut quicquid comederit sit unctuosum, post cibum dandum est, quod præcepimus uinū. Neq; in cibo, uel potu acida, uel pontica demus. Medicina calida est danda, sicut antidota, dianisum, diazingiber, diagalanga, diatrionpipereon, maior trifera, & similia, calorem naturalem ad digerendum adiuuantia, & à malis humoribus stomachum mundificantia. Sed si hęc passio ex defectione est cōtentiuę uirtutis, & unctuosa uidentur nocere. Oportet ergo medicinā dari tantum odoriferam, sicut diacitomatum, diamilon, diabasilicon, electuarium malorum granatorum, & alia pontica & confortatiua.

De irrationabili appetitu. Cap. IIII.

ALiquando quidam homines manducare quiddam appetunt irrationabiliter, sicut cretā, lateres, lapides, carbones, & similia corpus non adiuuantia. Hoc sæpius fit mulieribus frigidæ naturæ, & pręgnantibus maxime. Quod ex malis, & putridis fit humoribus stomachum inuiscantibus, uel ex alijs membris ad stomachum confluentibus, sicut menstrua in mulieribus. Quæ dum cōcipiunt, ipsarum menstrua ad stomachum ueniunt. Diuersitas huius appetitus, secundum qualitates humorum in stomacho se coadunantiū, consideratur. Quos cum medicari uelimus, anethum cum melle coctum demus, ut sine labore euomant. Pisces recentes sine sale dentur, & plures manducent radices coctas in oxymelle: & post cibum bene bibant bonum uinum: Nutriantur cum bono pane, & uolatilium iusculis. Si cretam appetant, demus cicer, fabam, & grana assata. Vtiliter his medicabimur, si humores nocuos expellere laboremus, sine dolore, & angustia, cum suaui uomitu, hierapicra, pilulis aureis, & stomachum exterius epithimate confortemus, cum mastiche, spica, rosa, absinthio, oleo nardino. Epithima ualet ad punctionem caloris stomachi, & incensionem, quę fiunt de cholera rubea uomitū arcet. Recipe, rosę, sandali albi, & rubei, ana. drach. 5. spodij, gallæ, mastichis, ana. drach. 1. & s. Omnia trita coque in una libra succi solatri ad medietatem, quo colato, mitte drach. 4. olei rosati, itemq; coquatur, quousq; solum remaneat oleum, deinde stomachum unge. Aliud, Recipe rhodostomatis, succi solatri, succi uuæ agrestis, myrti, ana. unc. 1. olei rosati & uiolati, ana. drach. 2. sandali, gallæ, ana. exagiū. 1. omnia coque donec oleū remaneat solū. Masticent anisum, ameon, cyminū, mentam, ante cibum, & post cibum. Et de hac confectione oportet eis dare, Recipe cardamomū maius & minus, cubebæ æquale pondus, sacchari quantum sunt species aliæ, fac puluerem, & da quantum pati possit.

De defe-

De defectione appetendi potum. Cap. V.

ALiquando rursus bibendi aufertur appetitus, quod similiter tribus modis efficitur, uel ex nimijs & humidis humoribus stomacho dominantibus, uel ex sensibilis defectione uirtutis, uel ex corruptione mētis. Cum uelimus medicari, oportet humores considerare. Si humores sint nimij in ore stomachi, cū uomitu, uel cum solutione sunt purgandi, & cum medicina cibi mediocres, & potus dandi sunt, qui malorū humorū sint mundificatiui, & malarū qualitatum in bonas imitatiui. Si ex frigiditate sit quæ dominetur ori stomachi, calefaciendus est stomachus cum calidis medicaminibus, & antidotis odoriferis, & similibus cibis. Si ex mortificatione sensibilis uirtutis in stomacho, pessimum est, & signum mortis denunciatiuum.

De siti. Cap. VI.

ALiquando sitis augmētatur ex complexione calida membrorum pectoris dominatiua, uel epatis, siue ex apostematibus calidis in eis. Qui autem sitim habent ex membris pectoris, plus adiuuantᷣ in frigiditate trahēdi aëris, quā si aqua biberint. Quod si ex epate, sentiūt dolorē in dextro latere, post aquā ebibitā, maxime si ambulent, plurimū desiderātᷣ potus inter hęc mēbra est stomachi. Sitis stomachi duobus augmentatᷣ modis, secundū qualitatē, quomodo si patiatur ebullitionē, & ardorē, sicut uidemus in febricitantibus, & cibū, uel potū potestate calidū accipiētibus, uel secundū quantitatē, utpote si stomachus multos cholericos habuerit humores, uel phlegma salsum. Si mutatio stomachi ex solo calore sit, bibendo frigidā aquā extinguitᷣ sitis. Si ex cholera stomacho inclusa, infirmus in bucca sentit amaritudinē aqua bibita, & fumū gulā incendentē. Aqua enim bibita cito calefit in stomacho. Si ex salso phlegmate, sentit salsitudinē in sapore, sitis extinguitᷣ, si aqua calida bibatᷣ. Cū ergo aliquē uideamus sitientē ultra quātitatē naturalē, oportet inquiramus si ex cōplexione calida sit in membris interioribus. Dabitᷣ infirmo res refrigeratiua, sicut succus cucurbitinus cum sacchare, uel psylliū cum sirupo uiolato. Nutriamus cū ptisana, portulaca, cucurbita, blitis, lactuca. Detur paruus cibus, labor dimittatur, quies, & taciturnitas, ore clauso obseruētur, frigiditas aëris trahatur. Cataplasma de foris ponamus, de cucurbitę corticibus, uel radicibus, portulaca, & similibus. Sub lingua teneāt trochiscos huiusmodi, ualētes ad sitim, caloremq́; febris, & uiatoribus ꝑ loca ubi nō inuenitᷣ aqua, in ęstate eūtibus. R. portulacę semē, dragagāti, aā. drach. 3. seminis melonis, cucurbitę, lactucę, aā. drach. 2. sandali albi, gūmi arabici, ana. drach. 1. fac puluerē, tēpera cū aqua rosata, fac pilulas in modū fabę, & sub linguā ei impone. Si sitis fuerit ex cholera rubea in stomacho inclusa purgetur cū pharmacia, uomitu, ptisana, & oxysacharo detur cū succo maligranati, uel sirupo uiolato. Sirupus ad eandē sitim,

& ad

& ad extinguendũ calorẽ, humectans digestionẽ, & sitim extinguẽs. Rec. uiolę, drach. 20. prunorũ, iuiubę, oxyfœnicię, ana. drach. 100. spodij, drach. 2. Omnia coquantur in 8. lib. aquæ quoad deueniant ad tertiam, & colent, deinde succus maligranati dulcis accipiatur lib. 1. sacchari, libras 2. fac sirupum, dans unc. 1. cum aqua frigida. Decoctio ualens ad eadem, Recipe rosæ siccæ, drach. 2. oxifœnicię. drach. 5. cassię fistulę, drach. ℥. seminis citonij, dragaganti, añ. drach. 2. marathri, drach. 1. omnia ponant in duabus libris aquę calidissimę, una die, & nocte, postea colans, da ieiuno bibere, mediã libram. Aliud, Recipe lactucę, drach. 2. folia lentisci, rosę siccæ, ana. drach. ℥. oxifœniciæ, drach. 2. omnia ponantur in libra 1. calidissimę aquę, die & nocte: Cola, & da bibere. In siti ex salso phlegmate in stomacho, uomitus, uel pharmacia erit purgatio, deinde detur succus marathri, apij, coctus, & colatus, uel melicratũ cum aqua calida, uel oxymelle, uel decoctio ubi mastiche & anisum coquantur. Sola aqua calida ualet. Similiter uinum album, & subtile. Nutriantur cum cibis colatiuis, & mundificatiuis.

De ructatione. Cap. VII.

RVctatio si sit extra temperamentũ naturæ, nocet cibarijs intra stomachũ, cum prohibeat ad digerendũ. Cuius causa uentositas est inflatiua, quam per os expellit natura, uentositas hęc ex stomachi est defectione. Stomachi defectio, ex mala cõplexione est, uel ex quorundam humorũ dominatione. Si humores sunt calidi, fumose eructabit. Si frigida, acide. Acida ructatio quatuor est ex causis, ex frigiditate stomachi, uel adunatione cibi, uel ex multitudine sui, uel natura frigidissima. Vniuersaliter causa ructãdi, defectio est caloris naturalis in stomacho ne cibo dominetur & digestioni, sicut uidemus cum paruo foco multa ligna & uiridia apponimus. Vnde cum ultra modum ructare uidemus, si ex calida sit complexione, inquiramus, quia refrigerãdus erit stomachus cum frigidis sirupis, sicut rosato, uiolato. Si ex calidis chymis purgandus est cum decoctione absinthij, uel aloẽ, uel oxyfœnicia, sero cũ oxysaccharo, siue ptisana, cum maligranati succo, & similibus. Si ex frigida complexione siue humore uel materia, calefaciamus cum calidis rebus, sicut corticibus pomi citrini, pipere, gariophylo, mastiche, cinnamomi, theriaca maiore, dianiso, diacymino, diatrion pipereon, diagalanga, & similibus. Si ex frigidis sit chymis, demus hierampicrã, hieralogodion, hieram Galeni, oxymel, melicratam, diazingiber, dialaccã, diaspermaton, gariophyllat[illegible], diacalamenthũ. Si infirmo stomachus illa uentositate impleatur, neq; ructatio fiat, detur unde ructatio efficiatur, sicut mastiche, cyminum, libisticum, anisum, zingiber, piper longum, & similia.

De

De ſingultu. *Cap.* VIII,

SIngultus eſt malus motus, & grauis, uirtutis deſiderantis rem
nociuã expellere. Qui multis fit modis: De repletione, de inani/
tione, de corruptione cibi intra ſtomachũ, mutatione ſui in pun
gitiuas qualitates, de frigiditate oris ſtomachi, de uentoſitate
inflatiua in ſtomacho: Ex repletione, uel ex multis humoribus humidis, uel
ex multitudine potus & cibi. In ſingultu de repletione ſentitur grauitas in
ſtomacho, corporis repletio, digeſtiuæ uirtutis defectio. Plurimum hęc pa
tiuntur ſeniores, & quieti, & humidis nutriti nutrimẽtis. Qui ſingultus exi/
natione efficiuntur, uel ex nimio uomitu, uel ex digeſtione, uel febri acuta.
Et hoc plurimũ patiuntiuuenes, & laborãtes. Si ex frigiditate ſit oris ſtoma/
chi, nihil horũ ſentitur, quę dixi. Ex uẽtoſitate inflatur ſtomachus, & uẽter
extenditur. Singultus autem facile & dure medetur, ſicut qui exinanitione
cõcreatur. Sed hic eſt rarus. Qui medicatur, uideat ſi ex plenitudine ſit, & un
de plurimum uenerit. Repletio purgetur cum pharmacia, uel uomitu, ſi uir
tus tempori cõuenerit. Sin autẽ nõ, demus rem diſſoluentem, & calefacien/
tem, ſicq; mundificantem. Caſtorei da drach. s. cum ſucco mentæ, uel caſto
rei & maſtichis, ana. drach. s. cum aqua ubi cocta ſint carui & ruta. Ruta de/
detur cum uino ueteri, uel cum aqua ubi cocta ſit ruta cum pauco melle, &
ex compoſita medicina, omnes dentur theriacæ, & odorifera antidota, ga/
riophylatum, diagalanga, diazingiber, diacyminum, diacoſtum, diapyre/
thrum, dianiſum, diatrionpipereon, quęcunq; horũ inuenias da cum aqua
calida. Calefaciamus à foris ſtomachũ, cum aqua ubi cocta ſint origanum,
abrotonũ, ſanſucus, & ſimilia. Omnia hæc in aqua pluuiali cocta calefiant.
Epithima imponamus cum oleo caſtorino, laurino, chamomeleon, & ſimi/
libus. In repletione ſanguinis, detur aqua calida, cum caſſiafiſtula, uel ſucco
ſolatri, uel maligranati, uel malorũ ſucco, galliaq; muſcata. Ex inatione, cum
acumine & calore timendũ eſt, & ſuſpicioſum, danda eſt aqua frigida, rho/
doſtoma cum oleo roſaceo rhodoleon. Demus ptiſanam cum oleo uiola/
to. Cataplaſma apponatur frigidum ſtomacho, & ſimiliter epithima in ſo/
lutione uẽtris, nutriamus cum oleo lentiſci, & aceto agreſtium uuarum, &
alijs his ſimilibus. In ſingultu ex corruptione cibi in ſtomacho, & mutatio/
ne ſui in malas qualitates, utilior medicina eſt uomitus, quia ſingultus aufer
tur. In frigiditate oris ſtomachi, uel uẽtoſitate, dentur calefacientibus ſicut
uinum ubi cocta ſit ruta, uel nitrũ cum melle, uel apij ſemen, cyminum, ani
ſum calamenthum, abrotonum, maſtiche, cinnamomũ, rheũbarbara, zin/
giber cõditum uel aliqua antidotorum, in ſingultu ex repletione dictorum.
Menta in ſingultu ex frigiditate iuuat. Succus maligranati quia acidus eſt, &
acrumen malicitrini iuuat ſingultum ex cholera rubea. Epithima ſuperpo/
natur oleum aniſinum, oleum laurinum, chamomelinum, enulinum. In ſin/
gultu

gultu ex cibis calidis & siccis, incendẽtibus, & nimiã siccitatem in stomacho faciẽtibus, aquam frigidã demus, & amygdaleon cum aqua frigida, oleum rosatum cum aceto, oxysaccharum cum aqua frigida, sirupum uiolatũ, prunorum. Extinguitur omne genus singultus si infirmo timẽda, uel anxia nuncientur. Natura enim ex cogitatione singultũ impedit. Sternutationes fiant cum gariophylo, rosa, pipere, calamẽtho. Sternutationes enim mouent stomachum, & expellunt uentositatem. Iuuatur singultus iterũ manuũ, pedũ, cubitorum ligationibus. Iuuat tenere flatum, ad singultũ, & oscitationem: anhelitus enim si stringitur, & longo tempore pectori includitur, dissoluit, qui ex necessitate calefacit, deinde strictas uias perforat. In quibus si uentositatem inueniat, expellit & eijcit.

De fastidio. *Cap.* IX.

QVicunq; continuam uult custodire sanitatem, custodiat stomachum, ne cum sibi necessarium sit, prohibeat cibum, neque det plusquam digerere ualeat. Quæsitum enim fuit à Galeno quare parũ comederet, & respondit: Statui enim manducare, ut uiuam. Alij intendunt uiuere, ut manducent. Dixit Porphyrius: Differentia inter me & uos est, in uita huius mundi. Ego enim non comedo nisi ut uiuã, uos uiuere mundo amatis, ut comedatis. Iterum interrogauit quidam Galenũ: Quę medicina est perfecta? Respondit: Abstinẽtia. Plato dixit: Abstinentia est duobus modis, uniuersalis, uel particularis: Vniuersalis, ut non manducetur, nisi cum uehemẽs, & magnus fuerit appetitus. Particularis, ut consideratis elementis tibi dominantibus, utaris illis oppositis. Antiqui parum comedere præceperunt, ut calor naturalis dominetur digestioni. Si enim comedantur hæc quæ calor naturalis nequeat digerere, fastidiũ generatur. Fastidium est autem magnum nocumentum ad sanguinem corrumpendum, & morbum generãdum. Quod si sit ex cibis malorum chymorum generatiuis, morbi generantur acuti. Si ex cibis grossos chymos generantibus, morbi duri, & diuturni pariuntur. Morbi nascentes ex fastidio quatuor modis fiunt, uel ex magnitudine fastidiorũ, uel ex mutatione quam in corpore faciunt, uel ex natura fastidientium, uel ex uirtutibus singulorum membrorũ. Ex magnitudine fastidiorum, multa fiunt accidentia molestationis. Si parua sunt, econtrario. Diuersantur in mutatione: Si cibi unde fastidiũ fit in phlegma mutentur ὀξυρεγμία gignitur. Si in choleram fumosa ructatio efficitur. Ex naturis fastidientium, quia qui non bene sensibilem habuerit stomachum, non puncturam neq; dolorem faciunt, neq; multam solutionem, uel cordis tremorem, neq; capitis dolorẽ. Si stomachus sit sensibilissimus, omnia prędicta, & sentit & patitur, ex membrorum corporis uirtutibus, quia debiliora membra in fastidio dolorem sentiunt. Verbi gratia, Si caput est debile sentit

 grauitatem,

grauitatem, dolorem, uigilias, mentis alienationem. Idem patiuntur singula membra debilia. Si totum corpus debile sit, magnam passionem febrium, & rigoris habebit. Vnde oportet fastidiosos, & qui sanitatem custodire uolunt ut caueant fastidium, & cum sentiunt, festinẽt ad uomitum, antequam corrũpatur, & mutetur cibus. Si uomere nequierint, studeamus solutionem uẽtris facere. In cibo mutato, & corrupto, optima est aqua calida, ut omnes cibos corruptos euomant. Quod si nec cum aqua calida euomuerint, detur potio uomenda. Certificati stomachum cibarijs corruptis esse corruptũ, demus citoniacũ, diamilon. Epithima superponatur stomacho, cum oleo nardino, masttichelon. Si uomitus non possit moueri, fiat clystere, & similiter de potu, sicut de cibo, iudicamus.

De abominatione. Cap. X.

CVm homo antequam cibum accipiat abominationem patiať, mali chymi in stomacho esse intelligũtur. Qui si sint in spaciositate stomachi facile cum uomitu possunt expelli. Si conclusi in suis pelliculis, abominatio in stomacho fit inde, neq; uomitũ facit. Quia humores illi mali conclusi, & inuiscati sunt ori stomachi. Calidi generant sitim, & fumosum ructatum. Si sint frigidi, appetitus nimius fit sine siti. Medicina horum in stomacho inclusorum, triplex est: Vna, decoctio humorum. Secunda, temperamentum eorum. Tertia, purgatio ipsorum. Coctio propria est phlegmaticorum, & crudorũ, quæ adiuuat taciturnitas, quies, somnus, abstinentia, res subtiliatiua, & dissolutiua humoris cholerici, uel melancholici, quos natura non potest immutari in sanguinem. Si subtiles sint, neq; multũ in stomacho uiscosi, solo uomitu possunt emitti, cum ptisana, mellicrato, aliquãdo cum aqua calida. Grossi autẽ & substantię stomachi nimiũ inuiscati: abominationem faciũt nimiam. Vnde oportet eis rem nimium incidentem & subtiliantẽ dari, sicut radices, oxymel, & similia purgabuntur, postquam à pelliculis stomachi humores extrahentur, cum hierapicra, quę tertiam partem habeat aromatum, & duas aloës. Pilulę aureæ ualent, si stomachus de malis humoribus mundificatur. Deinde eius complexionem reficiamus, & cõfortemus cum mastiche, menta, corticibus phistici mũdificatis, galia, gariophyllo, spica, cardomomo, & similibus aromatibus, & confortantibus. Demus trochiscos similiter confortantes, sicut trochiscos rosatos, camphoratos, de spodio, de sandali, cum sirupis similiter confortatiuis, sicut sirupo rosato, melle rosato, sirupo de malis citonijs, siue de malis granatis cum menta facito. Ex omnibus quæ in uomitu dicentur, abominatio iuuatur.

De uomitu

De uomitu. Cap. XI.

Bonum est corpori si uomitus nō necessarius ei sit, & si necesse habeat, ut scilicet crisin fiat. Est aūt uomitus cum os stomachi moueatur expellere eum grauantibus, uel pungentibus cibis siue humoribus. Aliquando fit uomitus ex stomachi defectionibus, cum retinere cibos, & humores non ualeat, quos natura sursum eleuat, cum pars stomachi inferior ore sit fortior, uel natura inferius deprimat, cum os stomachi fortius sit parte inferiori. In uomitu sine multorū, uel malorum ciborum acceptionibus, causas malos humores pungitiuos esse intelligimur in ore stomachi. Quorum significationes perpenduntur, in his quæ euomuntur. Si ex cholera sint, cholera inuenitur in illius cibi digestione. Si ex phlegmate, & frigiditate inuenitur cibus crudus, & nō coctus. Galenus: Cholera, inquit, rubea, facit abominationem, & appetitiuæ uirtutis defectionem, sicut in phlegmate abominationē faciente, & sitis defectione. Si quis sanguinē euomat, rupturā alicuius uenę in meri significat, uel in stomacho, uel incisionē, uel sui putrefactionē. Quod uel ex causa primitiua, fit uel antecedente. Si sanguis sinę dolore, & uomitu exeat, apertā uenā in meri stomacho significat. Qui exit cū dolore, uel cum colore rubeo, uel claro, ostendit uenę incisionem ipsius meri, uel in stomacho. Cum præterito iam dolore egredit, & difficilis est in exitu, & color eius niger est, uulnera significat uenam corrodentia & putrefacientia. Aliquando sanguis euomitur, qui ab alijs membris ad stomachum effluit, & est malum signū. Hic autem exit mixtus cum quibusdam stomachi humoribus. Si uomitū medicari uelimus, an ex causa sit os stomachi grauante, & pungente, perquiramus. Vbi non oportet stringi uomitum, neque prohibere ipsum, nisi postquam stomachus de malis humoribus mundificabitur, quia cum uomitu egrediuntur. Sed si timeamus ne uomitus augmentetur, & deficiat infirmus, oportet digestionem inquiramus. Quæ si sit mollis, demus sapam citoniorum, sirupum malorum granatorum, sirupum pirorum, & pomorum cum spodio, uel cum trochiscis de baulaustia: dentur & gallia, spodium cum sirupo pontico. Mespila demus comedenda, pullos, cum malisgranatis coctos, uel cum malis acidis uuis: demus ius milij, hordei, cum amygdalis: omnia autem assentur. Ponantur in aquā quam biberit spodium, cortices phistici. Ponamus super stomachum cataplasma stipticum, & odoriferum. Si sint stiptici, demus cassiamfistulam, pruna, sirupum deprunis. Clystere faciamus lene & suaue. Si uomitus de cholera rubea sit, & uirtus custodiatur, cū oxyfœnicia, & absinthio, purgemus, uiola & similibus. Si uirtus, ætas, consuetudo, tempus, nos adiuuent, basilicam phlebotomemus de dextera manu. Si de plegmate, hierampicram demus, & decoctionem calamenthi, theriacæ, drach. I. cum succo mentæ. Demus mentam, lignum aloës, mastiche,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

galliã. Si uomitus de cholera nigra ſit, phebotometur baſilica, ſi uirtus, tem/
pus, ætas, cõſuetudo adiuuent nos: ſi non poſſumus, uentoſas in ambo late/
ra colli ponamus. Clyſtere faciamus de chamomila, croco, ſemine & ſucco
anethi, furfure, melle, ſeſameleo, & ſimilibus: demus, & oxymel. Si uomi/
tus ſit ex ſanguine, phlebotomet' baſilica, ſi nõ aliquod contrariũ impediat.
Si aliquid impedierit, uẽtoſas in utroque crure ponamus. Medicinam illam
faciamus, quã in ſanguinis diximus ſcreatu, qui de pectore egreditur. Gale/
nus: Cui, inquit, in ſtomacho cibus nõ remanet, ſed uomit, ſemper accipiat
ſumac, cyminũ, quæ inſimul piſtata, cum aqua bibat frigida: multũ enim iu/
uat. Si uomitus ſit ex defectione ſtomachi, neque cibum retinere poſſit, ac/
cipiat omne ſtipticum, & odoriferum, medicinam ſeu cibum. Iuuat menta
piſtata, & cum oleo roſato temperata, undȩ ungatur os & nares.

De inflatione ſtomachi. Cap. XII.

INflatio eſt aẽr nõ coctus, frigidus & craſſus, naſcens proprie in
ſtomacho de inordinata diæta. Aliquando in capite, quia uen/
tris motio naturaliter aliquando petit ſuperiora. Naſcitur item
in toto corpore, maxime in hydropicis. Eſt autem inflatio, uel
de humoribus crudis, uel melancholicis. Differt ab inuicem, quia de crudis
humoribus eſt mollis & humida: De melancholicis eſt dura & ſicca. Hȩc in/
flatio cum ueniat, oportet ut ei ſuccurratur cum medicina uentoſitatis uen/
tris diſſolutiua. Cum cymino in oleo cocto, unge ſtomachi os. Marathrũ,
apium, petroſelinum, aniſum, daucus, ualent. Si ſtomachus fuerit infrigi/
datus, cum oleo quod facimus, ex rutæ ſemine, bacclauri mittamus, uel ma
ſtiche, oleum nardinum, oleum nigellȩ. Cicuta piſtata, & cum melle tempe
rata, detur ad bibendũ in modum ciceris, cum ſucco apij. Caſtorei, drach. ſ.
ſimiliter ualet. Demus & carui cum aqua calida, uel cũ uino cocto. Demus
antidotum diacyminum, diaſpermaton, dianiſum, dialaccam. Item poliũ,
calamenthum, ana. drach. 5. fac coqui in tribus libris aquæ, & ad unam re
dige, cola, & da bibere tertiam partem libræ, cum oleo nardino. Succus ma
rathri, cum caſſiafiſtula ſimiliter ualet. Succus mentȩ, & ſiſymbrij, & cala/
menthi, chamædrios, ſimplex ſeu compoſitus, coctus, & colatus, ualet cum
amygdaleo inflationi hypochundriæ, & uentoſitati melancholicæ. Ven/
toſa in medio uentris circundans umbilicum ſine ſcarificatione, multũ ui/
detur ualere. Item iuuat ſomnus, balneum, epithima. Epithima ualens ad in/
flationẽ ſtomachi, & hypochundrię, & frigidæ uentoſitati, Rec. marathri,
aniſi, cymini, ana. drach. 6. ariſtolochiæ longȩ, carpobalſami, ana. drach. 3.
calamenthi, ameos, ſpicæ, boli, ſpodij, ana. drach. 2. croci, maſtichis, ga/
riophylli, ana. drach. 1. omnia piſtentur, & in tribus lib. ſucci marathri po/
nantur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

nantur,& ad unam libram coquãtur. Deinde accipe libram unam amygdaleon: omnia coque, quoadusq; oleũ remaneat. Da bibere, drach. ʒ. cum succis quarundam librarum supradictarum.

De angustia intestinorum. Cap. XIII.

Torturam semper patitur intestinum de grossis chymis inuiscatis, uel cholericis, quandam facientibus crassitudinem, sicut patiuntur, qui sæpe porris utuntur, & similibus. Ex crassis chymis esse intelligimus, ex magno dolore sentiẽte in intestinis, uel ibi permanẽte cum grauitate. Si ex humoribus cholericis sit, dolor nimius sentitur cum calore & siti. Ex uentositate crassa, mutatur dolor de loco in locũ, gurguliatio est in inferioribus uentris. Aliquando est tortura cum digestione, aliquando non. Si ex crassis sit chymis, & ex significationibus intelligatur dictis, dandum est carpobalsami, & mentæ, ana. exagium. I. pistentur, cum aqua calida demus scrup. I. Similiter decoctio dauci & centaureæ, ana. exagium. I. cum sapa ualet similiter. Si ex cholera rubea sit, detur psyllium lotũ cum semine portulacæ, oleo rosato, aqua frigida, semine citroli, & maluę, cũ sirupo albo, & oleo rosato, & aqua frigida. Si ex uentositate sit grossa, demus semen nasturtij assatum: si solubilis sit, non assatum: si stipticus, similiter, apij semen, anisum cum aqua calida. Medicina ualens inflatiuæ uentositati intestinorum, & hęmorrhoidis. Recipe acori, carui, pondus ęquale, fac inde puluerem, frica cum oleo amygdaleo, dans ieiunio exagium. I. Trochisci ualẽtes colicę passioni, torturę, & inflationi, uomitui, augustię, siti, Recipe apij seminis, anisi, drach. 8. absinthij, drach. 6. mirtę, drach. ʒ. fac puluerem, temperans cum aqua, faciens trochiscos, da bibere cum uino. Decoctio ualens molliciei stomachi, uentositati, torturæ dolori, Recipe frondiũ lauri, drach. I. piperis scrup. I. carpobalsami, drach. I. rheũbarbari, drach. s. fac coqui in aqua, & da bibere. Aliud similiter ualẽs mollitiei stomachi, uentositati, torturę, dolori laterum, frigiditati renum: Recipe carpobalsami, carui, ana. exagium. I. zingiberis, galangæ, cyperi, ana. drach. I. omnia pistentur, & coquantur in una libra aquæ, colentur, & cum trochiscis bibere dentur de absinthio, uel de aniso, uel de lacca. Si tortura autem cum passione sit cholerica, medicabitur sicut in cholica dicetur passione. Si cum pondere, & solutione, medicabimur sicut in disenteria dicemus.

De lienteria. Cap. XIIII.

Lienteria est exire comesta uel ebibita in eadem qualitate qua sunt accepta. Galenus diffiniuit hanc passionem breuissime dicens: Lienteria est ablatio digestionis, cum cibus in stomacho nullatenus mutatur, in liquore, nec in colore, nec odore. Hæc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

passio nascitur ex defectione uirtutis contentiuæ in stomacho, uel ex uulneribus in superficie stomachi, & intestinorum. Defectio contentiuę ex mala est complexione stomacho dominante, uel intestinis. Hæc complexio est sic perfecta, & firmata, ut exire nequeat. Aliquādo in stomacho est, & in intestinis humor proprius unde nascitur phlegma, patitur infirmus semper ὀξυρεγμίαν & est inseparabile accidens. Exit cibus ilico, cum ingreditur, sine ulla digestione, uel expressione uirtutis. Vulnera in superficie stomachi, uel intestinorū causam habent, humores calidos, acitos, pungitiuos, insequentes uirtutem contentiuam uelociter, antequam digerere incipiat: hoc modo infirmus puncturam sentit, & ardorem, nisi medicinam festinemus, in dysenteriā mutatur. Hęc species lienteriæ, non habet in principio ὀξυρεγμίαν. Quæ si quandoq; appareat, cibum in stomacho tamdiu morari signat, donec natura aliquantulū mittat. Vnde naturā intelligimus in actionē suam reuersam. Sed si uideamus infirmum nihil tenere intra stomachum, unde hoc fiat, inquirendum est, aut enim est, ex defectione uirtutis contentiuæ in stomacho, uel intestinis, uel ex uulneribus. Si ex defectione est uirtutis, uidendum est unde defectio sit, an ex mala complexione ei dominante, an de materia ibi adunata. Si sit ex materia, mundificandi sunt humores cum medicina, quę cum expressione deponat. Si ex cholerica complexione sit materia, interrogemus infirmum an ardorem sentiat in stomacho, & sitim, & fumosam ructationem. Ex his enim intelligimus, quod ex incensione caloris sit. Si non senserit, sed multum comederit, & parum digerit, perpendimus quod ex frigiditate sit. Deinde medicanda sunt cōtraria contrarijs. Si ex calore sit, demus semen citoniorum, pirorum, sirupū rosatū, myrtinum, uel de malis, uel de mespilis. Quodcunque horum uolueris da unc. I. cum spodio, uel trochiscis de sandalis, uel de rosa, diacitomatū, diamylon. Cataplasmata ponamus frigida, & odorifera, sicut sandali, rosam, camphoram, & similia. Nutriamus cum succo acetosę, pullis, perdicibus, phasianis, ouorum uitellis. Quæ omnia conficiantur cum acidarum uuarum aceto, maligranati acidi succo, uel cum aceto pomi citrini. Si hæc omnia coquantur in sumac, fit uiuacior medicina. Sedeat infirmus in aqua ubi cocta sint celsi cortices, castaneę, flores maligranati, cortices eorum, & similia. Si ex frigiditate sit, detur infirmo succus maligranati, cum menta: Succus citoniorum cum menta, diamastiche, catapula imponamus stomacho cum oleo nardino, ladanino, & oleo mastichino. Cibaria demus stiptica, & aromatica, cōfortatiua stomachi. Si solutionē ex defectione uirtutis contentiuæ ex uulnere habuerit, oportet infirmo dari mūdificatiua putredinis, comestiua malę carnis de uulneribus, scut theriacam, melicratum, & similia. Cum uero certificetur, quia uulnera sint mūdificata, & materia eorum purgata, deinde dentur stiptica, & subtiliatiua, sicut rosa, amylum, bolus armenicus, dragagantū, mastiche,

sanguis

sanguis draconis, succus arnoglossæ, crocus, spodium, & similia. In sero tamen demus psylliũ, cum oleo rosato, & aqua frigida. Nutriamus cum perdicibus, starnis, turturibus. Caueamus de cibarijs ad digerendũ duris. Completis quæ uolumus de curanda lienteria secũdum medicinalem curam, & artificialem canonem, oportet & hic medicinam compositam dici, iuuantem omnimodum genus solutionis, & intestinorum lenitatis, & defectionis stomachi, retinere quę recipit, non ualentis. Dicemus autem aliquã medicinam cõpositam ualentem ad uomitum, & abominationem, huc facientem. Trochisci ualentes ad omnem solutionem uẽtris lienteriæ & leuitatem intestinorum: Recipe rosę, spodij, ana. drach. 4. berberis, seminis herbæ acidę, ana. drach. 6. gummi, thuris, myrtę, seminis coriandri infusi aceto, die ac nocte: omnia assato, fac puluerem, & tempera cum succo citoniorum, fac inde trochiscos, dans bibere cum sirupo citoniorum. Trochisci alij quos dicit Paulus ualere similiter: Recipe cortices maligranati gallæ, añ. drach. 8. seminis myrtæ, drachmas 3. sumac, drach. 20. fac inde puluerem, tempera cum uino acido, fac trochiscos, scrup. 2. & da 1. cum aqua frigida. Trochisci alij ualentes ad cholicam passionem, & stomachi defectionem, uomitum quoque continuum: Recipe rosæ, seminis herbæ acidæ, ana. drach. 3. spodij, balaustiæ, ana. drach. 2. seminis portulacę, amyli, boli, gummi arabici, myrtæ seminis, ana. drachmas 2. spodij, exagium 1. omnia coquantur, sumac, croci, ana. scrup. 2. fac puluerem, tempera cum succo citoniorum faciens trochiscos, drach. 1. & s. Aliud, Recipe gummi, boli, coriandri assati, ana. drach. 1. fac puluerẽ, tempera cum succo myrtę, fac trochiscos, drach. 1. & da 1. cum sirupo stiptico. Puluis Ioannis Damasceni fluxui ualet sanguinis, & defectioni stomachi de frigiditate. Recipe mastichis, cubebæ, gariophylli, ana. drach. 5. ligni aloës puri, drach. 20. gallæ, drach. 4. sacchari, drach. 40. fiat puluis, dentur ad bibẽdum, drach. 3. cum odoriferis sirupis. Aliud ualens ad solutionẽ nimiã, ad uomitũ, stomachũ confortãs: Rec. ossiũ staphidę, uuę passę, assatę, sumac, ana. drach. 10. celsi castaneę, ana. drach. 6. coriãdri sicci, cymini albi infusi in aceto, & desiccati, atq; cocti psylli cocti, ana. drach. 4. seminis acidæ, spodij, myrtę seminis cocti, gallę, añ. drach. 4. maligranati acidi, & cocti, drach. 15. fac puluerẽ, & da bibere drach. 3. cum aqua frigida, uel cum quibusdã succis, & sirupis stipticis. Aliud similiter ualens ad defectionẽ stomachi, & debilitatẽ appetitiuæ uirtutis, ad uomitũ, & defectionẽ digestiuæ uirtutis, quæ est ex fortitudine sensus stomachi, quod patiũtur aliqui post pharmaciã, & ebrietatẽ, uel ingluuiem: Rec. rosę, spodij, mastichis, gallię, añ. drach. 3. seminis portulacę, berberis, sumac, añ. drach. 2. gariophylli, macis, cubebę, cardamomi, añ. drach. 1. & s. ligni aloës puri, carabę, seminis acidæ, coralli, incensi, boli, ana. drach. 1. spicæ, cinnamomi, asari, ana. drachmã 1. & s. puluerem fac, frica cum oleo rosato, deinde pone

sacchari, drach. 20. da bibere, drach. 5. cum aqua frigida, uel cū quibusdam sirupis iam dictis. Si quis uelit temperata, temperet cum sirupo rosato. Sirupus ualens ad stomachi defectionem, lienteriam, uomitū, ardorem: Recipe sumac, corticis maligranati, seminis myrtę, ana. drach. 20. omnia coquātur in quatuor libris aquę, quoad redigantur in unam, colentur: deinde succus pirorū accipiatur, uel mespilorū, citoniorum, & misceatur cum ipsis ęquali pondere, & sacchari libram 1. & s. & fac sirupū dans bibere, unc. 1. cum aqua frigida. Aliud ualens ad singultum, ex frigidis humoribus, siue calidis, & ad uomitum de cholera rubea, uel de phlegmate, uel de humoribus cholericis uiscosis in ore stomachi, melancholicis, uel phlegmaticis: Recipe succi maligranati acidi, cum pulpa sua interiori, lib. 5. succi calamenthi libras 4. uini odoriferi lib. 4. omnia coquantur usq; ad medietatem, deinde colentur. Mitte sacchari, uel sapæ libras tres, postea coque donec fiat sirupus: deinde pone in uase uitreo ad solem per dies septem, ore bene oppilato ne aër intereat: postea da unc. 1. uel semissem. Epithima ualens ad molliciē stomachi, & defectum, ad uomitum de calore, incensione, cum ardore, stomachum exterius inde unge: uel da bibere drach. 5 cum succo maligranati, uel cum sirupis stipticis. Recipe sandali rubei & albi, ana. drach. 4. balaustiæ. drach. 5. terræ sigillatę, spodij, mastichis, apij, drach. 2. gariophylli, cardamomi, an. drachmam unam: Pistentur omnia, & in oleo roseo ponantur, succi solatri, frondium uitis succi, ana. libram unam, cum suaui igne coquantur, ut solum oleum remaneat, pone in uase. Dioscorides dixit: Si de flore uitis accipias, & mucidum duobus diebus facias, & in oleum omphacinū ponas, ualet quantum oleum rosatum.

De dysenteria. *Cap.* XV.

Dysenteria est digestio sanguinis cum decoriatione intestini, uel uulneratione sui. Causa eius uel interior uel exterior. Interior, sicut digestio cholerica, acuta, pungitiua, quod patit infirmus, per intestinū cholera acuta transit, perforans, & excorias, cum uel ex suo acumine uulnerans, uel ex salsi phlegmatis acumine, & sua salsugine, id enim in intestino faciente, sicut uidemus in uitri actione, uel in uitreo phlegmate, uel aquosa humiditate. Exterior, sicut de pharmacia, quæ ex uirtutis suæ acumine similiter facit. Cum enim intestinum inueniat defectum, & disco opertum, excoriat uelociter ipsum. Vniuersalis significatio dysenteriæ tortura est, & angustia, & digestio sanguinolenta, mixta cum cholera rubea, uel cum re aliqua congelata, alba, atque uiscosa, in interiori quasi uestimentum intestini. Particularis significatio dysenteria est cum hęc apparent in digestione: si est cholerica, intelligimus esse de cholera rubea: si phlegmatica, cognoscitur esse phlegmatica; si de exteriori sit causa, exquisitione

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

tione infirmi est intelligenda. Cũ ergo dysenteria in superiori sit intestino, uel medio, uel infimo, necesse est ut dicatur significatio unde à se differāt inuicem. Quod intelligimus ex loco doloroso, & ex qualitate rei commixtæ digestioni, & ex multitudine cōmixtionis, id est, si sentit infirmus dolorem in stomacho, uel intestino superiori, ibi esse morbũ intelligimus. Egestio huiusmodi infirmi est mixta cum subtili sanguine, cum quadam rasura abominandi odoris. Si in medio sit intestino, fit dolor in superiori umbilico. Egestio mixta est cum re illa quæ dysenteriæ est causa. Si in inferiori intestino, sanguis quasi rasura exit in initio, cum pondere & tortura atq; incisura sentitur in inferiori umbilico, & postea stercus sanguineum, uel rasura mundificatũ egreditur. Oportet autem festinemus, ut dysenteriam medicemur, ne forte inueteretur, & in uulnera mutetur, saniesq; eijciatur, & intestinum findatur, morsq; sequatur. Cum autē medicari disponimus, unde & ubi sit perquiramus. Si sit in intestino superiori, demus medicinam bibendam. Fit enim ex propinquitate intestini ad stomachũ, & ex colligatiōe sui ad ipsum. Si in inferiori sit intestino, medicādum est cum clysteri, propter uicinitatem huius intestini ad anum. Si in medio intestino, medicabimur cum medicina, & clystere. Si in superiori perpenditur intestino, perquirendum est, unde fuerit, siue de cholericis humoribus, siue phlegmaticis. Quę si de cholericis sit acutis, demus infirmo omni mane drach. 3. de gummi arabico, cum sirupo myrtino, & aqua frigida, uel drachmas 2. psyllij assati, & unc. s. olei rosati cum aqua frigida, & succo portulacę, & arnoglossę. Quodcunque horum uolueris, da bibere. Succi citoniorum, unc. 1. gummi arabici cum lacte caprino. Accipe lac caprinũ, & oryzę, ęquali pondere, & fac coqui ad medietatem lactis. In aqua quam bibituri sunt pone gummi arabicũ assatum, bolum, & spodium, da bibere cum sirupo de myrto, uel rosato, & similibus. Demus manducare micam panis assati, & parum gummi arabici, & amygdalas assatas. Demus iura de oriza, uel de amylo assato, uel oua in aqua cocta, uel accipiamus amylum, & micam panis assatam, faciamus inde iura ad bibendum danda. Si febres non habeant, pullos, perdices, phasianos comedant, & his similia. Puluis ualens ad excoriationem, & uulnerationem intestini ex cholera rubea, acuta, & ad digestionem sanguinis, dolorē, & pondus & torturam, Recipe boli, drachmas 6. gummi, seminis portulacę, seminis myrti, ana. drachmas 4. & s. omnia assato, spodij, seminis acetosę, amyli assi, ana. drachmas 4. maluæ seminis assi, acatiæ, ana. drach. 1. & s. fac puluerem, fricans cum oleo rosaceo. Deinde immitte drachmas 4. & s. psyllij assati, & da bibere drachmas 3. cum sirupo myrtino, uel citonio cum aqua frigida. Si dysenteria de grossis, & phlegmaticis sit humoribus, demus drachmas duas, de nasturtio assato cum aqua calida, uel castanearum, drachmas 3. cum aqua frigida, mastichis drachmā unam & semissem, cum

aqua

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

aqua frigida, acinorum assatorum, staphisagrię, drach. ʒ. cum aqua calida. Puluis ualens ad dyssenteriã de salso phlegmate. Recipe nasturtij assi, drach. 6. boli, drach. 5. celsi, gummi arabici, amyli, seminis basilici, ana. drach. 4. omnia assato, croci, sanguinis draconis, balaustiæ, ana. drach. 1. fac pulue-rem, & da bibere cum sirupo myrtino, drach. ʒ. uel citonino, drach. 1. uespe-re, & mane. Trochisci ualentes similiter ad sanguinis fluxum à superiori, si-cut pectore, pulmone, & ad fluxũ menstruorum. Recipe boli, seminis por-tulacę, ana. drach. 4. seminis acetosę, spodij, rosæ, balaustiæ, myrti, corian-dri, assati, ana. drach. ʒ. acaciæ, coralli assati, amyli assi, ana drach. 2. sumac, drach. 1. & s. dragaganti, carabe, seminis maluæ utriusq; assati, ana drach. 1. fac puluerem, temperans cum succo arnoglossę, faciens trochiscos, drach-mam 1. & s. da bibere unum cum succo citoniorũ, uel aliquorum stiptico-rum. Aliud ualens similiter, Rec. gallæ, balaustiæ, corticis maligranati, añ. drach. 1. & s. rosæ, cubebæ, & gallię, ana. drach. 1. gummi, opij, croci, ana. drach. 1. & s. fac puluerẽ, tempera cum succo myrti, fac trochiscos, drach. s. da bibere unum cum quibusdam sirupis. Cõfectio ualens ad dyssenteriã, diarrhiam, pondus, tenasmum, uulnera, excoriationem intestinorum, & ad stomachi confortationem. Recipe mirobalani, chebuli albi & nigri, ana. drach. 6. emblici, drach. 4. fac frãgi omnia, & cum oleo rosato frica, deinde assa, post accipe nasturtij assi, drach. 2. cymini, marathri, anisi, ameos, ca-rui, ana. drach. 2. omnia infunde aceto horis uiginti quatuor, deinde sicca, & assa, miscensq; cum prioribus puluerem fac, deinde accipe spodij, gario-phylli, cardamomi, balaustiæ, mastichis, boli, sumac, opij, gũmi, añ. drach. 1. & s. fac puluerem, misce omnia priora, & pista, & tempera cum sirupis ci-toniorum, dans bibere drach. ʒ. cum sirupo myrtino. Si uulnera, & excoria-tio sint in inferiori intestino, uidẽdum erit unde sint. Si enim ex materia sint acuta cholerica, clystere optima est eis medicina, propter propinquitatem loci. In initio hoc clystere eis faciendum est, Decoctio de rosa, uitellis ouo-rum cum oleo rosato, de his fac clystere, ramum appone portulacæ, hor-deum mundatum, omnia coque in libra aquæ, de qua accipe mediã libram, & mitte uitellum oui, olei rosati, ana. unc. s. facq; clystere. Aliud, Recipe succi portulacæ, succi acetosæ, succi uirgæ pastoris, succi arnoglossæ, ana. lib. 1. olei rosati, drach. 5. uitellum oui unius, terræ sigillatæ, drach. 1. omni-bus apparatis fac clystere. Aliud, hordei mundi, lentium, ana drachmas 6. omnia assentur, balaustię, rosæ, corticum maligranati, drach. 4. oryzæ la-uatæ, drachmas 10. Seui de renibus caprinis, drach. 6. omnia coquantur in quatuor libris aquæ, quoad deueniant ad unam. Cola, & accipe bolum, gummi arabicum, acaciam, cerussam, quæ omnia puluerato, deinde sume uitellum oui, & mediã, unc. olei rosati, fac clystere. Aliud iuuans uulnera in-testini, Recipe hordei, oryzę, ana. unc. 1. balaustiæ, myrtę seminis, rosę, ana. drach.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

drach.5. cupparũ glandium, drach.5. gũmi, arnoglossæ, boli, ana. drach.5. omnia coque in 3. lib. aquę usq; ad unam, deinde mitte uitellum oui, olei rosati, unc.s. coralli, acacię, añ. drach.s. omnia assato, clystere facito. Nutriantur pullis, perdicibus, starnis: omnia coque cum sumac, demus milium, oryzum, & similia. Si excoriatio intestinorum, uel uulnera ex humoribus sint phlegmaticis, præcipiamus clystere fieri cum oryza lota, bombycino usto, alumine, uitellis oui assatis, oleo nardino, uino, & similibus. Si tenasmum habeant, faciamus lauari anum cum re stiptica, sicut sunt cortices maligranati, balaustię, cupulę glandiũ, rosa, galla, in aqua coquãtur, & anus inde lauetur. Vngamus anum oleo rosato, & similibus. Ponamus cataplasma de conchula marina assata, lithargyro, cerussa, oleo rosato, & similibus. Si exiẽs de uulneribus intestini crassum, & album sit, uel crassa sanies cum sanguine, oportet bene perquiri si infirmus neq; febres habeat, neq; sitim, neque defectionem uirtutis, neq; appetitus minoratur. Faciamus clystere cum trochiscis arsenici, quos dicturi sumus in fine huius capituli. Si uirtus deficit, & febris fortis fuerit, & appetitus auferatur, maxime si usq; in substantiam sui intestinum perforatum patiatur, & quod exit est quasi corrigia subtilis, siue pili, oportet maxime caueri trochisco arsenici. Clystere istud erit, Recipe, oryzæ lauatæ, balaustiæ, rosæ, myrtæ, cupularum glandium, ana. drach. s. omnia coquantur in quatuor lib. aquæ, & ad unam redige. Colentur, & aufer unc.5. deinde de trochiscis arsenici, drach.1. uel drach.1. & s. secundum quod uirtus infirmi pati potuerit, & secundũ albedinem exeũtis rei. Si quod exit sanguis fuerit, & necesse fuerit hic clystere fieri. Iungamus succi arnoglossæ, unc.3. Si augmentetur putredo uulneris, & sanies, oportet drach.3. arsenici accipi, & drach.2. oryzę, & uitellum unius oui, & unc.1. olei rosati, & medicina de sapa, & faciamus clystere. Si medicina exierit mundificato uulnere de sanie, festinemus subuenire cum altero aliquo supradictorum clysterium. Si uulnus mundificatum non fuerit cum medicina huiusmodi, oportet & clystere aliud fieri cum obsomogaro, & melle, & statim sine mora. Mundificato autem uulnere, quàm citius possumus clystere molle faciamus, quod suprà diximus, antequã alia sanies in uulnere adunetur. Trochisci arsenici quos proposuimus: Recipe arsenici, sandarachæ, ana. unc.1. & s. calcis uiuæ, drach. 5. chartæ bombycinæ assatæ, acaciæ, ana. drach. 1. fac puluerem, tempera cum succo arnoglossę, faciens inde trochiscos. Aliud, Recipe arsenici, sandarachæ, fecum aceti ustarum, acaciæ, gummi, ana. drach.1. & s. calcis uiuę, chartæ bombycinæ incensæ, ana. drach. 2. aluminis, opij, añ. drach. s. fac puluerem, tempera cum uino rubeo, fac inde trochiscos.

De ileo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De Ileo. Cap. XVI.

ILeos est dolor intestinorum, prohibens stercus exire ab inferiori parte, & aliquãdo cogens stercus uomere. Cuius causa est bifaria, uel de calido apostemate nascente in intestino subtili, uel de humoribus frigidis, crassis, & inuiscatis. Accidentia sua inseparabilia, uomitus spissus, omnia quæ bibit, euomit, dolor nimius, tortura, dolor in uentre est superiori. Ileos de apostemate habet tumorem in uentre, & extensionē, febrē, & sitim. Qui de humoribus est frigidis, neq; tumorem, neq; extensionē, neq; sitim habet, neq; febrem. Sed accidentia post succedentia frigiditas extremitatum corporis, angustiatio, uigilię, instabilitas. Vniuersaliter hic morbus pestifer est & mortalis, aliquando in secunda die interficiens, aliquando in tertia, & raro sanantur. Cum patientes curare uelimus, an ex apostemate sit calido inquiramus, & demus eisdem catharticũ ex cassiafistula, cum drach. I. & s. de hierapicra. Factũ cum aloē loto, & uiolato, drach. I. Vel demus succum solatri, uel scariolę, bene coctum, & colatũ, & cassiãfistulam, & mãnam, cũ drach. s. de hierapicra. Si alicuius sit uirtutis, & tempus temperatũ fuerit, & ætas iuuenilis, phebotometur de basilica uena quantum sufficit, deinde demus decoctionem cum uiola, cassiafistula, & manna. Clysterizemus cum malua, hordeo, lini semine, uiola, & similibus. Aliud, Recipe succum cucurbitæ, cum amygdaleo, & succum chamomilę. Post ungamus uentrem cum oleis dissolutiuis. Si de humoribus sit crudis & frigidis, potionem demus, quam eulogomenon uocant, uel diafœniciã, uel decoctionem de sagapino, uel pilulis de hierapicra laxatiuas, Galenus dicit se medicasse cũ solo uino. Clystere fiat de anetho, chamomelino, fœnugræco, sambuceleo. Aliud clystere de sesameleo, fœnugræco, chamomilla, calamētho, & similibus. Demus trochisci ualētes ad ileon de frigido, Rec. absynthij, apij, seminis anisi, cymini, cassię, añ. drach. ʒ. myrtę, castorei, spicę, ana. drach. I. & s. piperis longi, opij, croci, añ. drach. I. fac puluerē, & temperans fac trochiscos da drach. I. & s. Si hæc passio contingat puero qui potionem bibere non ualeat, faciamus epithima, & catapule, clistere, & similia.

De colica passione. XVII.

COlicam passionem multi patiũtur. Est autem passio nascens in quinto intestino, quod uocat̃ κόλον à uerbo κολάζεσθαι, quod est torqueri, angi'ue. Locus eius est in dextra parte inferioris uentris, circũcingens sicut zona usq; in partem sinistrã. Hoc intestinum de crassis est unum. Causa huius passionis est septiformis. Prima, cum augmentatur calor igneus, & cholericus, super stercus, unde & humiditas stercoris desiccetur, & induretur, ideoq; non egreditur. Secunda, cum cibus in sua essentia est stipticus & siccus, egestionem exire prohibēs. Tertia, cum phlegma

phlegma uiscosum intra illud augmentatur intestinum, & inuiscatur, ut oppilet uiam eius, & prohibeat stercus exire. Quarta, cum uentositas grossa in hoc inuiscatur intestino, uel causa frigidæ complexionis, uel ex defectione stomachi ad digerendũ, uel epatis, uel ex cibo in sui essentia unctuoso, & inflatiuo. Quod si inueniat intestinum defectum, & ad hanc passionem apparatum, cholicam generat passionem, propter contractionem uentositatis in egestione stercoris. Quinta, cum nascitur in hoc intestino apostema, prohibens exire stercus. Sexta, cũ in uentre augmentantur lumbrici, & ascarides, qui inuiscati, & intorti stercore, non permittunt illud exire: unde in colicam incidũt passionem. Septima, cum sensus intestini deficit, neq; stercoris nocumentum sentit: unde stercus in intestino remanens non exit. Multi antiquorum dixere, hanc passionem esse ex defectione in intestino expulsiuę uirtutis, uel ex defectione sensus intestini. Quia si expulsiua ad expellendam digestionem ab inferiori parte deficiat qualibet ex causa, uel sensus intestinorũ lacertorum in natibus exire non permittat, neq; ex utroq; latere intestinum comprimat, ut in inferiora deponat, necesse est prout diximus in ilium deueniat. Hę passio, & uniuersalia, & propria habet accidentia. Vniuersalia, uomitus, & abominationes, nimius dolor, tortura, magnam partem uẽtris tenens. Hic dolor aliquando augmentatur in utroq; latere, & in utrisq; anchis, & cõstipatio fit uentris usq; ad tertium diem passionis transeuntis, adeò magna, ut neq; sursum, neq; deorsum penitus exeat. Propria accidentia, unde à medicis sigillatim species discernũtur. Si sit ex cholera rubea, sitis erit cõtinua, uomitus cholericus, acumen, & magnitudo doloris, ut sentiat uẽtrem quasi acu pũgi. Tẽpus morbi breue, sed molestissimũ erit: Si infirmus est iuuenis, tempus ęstatis. Si ex duricie, & ex stercoris sit siccate, dolet & in intestino grauatur inferiori, ac si grauis res intestinum comprimeret, & ipsum finderet anum. Manifestatio fit ex qualitate cibi quem comedit, antequam passio hæc uenerit. Si sit ex phlegmate, sitis aufertur, pulsus tardus, morbus diuturnus, dolor leuis. Sed tamen nimiam habet grauitatem, dolor & grauitas de uno loco non mouentur. Aliquando in egestione eorum humores apparent phlegmatici uitrei. Quæ passio cum ex crassa sit uentositate, intelligitur ex doloris de loco in locum mutatione, & gurguliatione, & uentris inflatione, & alijs signis pertinẽtibus phlegmati. Si sit de apostemate, ex tactu est intelligere, apparet enim extrinsecus, in uentris superioribus. Quod si in tactu est calidum, & color est rubeus, & sitis adsit, cum febre, & asperitas in lingua cum magno dolore, apostema calidũ & incensiuum constat esse. Si cum tactu frigidum sit, neq; sitim, neq; febrem, uel magnũ dolorem habet, ex frigiditate apostema esse intelligendũ est. Si ex lumbricis, & ascaridibus sit, infirmus dolorem, torturam & abominationem sentit, & aliquãdo per os uomit. Si ex ablatione sensus intestini, oportet inquiri an unquam ultra tẽpus

egestionem tenuerit, uel aliquid fecerit, quod intestini pertineat defectioni. Errant enim medici aliquando in colica passione, & in renum dolore, propter suorum accidentium communionem, putãtes esse easdem, & medicantur renibus cum medicamine colicæ passioni conuenienti, unde peccatũ incurritur. Galenus tamen inter colicam, & renum dolorem, ueram differentiam fecit, dicẽs: Dolor colicus in latera uentris mutatur, dextrorsum, & sinistrorsum ante & retro. Dolor renum nunquam mutatur, & eodem loco permanens, & guttatim urinam faciens, & uomitus mitigat dolorem. In colica uera passione, nulla passio est urinæ, neq; uomitus uidetur prodesse. Hęc sunt signa colicorum, & causę, quas ex philosophicis canonibus, & physicæ monstrauimus autoritatibus. Iam nunc curas incipiamus. Necesse est omni uolenti curare aliquem morbum, ut intendat auferre materia morbi, & expellere. Si tamen acidentia morbi sint molesta, periculosa & suspiciosa, necesse est ante omnia à regimẽto illorum magnorum accidentium incipiat, mitigando, refrigerando, & ut quiescant extinguendo. Deinde reuertatur ad mundificandum corpus. Cum autem colica passio maxima habeat accidentia, & nimium dolorem, sicq; fiat periculosa, prius est medicanda, ut causę doloris mitigentur, dissoluantur, & destruantur, infusione aquæ dulcis & tepidæ, balneis temperatis, calefactione cum chamomileo, anetho, meliloto, malua, uiola, furfure hordei, & similibus. Post epithimate ungamus dissolutorio, & liquefactoria, sicut anethileo, ireleo, chamomeleo, oleo laurino, costeleo, & similibus. Hęc regimẽta faciamus usq; in diem tertium, quia hic est minus tempus in acuta egritudine. Si ex his medicaminibus molestatio non mitigatur, & tertia die transeũte quarta egreditur, oportet unde passio sit perquiramus: si ex cholera rubea minuatur in manu dextra basilica, & maxime si nimis calidum sit epar, ut ex basilica phlebotomia dolor auferatur ueniens ad intestina. Demus hierapicra factum cum loto aloẽ, & catharticum de cassiafistula. Recipe pruna, iuiubas, ana. scrup. 2. uuę passæ mundæ, manę, ana. drach. 10. cassię fistulę, uiolæ, ana. drach. 5. omnia coque in duabus libris aquæ usq; ad medietatẽ lib. cola, & pone, drach. 1. & s. de hierapicra. Si infirmus uirtutem habeat ungamus scrup. 1. scammoneæ assæ, & si demus drach. 10. huius olei, melius ualebit: Recipe semen citoniorum, semen crocis hortulani, & seminis cucurbitę, añ. drach. 10. uiolę, drach. 5. psyllij, unc. 1. omnia ponantur in duabus libris aquę calidę die ac nocte, postea fricans, & colans, accipe unc. 8. sisameleon, & coque cum leni foco usq; deficiat aqua, & oleum remaneat, demus sicut diximus. Item demus scariolę succum, cum drach. 10. cassiæ fistulæ, & cum oleo iam dicto. Misceamus aqua quam bibit cum sirupo rosaceo uiolato, & similibus. Demus serum lactis caprini, cum aloẽ loto, & scammoneo assato, faciamus suppositorium de uiola, sale communi, melle, & scammoneo. Hoc ordinę prodest solui uentrem. Si non, clystere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

stere faciamus, Recipe uiolæ, maluæ, hordei mundi, liquiriciæ, prunę, iuiubę, chamomilæ, ficus siccæ, pondus ęquale: omnia coque in aqua, & cocta cola, tolle inde unc. 4. & mitte unc. 1. succi bletæ, uiolę, sacchari, ana. s. salis communis, scrup. 2. Nutriantur ptisana, chrysolocanna, blita, malua, cum amygdaleo, omnia coque: sedeat infirmus in aqua calida, ubi cocta sint, uiola, malua, hordei furfura, chamomila, & similia. In passione colica, frigida, uel uentosa, uel stercorosa, fortior detur eis medicina phlegmaticorum humorum purgatiua, & crassę uentositatis dissolutiua, sicut pilulę de sagapino pilulæ de asa fœtida, pilulæ de spermatibus, pilulæ de mastiche, & aloē, de his da exagium unum, uel 2. secūdum uirtutem infirmi diebus tribus. Demus & de hierapicra, drachmas tres, cum aqua calida. Galenus dicit se sanasse hanc passionē cum sola hierapicra. Si necesse sit theodoriton, hieralogodion detur, tamen raro. Si aliquid passionis in corpore remansisse dubitemus, sępe catharticū detur de hierapicra, cū sirupo de absinthio. Quod si nō ualeat: detur catharticum theodoriton, & sambuceleon cum decoctione radicis. Demus quoq; de antidoto quod factum est cum stercore lupino. Accipe stercus lupi, & da bibere cum uino. Hoc enim stercus proprietatē habet maximam circa hanc passionem, siue bibitum, siue fiat inde unguentum in loco doloroso cum ireleon, uel musceleon. Infirmi uēter ungatur cum oleo nardino, anethino, chamomeleo. His oleis ungamus cū sederit in aqua ubi cocta sint chamomilea, anethum, frondes lauri, abrotonum, & similia. Demus ad bibendum decoctionem de galanga, de spermatibus. Demus theriacā, philoniū, eulogimenon. Misceamus aquā bibituris cū sirupo ireos, & calamenthi, cum mellicrato, & aromatibus. Nutriatur cū perdicibus, cum cicere coctis, & anetho, pullis columbarū, gallinis ueteribus plenis anetho, cymino, ruta, salis gemma, menta, sesameleo. Demus iterum semen sinapis fracti, cum amygdaleo, & aceto scyllitico. Ponamus in cibaria eorū medullam, semen croci hortulani, bibant prassium septies, uel obsomogarum. Si necesse sit, post hæc omnia clystere, uel subpositurā stercus emittentia, & dissoluentia faciamus. Clystere ualens ad frigidam colicam, ex uentositate grossa, & ad omnem frigidā passionem, quæ in corpore est: Recipe chamomilę, anethi, ana. drach. 10. cētuareæ, liquiritiæ, lini seminis, fœnugræci, anā. drach. 5. apij, ameos, calamenthi, seminis croci hortulani, ana. drach. 4. & 7. ficus siccas: omnia coquantur, in quatuor libris aquæ usq; ad tertiam: cola & accipe de illa aqua lib. s. mittens mel, & obsomogarum oliuæ, sesameleon, ana. unc. 1. sambuceleon, lentisceleon, ana. unc. s. nitri, drach. s. omnia conficiantur, & clystere fiat: Si uenter prima uice non moueatur, fac secundo, & tertio. Aliud ualet ad strangiriam, & frigidam colicam, & uentositatem: Recipe succi apij, unc. 5. decoctionis de semine croci hortulani, unc. 5. mellis, sacchari, sesameleon, obsomogari, ana. unc. 1. Sagapini, unc. 3. nitri,

colocynthæ, salis gemmæ, licij, ana. drach. 1. & s. fac inde clystere. Quod si
proficiat, & uentrem infirmi moueat, dolorem infirmi quiescere faciat, uen-
tositatem dissoluit, & adiuuat. Sin autē, & infirmus fortis fuerit, iungamus
clysteribus his sagapinum, opopanacem, amoniacū, lycium, fel taurinum,
lineleon. Si hæc nō sufficiant, iungamus colocynthā, elateriū, scammoniū,
castoreum, de his iungatur, uel minuatur, secundū quod fortitudinem, uel
debilitatem uiderit infirmorum medicus. Fiant hæc subpositura: Rec. lycij,
drach. 3. nitri, drach. 1. colocynthę, scāmonij, salis gēmę, ana. drach. s. mel-
lis quod sufficit. Aliud, Rec. lycij, sagapini, fellis taurini, ana. drach. s. bdel-
lij, sarcocollæ, an̄. scrup. 2. colocynthæ, salis gēmę, scāmonij, ana. drach. s.
mel quod sufficit. Cataplasma ualens ad colicā passionem, frigidam, & uen-
tosam. Recipe elaterij drach. 2. scammonij, colocynthę tantundem, felle tau-
rini, cerę & olei, quod sufficiat. Aliud unde ungātur nares, & moueat uen-
ter: Recipe staphisagrium, nitrum, fel taurinum, æqualiter, mel quod suffi-
cit. Aliud si de apostemate calido colica sit passio, sicut diximus, & si sit de
cholera rubea phlebotomet' de uena basilica, & de sanguinę paulatim mul-
totiens trahatur, semper tamen augendo quantitatem. Demus ad biben-
dum solatri succum, & endiuiæ bene coctum, & colatum, cum cassiafistula,
oleo uiolato, uel amygdaleo. Faciamus clystere mollitiuum, sicut illud quod
in calida colica diximus. Cataplasma faciamus refrigeratiuū, & mollitiuū,
pullos demus ad manducandum cum solatro, & ptisanam demus cum de-
coctione de radicibus, cum sambuceleo, sirupo de absinthio cum amygda-
leo, & mellicrato aromatico. Nutriamus cum pullis columbarū coctis cum
sicla. Clystere faciamus calidum, & dissolutiuum, tamen temperatum. Si de
lumbricis passio sit, sicut iam diximus, demus medicinam lumbricos occi-
dentem, & à uentre eijcientem, quam dicturi sumus. Si aliqua accidentia ue-
nerint ex passione colica, sicut uomitus nimius, tenasmus, tortura, sitis, stran-
giria, & similia. Oportet medicari accidentia ut antea, secundū medicinam
suo loco illis datam. Ablatis accidentibus, ad colicam passionē redeamus.

De ascaridibus & lumbricis. *Cap.* XVIII.

AScarides & lumbrici solent nasci in intestinis. Qui morbus uni-
uersaliter extra naturā ad rem ptinet: unde de corpore expelli
oportet. Causa eorū saturitatis multitudo est, & indigestibiliū
ciborum, de quibus in intestinis crudi adunantur chymi. Qui-
bus cum calor dominetur excoquūtur, & in illa animalia procreantur. Sunt
qui dominantur in subtili superiori intestino, hij uocātur lumbrici, quia sunt
longi. Et quidam nascūtur in crasso intestino, quod est sub umbilico, & asca-
rides uocantur, & cucurbitini. Qui hanc speciem habent, multum come-
dunt,

dunt, & si non comedant, sentiunt puncturã, & incisionem sub umbilico & in uentre. Sunt quidam nascentes in inferiori intestino, quod uicinũ est ano. Hi sunt uermes minuti qui si ibi remaneant & crescãt, patitur infirmus molestationem, cæteris prioribus maiorem, sicut abominationem desiderij cibi, stuporem mentis, febres, aliquando stridorem dentium in somno, maxime si saturentur à cibo. Aliquando garriũt dormientes, & cum excitantur, surgũt trementes. Plurimi linguam emittunt ab ore, & quasi masticãt, cum nihil in ore habeant. Oportet ergo festinemus ad emundandos, qui si in uisceribus remaneant, corpus consumunt, membra emolliunt, neq; expelluntur nisi prius interficiantur. Dum enim uiui sunt, in intestinis inuiscati, non exeunt. Sed mortui cum egestione emittũtur. Aliquando tamen uiui exeũt, cum inebriantur, & quasi mortui efficiũtur. Occiduntur cum omni re amara, sicut absinthio, & similibus. Ascaridibus necessaria est fortior medicina, sicut absinthium, abrotonum, sichem armenicum, menta, lupini amari. Galenus dicit: proprium esse coctices maligranati cum uino cocti, si bibantur, occidere lumbricos, uermes, & ascarides. Dioscorides dixit: Os calcanei taurini combustũ, & pistatum, cum melle datum, occidit lumbricos, & ascarides. Alij dicunt ameos cum melle facere similiter. Galenus dixit succum frondium persici similiter facere. Pueris medicandum est de lumbricis & ascaridibus cum succo abrotoni, siche armenico cum pauco saccharo. Confectio ualens similiter lumbricis, uermibus, ascaridibus, ubicunq; sint: Recipe lupini amari, turbith, ana. drach. 5. sichæ armenicæ, drach. 1. salis nigri, costi amari, calamenthi, polij, añ. drachmas 1. fac puluerem, & da cum lacte drach. 5. Aliud, Rec. turbith, costi, ana. drach. 4. abrotoni, lupini, absinthij, ana. drach. 2. nigellę, enulæ, drach. 1. & s. fac puluerem, da bibere cum lacte. Aliud, Recipe, absinthij, sichæ armenicæ, calamenthi, ana. drach. 4. polij, prassij, mentæ, ana. drach. 2. apij semen, anisi, marathri, aloë, ana. drach. duas, fac puluerem, & da bibere, drach. 5. cum lactis unc. 4. uel cum aceto, uel decoctione stichados, uel chamepiteos, uel chamædreos, hanc medicinam simplicem, & compositam si operemur, secundum quod oportet, multum ualet, & si in aqua coquatur, & bibere detur, facit similiter. Si de aqua illa clystere facias cum nitro, & melle, similiter iuuat. Si huic medicinæ misceatur fel taurinũ, & ungas subtus umbilicum, occiduntur lumbrici, & ascarides, & uermes alij.

De hæmorrhoidibus. *Cap.* XIX.

HÆmorrhois est apertio oris illius uenę quę est in ano, unde sanguis effluit, sicut uidemus in multis sanis, temporibus interpolatis. Causa eius humores crassi, & uiscosi in intestino, quos uirtus expulsiua expellit, & à naribus eijcit. Sicq; hęmorrhois

est propter acutos, & pungitiuos humores de potione acuta, & forti, malos
humores ad nates trahenti, & has passiones efficientia. Hęmorrhoides sem
per ista sequūtur accidentia, mutatio coloris in citrinitatem, maxime si inue-
terescant, angustia in præcordijs, dolor dorsi, grauitas in coxis, & cruribus,
inflatio in lateribus: Quæ si sint ex humoribus crassis, & uiscosis, nimiam in-
flationem, gurgulationem habent in uentre. Si ex acutis humoribus sit, pru
ritus in natibus, & dolor & tenesmus, putat infirmus se debere egerere cum
nihil habeat. Vniuersaliter ad medicandum dura est. Sed incipiamus à pur
gatione maxime, & corporis mundificatione, & si uideamus infirmum for-
tem, purgemus cum medicina quæ cū expressione purgat, sicut sunt miro-
balani citrini, indi, chebuli, emblici, & similia. Videamus ne acutam medici
nam demus, sicut aloēn, scammoneam, colocyntham. Demus triferam ma
iorem & minorem. Antidotum cum ferrugine factū, uel decoctionē simili-
ter. Pilulas de nuce muscata, diacosin, diathapsiam, diagalangā, & similia.
Si de humoribus sit acutis, oportet eorum acumen restringi cum phleboto-
mia, de basilica uel de utroq; crure. Interiora medicantes, ad exteriora uta-
mur cum medicina desiccatiua, sicut rubigine ferri, plumbo incenso, fac pul
uerē, & superpone. Si os eius dimittere uelimus, cū ireos oleo, & aloē unga-
mus. Itē si cōstringere uelimus, accipe acacię, drach. 3. cerussæ, dragaganti,
drach. 2. dragagāti, drach. 1. fac puluerē, tēpera cum aqua myrtę, in pannū
pone super nates. Corticē maligranati acidi, fac puluerē, tēperans cum ace
to, & ualet similiter. Si hęmorrhois sit interior, fac de his licinium, intro po-
nēs. Assidue hac medicina cōposita utātur. Pilulæ de bdellio ualētes ad hæ-
morrhoides: Recipe chebuli, emblici, ana. drach. 2. bdellij, drach. 6. tempe-
ra cum succo porri, faciens pillulas in modū piperis, & da drach. 3. Quidam
tamen adiungunt, drach. 1. de semine apij, alij, drach. 1. & s. de acoro, dan-
tes, ei bibere cum aqua calida. Trifera ualens ad hæmorrhoides, stomachū
confortans: Recipe chebuli, emblici, pondus ęquale, fac puluerem, cum bu-
tyro bouino, & melle quod sufficit, dans drach. 4. uel 5. Si uis perfectā me-
dicinam ad hæmorrhoides, iunge partem de bdellio. Et si uelis ut ualeat ad
fluxum sanguinis, gummi arabicum assatum, & myrtæ seminis iunge. Si ue
lis ut stomachum debilem adiuuet, adde rosam, mastichis partem, id est, ani
si, gariophylli, ana partem s. Si propter cardiacam, mitte partem ligni aloēs.
Si propter melancholicam, partem epithymi. Antidotum ualens ad hęmor
rhoides interiores de re frigida: Recipe carui, unc. 1. amei, anisi, ana. drach.
6. costi, cinnamomi, galangæ, zingiberis, ana. drach. 5. pyrethri, polipodij,
acori, ana. drach. 3. fac puluerem, adde mel quod sufficit, dans in modū auel
lanę, uel nucis. Aliud ualens ad uentositatem inflatiuam intestini, & hęmor-
rhoides: Recipe acori, carui, an̄. drach. 4. polij, drach. 3. aristolochię longę,
& rotūdę, ana. drach. 3. fac puluerem, fricans eum cum amygdaleo, & melle
quod

quod sufficit, da scrup. 2. uel 4. cum aqua calida. Quidā medici iungunt galangam, zingiber, croci, ana. drach. 1. dant bibere: alij iungunt bdellium. Accipe stichados, drach. 5. prassij, drach. 3. ficus, 10. omnia coque in libra aquæ usq; ad medietatem. Alij stichados, drach. 10. calamenthi, drach. 5. thapsiæ, drach. 3. hyssopi, prassi, añ. drach. 1. & s. ficus. 10. Oportet ut clystere faciamus de succo porri, de butyro bouis, oleo laurino, post uicem tertiam fumigemus de betonia, bdellio, costo, capparis radice. Si medicemur prout diximus, & non proficit, sed facti sunt atrici, intelligendum est esse incurabiles, nisi cum chirurgia. Si infirmus in tali loco sit, ubi non magister sit chirurgicus, acutam medicinam, & incensiuam sicut ferrum imponamus. Galenus dicit: Atrici sunt quasi cannę canales opertorium intus & extra habentes, sed neq; sanantur, nisi cum chirurgico ferro. Oportet ne hanc medicinam acutam extra locū passionis ponamus, quia si fecerimus, cōburit & incendit, & maiorem morbū quàm antea fuerat adducit. Sed oportet accipere sarcocollam, & puluerē facere, tēperare cum aqua, & ungere circūquaq; hęmorrhoides. Si in natibus alia passio quàm hęmorrhois nascitur, oportet quidē ut unde sit intelligamus. Si apostema sit, mittamus hęc cataplasmata: Recipe lentes, rosam, tēperata cum succo solatri, oleo rosaceo, unde fiat cataplasma. Si apostema sit forte, & incendens, uitellum oui assi cum sirupo rosato, oleo rosaceo, quia statim extinguitur dolor. Aliud: Recipe frondes hyoscyami, portulacam, micam panis, uitellum oui, fac cataplasma, & pone desuper. Si in natibus habeant fissuram, & arsuram, mitte uiscum, semen citoniorum, dragaganti, axungiam gallinę, anatis, oleum uiolatum, ceram albam, medullam uituli, oleum rosatum, albumen oui. Si dolor sit nimius, detur ad bibendum psylliū cum sirupo rosato, & oleo rosato. Si uulnera sint sine apostemate in natibus, medicinā desiccatiuam faciamus, de charta bombycina assata, & alumine, & colocyntha similiter. Si humiditas sit nimia, ponamus aloē, hæmathithen, pistata. Si concauitas affuerit, ponamus libanū. Si sit corrosiua, ponamus lentes, balaustiam, acaciam, sandalis, rosas. Si in natibus dolor sit sine uulnere, uel apostemate, ungamus hoc unguento. Recipe ceræ albę, drach. 5. amygdalęo, drach. 20. medullæ bouinæ, drach. 3. olei rosati, drach. 10. cerussę, drachmas 2. Aliud: Recipe lithargyri, cerussę, ana drach. 5. croci, drach. s. olei rosacei quantū sufficit. Aliud: Recipe cerussam, plumbum incensum, oui uitellum. Iuuat hæmorrhoides ubicunq; habeantur, & uulnera, & apostemata in natibus. Aliud: Recipe acaciam, lithargyrum, cerussam, de cucurbitis ueteribus, & uinarijs incensis, omnia pistato in mortario plumbeo cum oleo rosato, ut fiat quasi mel, & iungatur. Si sanguinis fluxus de hęmorrhoidibus augmentatur, medicemur sicut in dysenterijs, & fluxu sanguinis diximus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De mollitie & exitu ani. Cap. XX.

PAssiones ani sicut hęmorrhois, apostema, uulnera, fissura, nocent, & dolere faciũt nates, infirmũ exprimere cogentes quasi ex quadam suauitate, unde exit anus. Aliquando quoq; egreditur ex mollitie lacerti uoluntarij. Ideoq; stercus infirmi sine uoluntate inde exit. Oportet ergo ut uideat unde nascat. Si de expressione dolorem nimium sentiunt. Infirmus sedeat in aqua ubi cocta sint stiptica, balaustia, galla, cortices maligranati, sumac, glandes, & similia. Demus infirmo diacosim, hæmathiten, diaxylo carrata, diacitoniten, triferam maiorem & minorem. Pilulę de bdellio, accipe uiscum maluæ, & oleum, inde unge manus, redde anũ intra. Similiter cũ uitello oui, & uisco psyllij. Qui postquam introierit, fomentetur cum re stiptica iam dicta, deinde accipe gallæ, conchæ marinę incensę, ana. drach. 1. & s. nucis cypressi, balaustię, corticis malorum granatorũ, acacię, ana. drach. 1. fac puluerem, pone super anum hora una. Post aliam horam fomentētur cum re stiptica iam dicta. Accipe cortices lentisci arboris, drach. 3. nucis cypressi, drach. 2. & cerussam, fac puluerem super anum mittens. Hij omnes pulueres quos dixi, & omnes species, post ani reuersionem, siue pulueratę sint, siue epithimata, seu fomentationes, multum ualent.

CONSTANTINI AFRICANI MEDICI, LIB. V.

De mala complexione epatis. Cap. I.

MVLTIS in locis pręstantissimi medici digestibilem uirtutem tria loca obtinere dixerunt corporis. Primũ in stomacho: secũdum in epate: tertium in omnibus membris corporis. Nos in quarta particula diximus quos morbos prima digestibilitas pateretur. In hac quinta dicere disposuimus, quos morbos secũda in epate patiatur, & figerones & curas, secundum antiquorũ autoritates. Incipiamus ergo à mala complexione epatis, & dicamus. Epar duobus patit modis, ex suæ essentię proprietate, uel ex aliorũ membrorũ uicinitate. Ex sui proprietate, tribus morborũ generibus, sicut & omnia mēbra corporis patiunt. Primũ mutationẽ cõplexionis, sicut si frigescat, uel calefiat, humectet, uel siccet, simpliciter seu cõposite, Secundũ genus, officiales morbi uocãtur, sicut oppilatiões, uel apostemata. Tertiũ dissolutio appellat imparitatis, id est, separatio iũcturę, sicut sunt uulnera, excoriationes, incisiones, & similia. Hę aũt passiones futurã generant

uerant hydropisin. Nos uero morbos in suis locis dicturi sumus. In presenti harū à mala cōplexione incipiamus. Si epati diuersarū complexionum, uel passionū una dominetur, qua uirtus eius naturalis superetur, duricies, & tumor, in ipso inde conficiuntur. Hæc mala complexio uel cum materia est, uel sine materia. Si complexio mutatur in calorem, infirmus nimiam sentit sitim, & ardorem, choleram rubeam uomit, color eius in citrinitatem mutatur, siccitatem habet linguæ, palati, & narium. Appetitus eius in cibis defectus: urina citrina cholerica. Si infirmi ægritudo in frigorem sit mutata, nihil horum habet, quæ diximus, sed nimiam famam patitur, sine digestione, grauitatem in epate, color faciei corrumpitur, & mutantur labra, & lingua albescit, sanguis minuitur. Mutatione epatis in siccitatem, spasmus circundans epar sentitur, siccitas est in lingua: Subtilis urina, digestio parua, & sicca, corpus macilentum. Si mutetur in humiditatem, facies infirmi tumescet, & inflatur, neque sitit propter humectationem: Vrina alba, & clara sine tinctura aliqua, & quasi aqua. Intelligitur item mutatio cōplexionis epatis ex natura infirmi, ætate, tempore, dieta ante infirmitatem habita. Item si hæ complexiones dominentur compositæ, apparent significationes compositę, secundū naturā cōpositionis suæ. Oportet festinare in medicāda cōplexionis epatis mutatione, ut ad naturalē proprietatē ualeat redire antequā indurauerit, & intumuerit. Galenus in libro iuuamenti membrorū dixit: Intentio dei in creādis animaliū mēbris fuit tribus modis. Quędā pars ut uiueret per ipsam, sicut oculi, auriculæ, manus, pedes, & similia. Alia quibus generant animalia. Cum aūt epar unū sit de membris illis quibus animalia uiuūt. Cū corrūpitur complexio sua: uidēdum est unde corruptio fiat. Si ex calore sit, oportet basilicam phlebotomari, si tempus, ætas, consuetudo & uirtus nos adiuuerint. Quod si non, refrigeremus cum spodio, saccharo, psyllio, sirupo albo, oxysaccharo. Demus serum cum oxysaccharo, succum endiuiæ, & solatri bene coctū & colatū. Demus de trochiscis cōpositis, epatis refrigeratiuis, quos in hac particula sumus dicturi cum frigidis sirupis. Demus suauia, & leuia cathartica, sicut istud quod recipit succi cucurbitæ, mali granati, ana. drach. 2. sacchari, mannę, aň. drach. 6. spodij, seminis citoniorum, dragaganti, ana. drach. 3. omnia pistata ponantur in succum illum die ac nocte, postea frica, & cola dans bibere. Cibet chrysolocanna, lactuca, blito, portulaca, solatro, cucurbita: si febres nō habeat, demus hęc cocta cū pullis, perdicibus, phasianis. Abstineat à lacte, & factis ex lacte, melle, & factis ex eo, & de omnibus crassis carnibus. In aqua bibēda misceāt frigidos sirupos. Cataplasmata ponamus super epar, calorē extinguētia, sicut portulacā, solatrū, cucurbitā, psylliū, lanuginē, lactucas, maluas, uiolas: omnia pistent cū oleo rosaceo, & cataplasma fiat. Si epar in frigiditatē mutet, infirmo demus diarheūbarbarū, & trochiscos inde factos. Dialaccā cū trochiscis suis.

Diacurcumam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Diacurcumam maiorē & minorē, athanasiam, diacostū, qualecūq; horum medicus inuenerit, det drach. I. uel s. cum succo herbarum, sicut marathri, apij, cocto & colato, cum oxymelle, sirupo absinthij, sirupo radicū, uel decoctionē calamenthi, cum decoctione de aniso, marathro, apio, mastiche, spica, folio, squināto. Si simplex inuenerit, siue compositum, det cum amygdaleo. Demus dialangā, diacyminū, dianisum, diaroma. De trochiscis demus quos dicturi sumus, trochiscos de aniso, uel de absinthio, & similibus. Cataplasma superponamus epati, quod calefaciat. Similiter epithima sicut oleū nardinū, anethileon, & similia. Obseruet se à duris cibarijs, & ad digerendū duris. Nutriatur cū subtili, & leni dięta cū calidis aromatibus parata. Manducent uuas passas: Habēt enim propriū iuuare defectionē epatis undecunque sit. Similiter fisticū, quia ualet frigido epati. Caueant sibi ab omni dulcedine, quia nocet epati, & spleni faciens ibi oppilationē: amara bibant, maxime si sint pontica. Si epati frigiditas uel humiditas dominetur eum frigidis medicemur refrigerantibus, uel calefacientibus. Nos in hac particula dicemus de medicina quantum sibi sufficiat.

De oppilatione epatis. Cap. II.

EPar multis modis oppilatur, uel ex crasso sanguine ab epate ad membra currente: unde cum non potest exire, remanet clausus in uijs epatis, & eius uenis, oppilans eas ex crassitudine sua, uel ex humoribus crassis, & uiscosis, in uenarum extremitatibus se inuiscantibus, qui de maiori uena epatis egrediuntur, & ibi oppilatio generatur. Item epar oppilatur de quorūdam membrorum incisionibus. Si manus enim uel pes incidatur, permanet sanguis ille in epate, solens membrum illud nutrire, & ita epar oppilatur. Similiter oppilatio in muliere nascitur, cum menstrua eius ante tempus auferantur. Sanguis enim solens exire cum menstruis, oppilatur in eius uijs, atq; uenis. Vnde epar cōstipationem patitur, cum succus cibi secundum quod oportet non ab eo recipiatur. Vnde infirmus grauitatem nimiam sub hypochondria, à parte sentit dextra. Si fumus in epate adunetur, neque exire potest, non sola grauitas sentitur, sed extensio, & inflatio & dolor sentitur inter furculas, & epar. Et cum ambulent, uel saliant: maxime post ebibitam aquam sentiunt puncturam, dolorem, & grauitatem. Furculæ semper mouentur, neque à pulsatione quiescunt. Vrina eorum est subtilis, & clara, citrina uel glauca, si oppilatio sit ex calore: alba, si ex frigiditate, & si oppilatio sit ex menstruis ablatis, uel membris incisis, palàm fit uisui. In oppilatione epatis ex calore, basilicam in dextra manu minue, uel uenam quæ inter pollicem est & indicem, & auferamus sanguinē secundū uirtutē. Si, inquam, tempus, ætas, uirtus, consuedo nos adiuuent. Si non, leue demus catharticū, sicut est istud; Recipe mirobalani

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

robalani citrini, uiolæ, absinthij, cuscutæ, fumi terræ, ana. drachmas 20. capillorum ueneris, rosę siccę, radicum apij, marathri, endiuię, ana. drach. 10. seminis scariolę, anisi, mastichis, spicę, succheę, ana. drach. 4. prunorum, iuiubarum, ana. drach. 50. omnia in 8. libris aquę coque usq; ad tertiā partem, & cola, deinde accipe manna, drach. 20. cassięfistulę, drach. 10. quæ iterum cola, & mitte lib. 2. sacchari, coque foco leni usq; quo fiat sirupus, da unc. 5. uel 4. cū amygdalei, drach. 1. diagridij, scrup. s. secūdum uirtutē infirmi. Si infirmus fuerit debilis, ut sirupū istū bibere non possit, nec alia tantundē ualentia, sicut apozema de absinthio, uel de fumo terrę, uel de radicibus, & similia cathartica, præcipiamus ut assuę faciat succū endiuiæ, & marathri coctum & colatū, unc. 6. cum oxysaccharo omni die. Quod si sit fortis, bibat prioris sirupi sine intermissione. Item si debilis sit, demus succum maligranati cum oxysaccharo, & succum solatri, & quinqueneruię cum saccharo. Demus diarhodon, trochiscos de berberi. Nutriantur cū cibis leuibus, & subtilibus, sicut pullis, perdicibus, phasianis, & similiter scariola, lactuca, solatro, blito, & similibus. Ptisanam demus ubi radices marathri, & apij cocti sint, cū oxysaccharo. Si oppilatio sit de humoribus grossis, & uiscosis, detur infirmo hierapicra, hieralogodion, stomachicon & similia crassos humores purgantia: maxime si sint incōcauitate, & profunditate epatis, propter illius loci uicinitatē ad uentrē. Si humores hij in superiori sint parte epatis, demus infirmo diuretica, urinę purgatiua, aperientia epatis superiorē oppilationē. Venę enim superioris epatis iunctę sunt uijs urinę. Diuretica aūt sunt, absinthium, hyoscyamus, asarus, spica, costū, ameos, & similia: horū simplicium, siue compositorū, da infirmo drach. 1. & s. cum oxymelle, succis marathri, apij, hysopi, absinthij, qualecūq; horū uolueris simplex uel cōpositū, dabis cū oxymelle, uel amygdaleo. Si fuerit necesse plus aperiri, & calefieri, quia nimis est frigidū, demus philonū, athanasiā, homorusiā, theriacā, diarheū barbarū, diacostum, & similia. Apozemata demus de calamentho, de ireo, de spermatibus cum amygdaleo, uel sambuceleo, uel oleo nardino. Trochiscos demus de lacca, & similes. Nutriamus cū asperagis, blito, carnibus uolatilium. Si oppilatio epatis sit ex ablatis mēstruis, phlebotomemus ambas uenas in cruribus, & balneemus. Succos herbarū coctos, & colatos cum amygdaleo demus, & apozema de calamentho, & de radicibus, de diamarte, & similibus. Si ex incisione aliquorū membrorū sit, pręcipiamus phlebotomari, & demus diuretica iam dicta.

De apostematibus epatis. *Cap.* III.

APostemata in epate nascentia duobus sunt modis, uel de causa exteriori sicut de percussione, uel collisione, & similibus, quibus sanguis in loco illo clauditur, & apostema efficitur. Vel de interiori,

sicuę

sicut si in epate quidam humores includantur, & de ipsis putrefactis aposte-
mata generentur. Qui si fuerint sanguinolenti, generant apostemata, quę
phlegmones uocãtur. Si calidi sint & cholerici, generant erisipelas. Si melan
cholici, dura gignunt apostemata, quę in cancrum mutantur. Si phlegmati
ci sunt, apostemata faciunt tumida mollia. Aliquãdo apostemata in epate na
scũtur ex grossa uentositate quæ ibi clauditur, neq; inde exire potest. Cuius
causa est commestio nimia, & parua digestio. Apostemata nascuntur in epa
te duobus locis, in superiori parte, uel inferiori. Si sint in superiori, contactu
sentitur, maxime si magnum sit. Si inferiori, intelligitur ex suis accidẽtibus.
Accidentia quibus consideratur in superiori parte epatis esse apostema, ta-
lia sunt. Infirmus sentitur grauitatem nimiam in dextro latere, & dolorẽ ni-
miũ inter epar & furculas, cum suspiret uel lugeat, uel cibus & potus hęc fa
ciat, uel ex itineris festinãtia, & patitur in anhelitu angustias. Epatis enim su-
periora cum diaphragmate sunt iuncta, tussiũt sine screatu, quia materia est
extra spiritus instrumenta. Si calidum sit apostema, cum significationibus,
febris iungitur nimia, propter uicinitatẽ cordis ad superiora epatis, augmen
tatur sitis in initio passionis, lingua infirmi subrubicunda fit, & post in nigre
dinem mutatur. In initio cholera rubea emittitur,, quæ post in uiriditatẽ &
ęruginẽ mutatur. Si apostema sit frigidũ, non sentit dolorem nimium, neq;
sitim: febris enim eorũ est lenis. Si apostema sit in inferiori epatis parte, sen-
tit grauitatem cibi, & parũ digerit, dolorem quem sentit cum spirauerit mi
nor est quam quẽ sentit in superiori. Digestio est sicca, & dura, & abomina-
tio est eis multa. Quod si apostema ex uentositate fuerit, grauitatem sub hy-
pochondrijs à dextra parte sentit & constrictionẽ. Cum epar sit fundamen
tum sanguinis, necesse est ut cũ defecerit à mũdificando sanguine: sed quod
oportet, propter apostemata, uel propter oppilationes, uel malas cõplexio-
nes, sanguis perdat splendorem, & suam pulchritudinem: unde color faciei
in citrinitatem mutatur, & liuiditatem. Si autem epatis apostemata dispona
mus medicanda, oportet ut unde sint perquiramus. Si enim ex calido, basili
ca est incidenda in manu dextra: & si plenitudinẽ corporis trahendus est san
guis, quia omne apostema in qualicunq; membro nascens, ex collectione est
sanguinis ad membrum illud confluentis. Quod si sanguini minuendo ali-
quid obuiauerit, medicabimur ab initio apostematis usq; ad statum sui cum
causa repugnatiua, & stiptica, siue bibenda, seu extra ponenda, ut epati pro-
hibeat ne materiam illam recipiat, unde fit apostema. Cum apostema ad sta
tum perueniat, oportet parumper commisceri huic medicinæ rei dissoluti-
uæ, & mitigatiuę, & sic faciamus sæpius ut refrigescentem & repugnantem
rem minuamus; dissoluentẽ, & mitigantẽ, augeamus, & cum ad finem pas-
sionis peruenerimus, medicina nostra ab illa quæ fuit in initio diffideat. Sic
enim pręcepit qui hanc artem nobis manifestauit magister noster Galenus,
qui

qui hanc autoritatem, fundamentum nobis, & similitudinem in medicãdo omni apostemate dedit. Medicina refrigeratiua, & repugnatiua inprimis hæc erit danda, succus solatri, endiuię, arnoglossę, uirgæ pastoris, coriandri, borraginis, ramorum uitis. Quencunq; horum inueneris, dabis bene coctũ & colatum, cum quo miscenda est res aliqua epatis confortatiua, sicut sandali, spodiũ, oleum rosaceũ, & similia. Cum res dissolutiua erit incipienda, misceamus cũ stiptica, & repugnatiua causę apostematis, dissolutiua, sicut cassiafistula, manna, mel uiolatũ, rhodosacharum, & similia, sicut fortitudo uidebitur passionis, & qualitates infirmi. Et simul misceamus de cõposito medicamine, calido apostemati ualẽte, sicut trochisci sunt de berberi, & de camphora, & uiola, & sandalis, & similibus. Si calor augmentetur, succũ maligranati demus cum saccharo, oxysœnicia, manna, & succũ cucurbitæ, sirupum uiolatum, cum amygdaleo, & coriandro, pręcipiatur infirmo ut obseruet se à melle, & ex melle factis, carne, uino, & de omni re calida. Si in initio cataplasmate indiguerimus, rem refrigerantem demus, sicut portulacam, cortices cucurbitæ, lentigines aquæ, uirgam pastoris, farinam hordei, solatrum, psyllium, & similia. Post cataplasmata ponamus odorifera, confortatiua, & dissolutiua, sicut de sandalis: Recipe rosacei, drach. 5. Quidã medici sulphur, & maluam, iungunt ceræ albæ, drach. 5. olei rosati, quod sufficit. Epithimata faciamus: Recipe oleum myrtinum, citoninum, mastiche, & similia. Hęc sunt utilia ad curanda epatis calida apostemata, secundum canones artificiales. Si apostema ex frigore sit, demus decoctionẽ de radicibus calamenthi, hyssopi, cum amygdaleo, sambuceleo, antidotum diagalanga, dialacca, diarheumbarbarum, diacyminum. Qualecũq; horum inueneris, drach. 1. & s. dabis cum succo marathri, uel apij cocto, & colato, uel decoctione, de radicibus, uel sirupo de absinthio, uel oxymelle. Si autem uideamus in urina hypostasin, intelligitur maturatum apostema, deinde demus rem aperientem oppilationes, & laxatiuam oris uenarum. Si apostema sit in superiori gibbo epatis, demus diuretica, & urinę purgatiua, sicut spicam, apiũ, anisum, marathrum, absinthium, rheũbarbarum, hyssopum, & similia. Si apostema in inferiori parte sit epatis, purgemus corpus cum apozemate de agarico hierapicra, & similia. Si inueterata sint apostemata uel indurata, & tumentia, de his Galenus in libro ad Glauconẽ: Dura, inquit, apostemata in epate si inueterescant, nunquam ea curare potui, neq; alios facere uidi. Omnis enim huiusmodi patiẽs futurus est hydropicus, & plurimum licet post longum tempus, inde tamen moriuntur. Vidi autem multos in breui tempore morientes, qui scilicet breuem, & nimiam habuerunt solutionem. Sed tamen oportet eorum dicere curationes. Duritiem epatis ueterem iuuat omne adaperiens, sicut spica, eupatoriũ, radix lauri, succus apij, marathri, endiuiæ, & similia. Spicæ scrup. 2. cum succo marathri iuuant. Agarici, drach. 1. & s. similiter,

militer. Epar lupi siccum cum uino iuuat similiter. Dialacca, diacostum, diacyminũ, philoniũ, & theriaca, & similia. De simplici medicina, omne quod parum ponticũ est iuuat cum amaritudine sua duriciẽ epatis, splenis, & stomachi, siue cocta in aqua, & bibita in ea, seu cum uino. Epithima faciamus de oleo nardino, & ireleo, castoreleo, masticheleo & similibus. Cataplasma ponamus de spica, absinthio, chamomila, cassia, & similia. Nutriamus cũ leni cibo, custodiamus à grauibus. Si apostema de uentositate sit crassa, & fumosa, epate inclusa, demus succũ scariolæ, marathri, apíj, cum amygdaleo, & oxysaccharo: Trochiscos de absinthio, sirupos de squinãto, apozema de radicibus. Si apostema sit de percussione, uel casu, uel collisione, dent̃ rheum barbari, scrup. 2. cum oxymelle, uel lacte, uel rubea, drach. 1. & s. cum uino, aristolochię longę, drach. 1. cum aqua calida. Si infirmus cũ apostemate patitur calorem in epate, demus balaustiam, bolum armenicum, cum aqua arnoglossę, solatri. Puluis ualens ad percussionem epatis, & casum: Recipe balaustiæ, boli, amyli, ana. drach. 3. sanguinis draconis, rheumbarbari, laccæ, myrrhæ, ana. drach. 1. & s. fac puluerem, da drach. 1. cum apozemate de rosa, de mastiche, de arnoglossa.

De fluxu sanguinis ab epate. *Cap.* IIII.

SAnguinis fluxus ab epate, multis modis. Sed sanguis diuersi formiter exit. Vel enim ex separatione iũcturæ, sicut cum substantia est uulnerata, uel ex uenarũ apertionibus. Quę inter se differunt, quia sanguis de uenis apertis, purus est & rubicundus. De uulneribus, niger crassus, & putrefactus exit. Vter͂q; in intestinis neq; puncturã, neq; torturã facit. Est & alia species, unde sanguis purus emanat. Verbi gratia: Si de corpore manus uel pes incisa fuerint, sanguis unde nutrita fuerãt ad epar redit, quem epar deficiens emittit. Similiter nimia soliti habere exercitia, & post quiete dissoluti longa, sanguinẽ ex nimijs collectũ exercitijs ad naturã mittũt epatis: quem collectũ emittit, & cum digestione eijcit. Hęc species sicut Galen. dixit interpolatim uenit, sicut & epilepsia, & febris periodus. Est & alia quę à medicis digestio epatica uocatur, in qua cum digestione nimius sanguis exit, & quasi lauatura recẽtis carnis. Causa hęc est defectio, digestiuę uirtutis, quæ mutare debet in epate succũ cibi, in sanguinẽ. Est & species alia exiens cum digestione, in qua sanguis est niger, & lucidus. Hęc aũt est cum epar in perfectũ sanguinẽ cibũ mutet: Sed tamẽ contrariũ habet, ut eum ad membrũ reijciat, sicut cũ sibi obuient oppilationes, & cõstipationes. Sanguis enim permanens in epate longo tẽpore neque diuisus per membra, necesse est calore epatis incendatur, & corrũpatur. Quem postea expulsiua uirtus epatis ad intestina expellit, & cum digestione emittit. Cum ergo intellexerimus cuiusmodi sanguinis fuerit fluxus, secundũ suam oportunitatem

tunitatem erit medicãdus. Si ex apertione sit uenarũ, demus quod sanguinẽ stringat, epar confortet, sicut balaustiã, rosam, spodiũ, acatiã, bolum armenicum, & terrã sigillatã, caraben, gũmi, hypocistidos, & similia. Quodcũq; horum inuenerimus, drach. 1. & s. demus, cum succo arnoglossę, uel uitis fronde. Medicemur, prout in sanguinis fluxu de epate diximus. In bibendo misceamus sirupum myrtę, sapam citoniorũ, sirupũ maligranati. De cõposita medicina, hos trochiscos demus: Rec. spodij, uiolę, rosę, añ. drach. 5. sanguinis draconis, balaustię, sumac, cõchulę marinę incensę, cupularũ glandium, añ. drach. 4. carabę, gũmi, coralli incensi, acaciæ, rheũbarbari, añ. drach. 2. croci, spicę, cãphorę, hypocistidos, ana. drach. 1. fac puluerẽ, tẽpera cũ succo arnoglossæ, faciens trochiscos, drach. 1. da. 1. bibere cum aqua frigida. Si fluxus sanguinis ex defectione sit mutabilis uirtutis in epate, & defectio ex corruptione suæ cõplexionis, uideamus si infirmus nimiã sitim habeat, & ablationem uirtutis appetiuę, & colorẽ citrinũ, urinã rubeam, de quibus intelligitur, quia defectio sit ex calore. Oportet ergo causam refrigerãdi, & stipticam dare, unde calor extinguatẽ, epar cõfortetur, & maxime si sit odorifera, sicut est rosa, sandali albi & rubei, balaustia, spodiũ, & similia. Similiter sapa de malis, & malisgranatis, cũ trochiscis de spodio. Cataplasma ponamus de sandalis, rosa, balaustia, myrta, succo solatri, rhodostomate, & similia. Si digestio erit quasi lauatura carnis, sine tortura, dolore, uel ardore aliquo infirmi uiscerum, & color in albedinẽ mutetẽ, uel in liuiditatẽ, intelligenda est epati dominari frigiditas, & quia uirtus eius sanguinẽ faciẽs deficiat. Vnde medicandũ est cõfortatiuis, & parũ habentibus caloris, sicut galla, macis, spica, rheũbarbaro, lacca, gariophyllo, ligno aloẽs, cardamomo, & similia. Hæc simplicia demus, uel cõposita, cum aqua ubi cortices fistici fuerint positi, uel ubi aliqua harum specierũ cocta sit, ualent huic speciei digestionis. Item iuuant anisi, drach. 3. & s. parum assati, & cum succo apij. Epithima faciamus epati: Recipe masticheleon, nardileon. Nutriatur cum perdicibus, turdis, phasianis, pullis, cum aromatibus præparatis. Custodiatur ab omni cibo ad digerendum duro: Nocet enim ei multum. Si digestio sanguinis de crepatura sit apostematis, uel de marcore uulneris, & sanguis exiens sit turbidus, & saniosus, quo intelligimus, quia apostema prius habuerat, oportet dare quæ de suis putredinibus mundificent uulnera, & confortent epar, sicut rosam, balaustiã, sanguinem draconis, mastichen, carabe, bolum, crocum, & similia. Hęc simplicia, uel composita sint, da drach. duas cum succo citoniorum, uel arnoglossę, quę mundificant uulnera de putredine sua, & consolidant ea, & confortant epar. Nutriantur cum iure amylio, oryzæ, & cum uitelli oui lęntibus, arnoglossa cocta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

De hydropisi. Cap. V.

HYdropisis est, uirtutē errare mutabilem in epate. Virtus enim
digestiua epatis, cum mutare succū cibi in sanguinolētos humo
res desierit, cū quibus & tres humores sunt alij, cum inquā hęc
uirtus pigrescat in cōplenda actione sua, necesse est sanguinem
corrūpat, qui indigestus corpus nutriat. Vnde fit ut totū corpus tumescat,
hydropisis ergo est ex defectione sola mutabilis uirtutis. Corruptio enim
sanguinis ex infirmitate est huius uirtutis. Nos autem in principio huius li-
bri diximus passiones epatis, quę uel ab ipso solo sint uel ex societate alterius
membri, sicut stomachi, splenis, intestini, renum, uel matricis. Item diximus
quod passiones proprie epatis non exeant tria genera morborū, quos dicūt
medici omnia membra pati corporis, id est, malam complexionem, officia-
les morbos, iuncturæ separationem. Galenus dixit: Impossibile est hydropi
sim esse sine passione epatis. Non enim nascitur nisi ex debilitate uirtutis di-
gestiuę, & sanguinis generatiuę. Quod proprium est epatis. Sed tamen non
quodcunq; epar in sua proprietate deuiciat, uel malorum membrorum uici
nitate uirtus deficit hęc, & nō cessat à complemento actionis suę. Epar enim
aliquando patitur, & tamen hæc uirtus actionem suam naturalem non pre-
tergreditur. Augmētate tamen epatis passione, & maxime dominante, ne-
cesse est hanc deficere. Neq; enim succum cibi mutat, ut sanguinem inde fa
ciat. Qui cum sit crudus, & indigestus permanebit, & hydropisin facit. Si hu
mor ille aliquas uirtutes inuenerit in digestiua uirtute, mutatur aliquantulū,
sed tamen non fit incorruptissimū. Vnde quoddam hydropisis genus con-
creatur, quæ hyposarca uocatur, cuius tumor ęquę per totū corpus diuidit.
Hæc species facilis ad curandum est. Causa suę facilitatis, materiæ est boni-
tas, & diuisio sua per omnia corporis membra. Vnde quodq; membrū tan-
tam habet uim quanta ei sufficere possit. Sed si humor digestiuam inuenerit
pigerrimam in mutādo sanguinem, generatur humiditas citrina, salsa, atq;
mala. Quæ cum grauet epar, ut diuidere eum nequeat, neq; mūdificat, neq;
membris alijs mandat, necesse est ut calor epatis tandē soluatur, & fumū fa-
ciat, quem post ad uentris pelliculam eijciat, circundantē uentrem & intesti
na, quam uocāt siphac. Vbi collecta mutatur, & in humiditatē aquosam uer
titur, unde spacia inter intestina, & pelliculam, quę siphac dicitur, implent.
Si humiditas huius fumi maior quàm uentositas sit, species generatur, quæ
hydropisis uocat. Infirmus enim cum mouetur, & aqua illa uentris moue-
tur, sicut aqua utre inclusa. Hęc species cęteris frigidior est. Si humiditas hęc
minor sit uentositate, & fumo, generatur species illa quę uocatur sicca, pro-
pter siccitatē substantię uentositatis, & dicitur tympanites. Si enim uentrem
infirmi percutias, quasi tympanū sonat. Possibile est enim hanc speciem hy
dropisis de minore frigiditate nasci, quia humiditas grossa non potest fieri
aëria,

aëria, si multa sit frigiditas. Hæc quoq; species ad curandum dura est, & longa ad sanandũ. Sed tamen oportet ut duobus modis intendamus ad curandum hydropisin, sicut Galenus dixit: Vna est intentio nostra in uirtute digestiua cõfortanda, ut auferantur ei nocitiua. Altera illius materię purgatio, & ab ipsa corporis mundificatio. Si calor sit causa unde digestiua deficiat, intelligitur ex siti infirmi, & febribus, & uelocitate pulsus, & citrinitate corporis coloris. Cui magnopere præcipiendum est, ut bibat quod calorem refrigeret, sicut sunt trochisci, de camphora, de spodio, de berberi, cum succo solatri, endiuię, & marathri, & cassięfistulæ, purgemus humiditatẽ cũ succo cuscutę, uel cũ succo fumi terrę, uel succo herbę minutę arborẽ circũdantis. Si frigidior sit causa unde uirtus eadẽ deficiat, quod ex liuiditate coloris infirmi certificatur, sitis paruitate, & febriũ ablatione, pulsusq; ablata uelocitate, medicinã demus calidã, sicut diarheũbarbarũ, diacurcuma, dialacca, diacostum, diarhodon, theriacã maiorẽ, trochiscos de eupatorio, de aniso, de absinthio, athanasiam, sirupũ de squinanto, & iride, absinthio, de radicibus, & similia. Si aqua uel humiditas hydropisis dominet, & multiplicet, & apparens uirtutem grauet, non in uirtute cõfortanda impediamur, sed ad purgandam aquam illam festinemus. Purgatur hæc aqua modis quatuor, uel cum diureticis per urinã eam expellentibus, sicut spica, cassia, asaro, costo, rheum barbaro, aristolochia longa, & rotunda, squinanto, croco, aniso, marathro, apio, myrrha, dauco, & simili simplici medicina. De compositis demus dialaccã, diacyminũ, diacostũ, athanasiã, homorusiã, trochiscos de aniso, de absinthio, & similia. Secũda medicina citrinã aquam purgans, cum sudore, & dissolutione eijcit. Quod cum balneis, & fumigationibus efficitur, sicut chamomileon. Accipiamus anethũ, melilotũ, abrotonũ, samsucũ, cocta in aqua cum quibus infirmi uentrem suffumigemus. Aliquãdo sufficit aqua sulphurea, uel marina. Tertia quæ hanc eandẽ aquam purgat est lac camelinũ, urina eorũ, & serum. Hæc aqua istam ex similitudine, & societate sua, expellit, ut hæc aqua extranea quę est humida, & fluida, obuiet aquę similiter humidæ & fluidæ, & cõpellat secum exire ex quadã sui similitudine. Quæ purgat cũ uirtute trahẽdi, ut tithymalus, & lac suũ, cocognidion, serapinũ, stercus columbinũ, elacterij radices, chalciteos, ireos, euphorbiũ, colocyntha, scammonium, & similia. Quarta medicina cum incisione umbilici & perforatione sui. Hęc autem cum impletur & aqua augmẽtatur, non oportet temere de hac medicina se intromittere, nisi cum maiori suspicione, & in illo solo genere, quod uocat hydrops. Incensio non ualet nisi soli hyposarcæ, & aliquando hydropisi. Phlebotomia nulli generi hydropisis conuenit, nisi tantũ mulieribus hęc habentibus, quia menstrua auferũtur hanc habentibus passionem propter sanguinis ablationem, qui de eorum corporibus solet egredi, uel cum hæmorrhoide, uel nariũ emissione minuantur, neq; tamen semper

nisi cum uirtus nondũ defecerit. Dioscorides dixit: Vrina caprina una qua que die calida cũ spica dissoluit hyposiarchã, cum urina & digestione. Alij dicunt urinam pecudis rufę uel nigrę cum spica coctam ad spissitudinem similiter facere.

De antidotis. Cap. VI.

Dictis passionibus quas epar patitur, & earum causis, & quomodo secundum regulas artificiales curentur, placuit ut posterius medicinam compositam, epatis passionem iuuãtem, dicamus, & ei cõuicinantium sicut stomachi, & uiscerũ curationes, non reticeamus. Quorũ passiones in hac particula & quarta diximus. Item quia hæc maxime sunt necessaria uulgo, & maioribus propter communem iuuamenti in uijs omnibus epatis, & uiscerũ passionibus. Sunt autem in artificio diuersa. Quędam enim sunt electuaria, quędam trochisci, quædam pilulæ, quędam pulueres, alia decoctiones. Vnde oportet nos uniuscuiusq; artificiũ proprio attribuere capitulo Diarheũbarbarum ualens defectioni epatis, & suę oppilationi, & uentositati uiscerũ, & indigestibilitati: Recipe costi, croci, cinnamomi, spicæ, drach. 1. rheũbarbari, drach 4. cassię, assari, myrtę, squinanti, aristolochię longę & rotundæ, ana. drach. s. fac puluerem, adde mel quod sufficit, dans scrup, 2. uel drach. 1. & s, cum apozemate de aniso, uel de radicibus. Diacyminũ ualens ad epatis passionẽ de frigiditate, & stomachi, & epatis, & splenis, adaperiens & mũdificans uentositatem: Recipe croci, spicæ, cinnamomi, asari, cassię, ana. drach. 3. costi, squinanti, myrrhę, ana. drach. 1. & s. fac puluerẽ, & adde mel quod sufficit, dans drach. 2. uel 1. & s. secundum uirtutem cum succo herbarũ & oxysaccharo. Dialacca ualens ad oppilationem epatis de frigiditate, & duricie & apostemate in stomacho, uel epate, & ad dolorem splenis, & omnem suspicionẽ hydropisis, & ad uentositatem hypochondriæ: Recipe laccę, drach. 25. costi, spicę, carpobalsami, xylobalsami, cassię, asari, cinnamomi, croci, squinanti, rheumbarbari, mastichis, aristolochię longę & rotundę, ana. drach. 9. myrrhæ, gentianæ, marathri, anisi, apij, polij gariophylli, cymini, eupatorij, absinthij, nucis muscatę, cardamomi, cubebę, ana. drach. 3. fac puluerẽ, adde mel quod sufficit, dans drach. 2. uel drach. 1. & s. cum succo herbarum prędictarum, uel apozemate de radicibus. Diarhodon ualens dolori epatis, & stomachi, & pũcturę cholerę rubeæ & febribus, corruptioni digestibilis uirtutis: Rec. spicæ, croci, asari, cassię, squinãti, costi, cinnamomi, spodij, mastichis, æquale pondus, rosæ, quantum omnes aliæ species, fac puluerem, adde mel quod sufficit.

Antidotum ualens dolori epatis de frigiditate cõplexionis, & uentris inflationi, in initio hydropisis, & contra uenenũ; Recipe myrrhę, drach. 7. cinnamomi,

namomi, drach. 4. & s. piperis albi, drach. 2. costi, thuris, ana. drach. 1. & s. fac puluerem, & temperans cum melle quod sufficit, dans in modum auellanę cum melicrato. Aliud ualet crassę uentositati in stomacho, & in uisceribus, dolori epatis, & splenis, & est Ioannis Damasceni: Recipe, cassię, amomi, spicę nardi, marathri, apij, anisi, castorei, aristolochię longę & rotundæ, thuris, asari, anethi seminis, carui cymini, ana. unc. 1. cardamomi maioris, cinnamomi, cardamomi minoris, gariophylli, zingiberis, piperis albi, & nigri, & longi, ana. drach. 1. & s. cinnamomi, unc. 2. mellis quod sufficit, dans drach. 1. & s. cum sirupo, uel uino. Diacyminũ, Galeno teste, in de cõpositione medicamentorũ, ualet ad omnem dolorem uentris, qui ex frigiditate est, stomachũ sanat, cibum digerit, oppilationem epatis aperit, totum corpus calefacit, iuuat ad dolorem splenis, qui de frigiditate est, & de uentositate crassa, & phlegmatica: Recipe cymini, drach. 30. infusi in aceto die ac nocte, & post desiccati, & assati, deinde fac puluerem, & accipe croci, galangę, spicę, amomi, asari, zingiberis, gariophylli, piperis longi, cinnamomi, macis, mastichis, nucis muscatę, cardamomi, ameos, marathri, cassiæ, apij, rutę, carpobalsami folij, ana. drach. 7. & s. fac puluerem, mel addens quãtum sufficit, da in modum auellanę. Diasindelicon Ioannis Damasceni, ualet ad dolorem stomachi de phlegmate, ad uentositatem crassam, oppilationem epatis aperiens, da drach. 1. & s. Recipe zingiberis nigri, longi, & albi, spicę, cassię, carpobalsami, folij, pyrethri, cardamomi maioris, gariophylli, mastichis, amei, añ. drach. 2. apij, anisi, mentæ, ana. scrup. 3. mel quod sufficit. Diacrisis, ualet oppilationi splenis, puncturæ epatis, in initio hydropisis, & uniuersaliter dolori uiscerum de frigiditate: Recipe cinnamomi, croci, spicæ, asari, squinãti, ana. drach. 6. costi, aristolochiæ longæ, cassię, folij, mastichis, marathri, scariolę, seminis apij, gentianę, carpobalsami, laccæ, ana. drachmas 4. calami aromatici, gariophylli, cardamomi maioris, & minoris, macis, ana. drachmas 4. fac puluerem, mel quod sufficit. Aliud similiter Galeni, quod uocatur diatrionpipereon, ualet ad uitreum phlegma in stomacho dissoluendum, uomitum phlegmaticum aufert, stomachũ frigidum, & non digerentem confortat, conuenit epilepticis, podagricis de phlegmate senioribus, & putredinem collectam habentibus in corpore: Recipe piperis albi, & nigri, zingiberis, spicæ, xylobalsami, apij, petroselini, ameos, pyrethri, marathri, ana. unc. 1. amomi, liquiricię, absinthij, cassię, ana. drachmas 7. cardamomi, gariophylli, cinnamomi, croci, cyperi, ana. drach. 2. anisi, siseleos, aristolochię longę, & rotundæ, mastichis, asari, ana. drach. 3. costi, macis, ana. drach. 2, mel quod sufficit, da in modũ auellanę.

Diaroma, ualet ad crassitudinem phlegmatis stomachi, & digestibilem uirtutẽ confortat, inflationem aufert, colorem clarificat, mentem acuit, uentositatẽ laterũ tollit. Ante cibũ & post cibũ da; Rec. spicę, cassię, gariophylli,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

mastichis,cinnamomi,asari,ana.unc.1.cardamomi maioris,croci,sandali, citrini,cubebę,costi,macis,gallię muscatę, zingiberis,anisi,marathri, ana. unc.s.nucis muscatę,ligni aloës,calami aromatici,añ.drach.3.fac puluerē, accipiens mel despumatū,mitte tantundē citoniorū,uel malorum,coque in spissitudinem mellis,tempera cum his species illas.

De trochiscis. *Cap.* VII.

TRochisci de lacca,ualentes ad epatis,splenis,passionē de calore, & apostemate: Rec. laccę,rosę, spodij,absinthij, eupatorij succi,ana.drach.3.rheūbarbari,drach.4.squināti,drach.2.tempera cū succo marathri, uel endiuiæ, fac trochiscos drach.1.&.s. da bibere cum succo herbarū,& oxysaccharo. Trochisci de rheūbarbaro, ualentes ad cōstipationem epatis,& splenis,stomachum confortant: Recipe,rosæ,absinthij,rheumbarbari,ana.drach.3.spodij,spicæ,squināti,laccæ,eupatorij succi,ana.drach.1.sandali citrini,croci,cassię,dragaganti, mastichis, añ.scrup.2. tēpera cum succo marathri,fac trochiscos, drach.2. da cum succo herbarū & oxysaccharo. Trochisci de aniso,ualentes ad frigiditatē,& ad dolorē epatis,splenis,stomachi,& uentositatē hypochondriæ: Recipe anisi,marathri,rosę,añ.drach.7.liquiriciæ,drach.6. succi liquiricię, squinanti,mastichis,laccę,spicæ,ana. drach.8.eupatorij, drach.3.costi, asari,cassiæ,absinthij,spodij,ana.drach.2. tempera cum succo apij,fac trochiscos,drach.1.& s.da cum succo herbarū. Trochisci de absinthio,ualētes ad dolorem stomachi,oppilationē epatis aperiūt, iuuant febrem phlegmaticam:Rec.anisi,marathri,absinthij,rosę, amygdalę amarę,ana.drach.3.asari,spicę,squināti,apij seminis,ana.drach.2.rheūbarbari,succi eupatorij,añ. drach.1.tēpera cum succo endiuię,& fac trochiscos,drach.1.cum succo herbarum, Trochisci de eupatorio, ualentes ad stomachū, & epatis oppilationem aperiūt,rigorē phlegmaticę febris mitigāt: Rec.absinthij,squināti, succi eupatorij,rosæ,marathri,mastichis,ana.drach.4.anisi,dragagāti,sandali citrini,spodij,ana.drach.1.& s. tempera cum succo endiuiæ,fac trochiscos drach.1. & s.da cum succo herbarum,& oxysaccharo. Trochisci de rosis,confortant epar,stomachum:Rec.drach.10.liquiriciæ,drach.6.squinanti,spicę,marathri,spodij,dragaganti,ana.drach.2. tempera cum succo endiuiæ, fac trochiscos,drach.1. cum succo herbarum, uel maligranati.

Trochisci de spodio, ualentes febribus acutis,de calore epatis, & ad cōtinuam sitim, Recipe rosę,drach.6.spodij,seminis portulacę,succi liquiricię, añ.drach.2.dragagāti,amyli,añ.drach.1.sacchari,drach.4.tēpera cū succo uel uisco psyllij,fac trochiscos,drach.1. da bibere cum succo maligranati.

Alij trochisci de spodio laxatiui,ualentes aduersus tertianas,sitim,calorē epatis,stomachi, ut in libro Ioan. Damasceni, cui titulum fecit,præparatū: Recipe

Rec. spodij, rosę, croci, ana. drach. 2. amyli, dragaganti, gummi arabici, scariolæ, seminis citroli, melonis, cucurbitę, cucumeris, omnium mundatorũ, seminis portulacę, liquiritię, ana. drach. 1. & s. tẽpera cum succo citoniorũ.

Trochisci de camphora, refrigerant incensionem epatis, calorẽ, acutas febres, Recipe rosæ, drach. 3 gummi arabici, dragagãti, spodij, ana. drach. 4. cucumeris, seminis portulacę, citroli, liquiricię, añ. drach. 8. croci, 2. amyli, 3. cãphoræ, s. cum succo absinthij tẽpera. Alij similes cãphorati: Rec. rosæ, spodij, sacchari, ana. drach. 6. sandali citrini, dragagãti, seminis portulacę, succi liquiriciæ, ana. drach. 3. seminis cucumeris, ligni aloẽs, croci, camphorę, ana. drach. 1. tẽpera cum uisco psyllij facto cum aqua rosata, fac trochiscos, drach. 1. Trochisci de berberi, ualentes ad cõstipationem epatis, splenis, in initio hydropisis cũ calore: Rec. berberis, drach. 7. rosę, spodij, laccæ, croci, ana. drach. 5. fuful, spicæ, gariophylli, costi, squinãti, ana. drach. 4. rheũbarbari, sandali, marathri, añ. drach. 4. cuscutæ, drach. 5. fac trochiscos drach. 1. Da bibere cum succo marathri, & endiuię, cũ saccharo. Alij similiter ualentes acutis febribus, siti, apostematibus epatis, & stomachi. Rec. berberis, drach. 4. rosę, drach. 12. mannę, liquiriciæ, cucumeris seminis, spodij, spicæ, mastichis, eupatorij succi, ana. drach. 2. rheũbarbari, laccę, croci, ana. drach. 1. fuful. drach. 5. tẽpera cum uisco psyllij, fac trochiscũ, drach. 1. da bibere cum succo marathri. Trochisci de uiolis, mitigant incensionem de cholera rubea, ut neq; epar, neq; stomachum pungat, soluunt calidissimam naturã, & qui abominati sunt pharmaciã: Recipe uiolæ, drach. 4. rosæ sacchari, ana. drach. 2. spodij, succi liquiriciæ, seminis portulacę, sandali citrini, ana. drach. 1. & s. seminis cucumeris, dragagãti, mastichis, scammonij, ana. scrup. 2. fac trochiscos, da bibere cum sirupo prunorũ, uel cum apozemate de manna, & cassiafistula, uel oxyfœnicia. Trochisci de sandalis ualẽtes febribus, & siti nimiæ, calori epatis, stomachi, linguę siccitati: Rec. rosę, spodij, sacchari, ana. drach. 4. sandali citrini, albi & rubei, seminis portulacæ, seminis cucumeris, succi liquiriciæ, citroli, camphoræ, dragagãti, ana. drach. 1. & s. tẽpera cũ uisco psyllij, fac trochiscos, cum aqua rosata. Da bibere cum succo maligranati, uel mali cucumeris, uel apozemate oxyfœnicię, uel cassiæ fistulæ, manna. Qui si sunt calidissimi, & uentres eorũ propter calorem stiptici, accipe medietatem huius confectionis & iunge scammonij assati. drach. 1. & s. dans bibere cum sirupo prunorum, uiolarũ. Alij trochisci laxatiui, ualentes ad dolorẽ epatis, & hypochondriæ, choleræ rubeę, incensione nimię, apostemati sanguinolento: Rec. rosæ, spodij, sandali, absinthij, ana. drach. 5. rheũbarbari, squinanti, spicæ, ana. drach. 3. scãmonij, succi eupatorij, succi liquiriciæ, ana. drach. 2. tempera cum succo marathri, fac trochiscos, das bibere, drach. 1. cum succo herbarum, & oxysaccharo.

De pilulis

De pilulis & pulueribus. Cap. VIII.

PIllulę de aromatibus Ioannis Damasceni, ualentes ad dolorē sto
machi de phlegmate, & mundificant stomachū de putridis hu
moribus, de cerebro ad ipsum descendentibus, da drach. 3. ieiu
no cum aqua calida: Recipe calami aromatici, cinnamomi, cu-
bebæ, nucis muscatæ, macis, spicæ, carpobalsami, cymini, squinanti, masti-
chis, asari, gariophylli, ana. unc. 1. croci, drach. 4. & s. fac coqui omnes illas
species in 12. lib. aquæ, usqꝫ ad tertiam, cola, & superpone 28. unc. aloës, &
6. unc. myrrhę: omnia puluerato, & dimitte ad solē, semperq́ꝫ moue, donec
bene possint formari pilulę. Aliud eiusdem ualet ad dolorem epatis, hy-
dropicis: Accipe hierapicra, succum eupatorij, mirobalanos citrinos, ana.
drach. 3. turbith, drach. 4. laccæ. drach. 2. rheūbarbari, spicæ, drach. 1. & s.
anisi, apij, squināti, carpobalsami, añ. drach. 1. tēpera cū succo solatri, da bibe
re, drach. 2. cū aqua calida. Aliud ualēs ictericis, & eijciēdæ putredini de
epate, & stomacho, constipationē aperiūt splenis, caput mūdificant: Rec. hie
rapicra, drach. 7. absinthij, drach. 5. rheūbarbari, drach. 4. squināti, drach. 3.
spicę, scāmonij, añ. drach. 2. cū succo apij temperās, da drach. 2. cū aqua cali
da ieiuno. Aliud ex lib. perfectionis Ioan. Damas. ualēs diuturnis febribus
de diuersis materijs, dolori epatis, in initio hydropisis. R. succi absinthij, mi-
robalani citrini, rheumbarbari, succi eupatorij, aloës, croci, mastichis laccę,
anisi, fumi terrę, hierapicra, ęquale pōdus, tēpera cū succo solatri, da drach.
1. in nocte. Alię de euphorbio, ualēt ad purgationē aquę citrinę, & omnis
materię hydropisis, & ad dolorē dorsi, & ad podagrā, quę de frigida sit mate
ria. R. euphorbij, drach. 2. fustis tithymali, drach. 1. amoniaci, serapini, opo
panacis, bdellij, apij seminis, petroselini, meu, spicæ, cassiæ, anisi, mastichis,
añ. drach. 8. fac puluerē, & frica cū amygdaleo, tēpera, cū succo marathri,
daq́ꝫ drach. 1. Pilulę de serapino purgantes aquā citrinā, ualent ad dolorē
stomachi, dorsi, uentositatē laterū, intestinorū, iliū dolorē de frigore: Rec.
serapini, turbith, fustis tithymali, ana. drach. 2. bdellij, apij, marathri, anisi,
chebuli, ana. scrup. 2. amoniaci, opopanacis, asę, cymini, cicutę, ana. drach.
s. tēpera cū succo calamenthi, faciens pilulę, da drach. 1. & s. uel 2. Puluis
purgans aquam citrinā, apostemata dissoluens, epar confortans: Recipe ab-
sinthij, turbith, serapini añ. drach. 5. apij seminis, petroselini, marathri, ani-
si, ireos, ana. drach. 2. scāmonij, tithymali fustis, mastichis, squinanti, cinna-
momi, ana. drach. 1. fac puluerem, dans cum succo marathri. Aliud ua-
lens ad frigiditatem epatis, hęmorrhoidas, corruptionē stomachi, & ad mu
tationē coloris. Rec. mastichis, gariophylli, cassię, asari, rosę, añ. drach. 3. cy
mini, marathri, anisi, absinthij, añ. drach. 2. cardamomi, cinnamomi, māna,
squināti, seminis basilicon, añ. drach. 1. & s. fac puluerē, frica cū amygdaleo
& saccharo quantum alię omnes species, da drach. 2. cū aqua calida ieiuno.
Alius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

Alius purgans aquam citrinā, & ualet humidæ naturæ, passioni colicæ de uiscoso phlegmate, & uētositati: Recipe sarapini, cithymali fustis, apij se, minis, æquale pondus, fac puluerem, & da drach. 2. uel 3. cum aqua calida. Aliud ualens ad frigiditatem stomachi, & indigestibilitatem, fastidium, ἐρεύγμαν, inflationem uētris, oppilationem epatis & splenis, aperit: Recipe zingiberis, drach. 6. origani, mastichis, thuris, carui, cymini, piperis, ana. drach. 3. marathri, anisi, apij, dauci, ameos, añ, drach. 1. & s. fac puluerem, & frica cum sesameleo, & saccharo, pone quantū alię species omnes, da drach. 4. cum aqua calida, melicrato. Aliud confortans epar, oppilationem aperiens epatis, ualens in initio hydropisis: Recipe myrrhæ, costi, cassiæ, spicæ, asari, carpobalsami, æquale pondus, marathri, apij, scariolæ seminis, & anethi, duplum, & de puluere, da drach. 1. & s. cum aqua calida. Si uelis propter ictericiā iunge 10. partes de hierapicra, da drach. 2. cū oxysacharo, & aqua calida. Si uelis propter aquam citrinam iunge 5. partes sagapini.

De apozematibus & sirupis. Cap. IX.

APozema de radicibus, ualet confortando epati, spleni, renū oppilationē aperit, humores crassos dissoluit: Recipe cortices radicis apij, drach. 10. radicis endiuiæ, & marathri, ana. drach. 6. cuscutę, drach. 5. uiolę, suchea, absinthij, liquiritię, capillorum ueneris, ana. drach. 3. marathri semen, anisi, apij, spicę, eupatorij, drach. 1. omnia trita coque in 3. lib. aquę, usq; ad unam. s. cola. deinde mitte mannæ, drach. 20. cassięfistulæ, drach. 15. Item cola, & da tertiā partem cum drac. 1. succi absinthij, drach. s. & tres deinde adde amygdaleum, da tribus diebus continuis. Aliud de radicibus, ualens frigido epati, oppilationem ipsius aperit, & splenis humores crassos eijcit, cum urina quartanas iuuat: Recipe apij radicis, marathri, ana. drach. 10. absinthij squināti, ana. drach. 6. rheum barbari, hysopi, calamenthi, drach. 3. anisi, asari, cassiæ, ana. drach. 3. coque in tres libris aquæ usque ad duas libras, & s. cum quibusdam trochiscis & amygdaleo. Sirupus de squinanto, ualet ad oppilationē epatis, splenis, & uentositati hipochondriæ, in initio hydropisis: Recipe squinanti, absinthij, cuscutæ, ana. drach. 20. marathri, anisi, apij, ana. drach. 10. Omnia coque in 7. lib. aquæ usq; ad 3. deinde cola, & post mitte fecē suā, in 5. libris aquæ, & usq; ad 3. coque & cola. Adunans utraq; colamentha, & ponens tantundem sacchari, coque ad perfectionē sirupi. Da unc. 2. cum succo endiuiæ, & marathri, bene cocto & colato. Aliud de oxysaccharo, ualet ad calida corpora, & sanguinolentas febres atq; cholericas, prodest epaticis, spleneticis, de calore: Recipe marathri radicis, & apij, atq; endiuię, ana. drach. 20. rosę, marathri, seminis anisi, ana. drach. 10. spicæ, apij, añ. drach. 5. omnia in 5. libris aceti, & 4. aquæ coque ad medietatē, post cola, mittens tantundem sacchari, & coque ad perfectionem, da unc. 1. cum aqua frigida.

De cathar-

De catharticis. Cap. X

OXymel ualet ad frigiditatem epatis, & ſtomachi, diuturnas fe-
bres, duriciem uiſcerũ, tumorem ſplenis, craſſos chymos inci-
dit, putredinem antiquã mundificat: Recipe apij radicis, mara-
thri, ſquinanti, añ. unc. 2. marathri ſemen, aniſi, apij, añ. unc. 1.
ſpicę, maſtichis, aſari, caſſiæ, calamenthi agreſtis, & domeſtici, petroſelini,
dauci, ana. drach. 1. gariophylli, cardomomi, zingiberis, añ. drach. ʒ. omnia
in 10. lib. aceti, & 10. aquæ coque ad medietatem, cola, & pone tantundem
mellis cocti, & deſpumati, coquens ad perfectionẽ. Sirupus de abſinthio,
ualet epaticis ſtomachicis, craſſitudini ſplenis, ictericię de calore, colicis ſi-
militer, oppilationem aperit: Recipe abſinthij, drach. 20. cuſcutæ, uiolæ, li-
quiritię,. ana. drach. 10. capillorum ueneris, ſquinanti, praſſij, marathri, ani-
ſi, ana. drach. 5. ſpicæ, eupatorij, caſſiæ, coſti, apij ſeminis, folij, calamenthi,
ana. drach. ʒ. omnia coque in 7. lib. aquę, & coque uſq; ad ʒ. cola, & mitte fe-
ces in 7. lib. aquæ, & coque uſq; ad ʒ. aduna ambo calamẽtha, mittens 4. lib.
ſacchari, & 4. de ſapa: deinde coque. Accipe in initio decoctionis cardamo-
mi, croci, maſtichis, cinnamomi, aſari, fac puluerẽ de omnibus, mitte in ra-
rum pannũ ut colentur, & coquantur, pone intus ad perfectionẽ. Da bibere
unc. 1. cum aqua calida. Qui uult laxatiuum, accipiat unc. ʒ. & ponat ſcam-
moniã, ſecundũ qui oportet, & det bibere, ſecundũ laxatiuũ. Sirupus de
fumo terræ, ualet inciſioni choleræ rubeæ, ſcabiei, puſtulis, oppilationi epa-
tis aperiendę, lientericos iuuat, colorẽ clarificat: Recipe mirobalani citrini,
uiolę, abſintij, cuſcutæ, añ. unc. 2. omnia coque in 8. lib. aquæ uſq; ad tertiã,
deinde cola, & accipe tantum ſucci fumi terrę bene colati, & ſacchari quan-
tum colatura tota fuerit, & iterum coque uſq; ad perfectionem, dans ſcrup.
ʒ. cum ſcrup. 1. ſcammonij, & amygdaleo, & ſicut laxatiuum conuenit dare
unc. 1. Sirupus de ireo, ualens ad frigiditatem epatis, ſplenis, & hydropi-
cis, & ad apoſtemata, & uẽtoſitatem nimiam ſoluit: Recipe ireos, drach. 30.
ſquinanti, liquiricię, calamenthi, praſſij, ana. drach. 15. polij, tamaricis, mara-
thri, aniſi, apij, petroſelini, ana. drach. 8. dauci, ameos, eupatorij, ſpicæ, aſa-
ri, rheumbarbari, añ. drach. ʒ. omnia coque in 20. lib. aquæ ad medietatem,
& cola, deinde in 10. lib. aquæ feces mitte, & item coque uſq; ad medietatẽ,
& cola, & omnia colamenta aduna. Deinde pone ſapæ lib. 10. mellis 5. mit-
te in prima coctione maſtichis, piperis longi, cinnamomi, gariophylli, ana.
drach. 1. & s. omnia puluera ſubtiliſſime, & in pãno raro pone, & uſq; ad per-
fectionem coctionis coque, dans poſt bibere unc. 1. cum aqua calida.

Sirupus de calamentho, ualet ſpleneticis, epaticis, ſtomachicis, & uniuer-
ſaliter uiſcera habentibus frigida. Recipe calamenthi agreſtis, & domeſtici,
ana. drach. 20. marathri, apij, aniſi, petroſelini, capparis radicem, dauci, po-
lij, praſſij, ſquinãti, ana. drach. 8. omnia coque in 10. lib. aquę uſq; ad medie-
tatem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1575/D/2

tatem, coaduna utraq; colamenta, ponens tantundem mellis, & in initio coquendi mitte spicæ, cassię, asari, gariophylli, cinnamomi, zingiberis, mastichis, croci, ana. drach. 1. omnia subtiliata in pannum rarum pone, & usq; ad perfectionē coque, da unc. 1. cum aqua calida. Melicratum aliud de aromatibus, ualet ad frigidam, & humidam cōplexionem, & quibus phlegma dominatur, & frigidis temporibus, uel regionibus, stomachū cōfortat, calorem naturalem excitat, uentositatem expellit, frigiditatem renum, & uiscerum calefacit: Recipe mel perfecte coctū cum leni foco, & deinde spumatū, mitte in initio coctionis mastichis, spicæ, croci, cinnamomi, zingiberis, galangę, cassię, gariophylli, cardamomi, costi, asari, piperis lōgi, ana. drach. 1. & s. omnia subtiliter pista, & in subtilem, & rarum pone pannum, & coque ad perfectionem, deinde scrup. 1. uel 2. mitte de musco, & da bibere, unc. 1. uel 2. cum aqua. Apozema Ioannis. Damasc. ualens epaticis: Recipe folij, cuscutę, absinthij, squinanti, capillorum ueneris, ana. drachmas. 2. prassij, drach. 3. chamędreos, amei, ana. drach. 1. & s. omnia coque in aqua, & colata da bibere. Aliud ualens inflationi corporis, & hydropicis, frigiditati epatis, & eius dolori: Rec. chamędreos, drach. 3. prassij, unc. 1. & s. fustis uel succi tithymali, drach. 1. & s. cococnidij similiter, fumi terræ, drach. 1. & s. omnia coquantur, & colata bibere dentur.

De ictericia. Cap. XI.

NOmen ἴκτερος uenit à uolucre aurei uel crocei coloris, quæ in æstate media solet incholere deserta. Sed diffinitio ictericiæ magis proprijs constans differentijs, à sui essentia sumptis, & à cōplemento suæ actionis, talis erit: Ictericia est cōmixtio cholerę rubeę, & sanguinis, diffundēs se per omnia mēbra corporis cū sanguine, & apparens in corporis superficie. Est autē duobus modis, aut de causa pręsenti, & exteriori, aut de præterita & interiori. Recentia quę corpus patitur exterius, sunt reptilium terrę uenenosorum morsus, uenenosa potio, cōsuetudo cibi, & potus calidissimi, sanguinem incendētis, & cholericum facientis. Intelligimus hęc ex inquisitione infirmi, & manifestatione sui. Præterita multipliciter diuiduntur. Quædam à natura confortantur, in subtilibus fęcibus cholericis diffundendis, & in superficie corporis expellendis, unde generať ictericia in febribus acutis, nunciatiua salutis & liberationis morbi, nisi cū ante 7. dies uenerit. Tunc enim apparitio nō ex actione est naturali, sed potius de acumine morbi, & de pręualitudine eius in natura, quam persecutus est morbus ut res pręnūciatiua non in suo tempore offenderetur. Vnde Hipocrates in Aphor. Ictericia quę in febribus acutis ante 7. diem apparuerit, timorē portendit. Quę post 7. salutem. Item ictericia ex alia nascitur causa, id est, complexione epatis corrupta, propter quemlibet suum morbū in

hac particula iam dicta. Vnde eius uirtutes deficiunt naturales in complendis actionibus suis secundũ quod oportet. Ideo necesse est ut pars cholerica à sanguine diuisa, & ad fel nõ missa, permanet in epate clausa, ibiq; multiplicata, tingit epar, ut cholericũ faciat. Hęc species ictericię præmittit aliquam causam sui nunciatiuã, sicut corruptionem actionis naturalis, maciem corporis, dolorẽ, & grauitatẽ dextri lateris. Etiam & altera, in qua si patitur fellis substantia, & eius uirtus deficiat, solẽs ab epate cholerã rubeam trahere, sicq; in ipso cholera remaneat, unde sanguis tingit̃. Alia est de oppilatione propter apostema in uijs, per quas cholera ad fel transit, unde fit ut ad epar redeat, & inde per totũ corpus cum sanguine se diffundat. Quod si inferior uia sit oppilata, ascendit ad superiorem uiam, quæ ad stomachũ tendit. Vnde citrinitas est faciei, & amaritudo oris, saliuæ siccitas, in stomacho calor & sitis. Vrinę color albescit, & digestionis propter ablationem cholerę tingentis. Si oppilatio in superiori uia sit ad stomachum tendenti, augmentatur ad intestina cursus cholericus, urina & digestio tinguntur, apparet in urina rufum lutum, uel quasi cinnaberin & spuma superius citrina. Egestio corrupta est & plurima. Ictericia ex passione fellis est subita, neq; plus colorẽ corrumpit, quam ut citrinus sit, neq; epar ab actione sua contrahitur. Item quarta est ictericia quæ ex complexione uenarum est corrupta, cum ultra quantitatẽ naturalem calefiant. Inde enim incẽditur sanguis qui ab epate ad ipsas tendit, & cholericus fit, sicq; ictericiam gignit. Aliquando in corpore ictericia apparet nigra, quę causa defectionis splenis euenit in trahenda fece sanguinis, & turbulentia sui. Videntes igitur ictericiam & eius intelligẽtes causam, uidendũ est si habeat febres. Quas si habuerit, & ictericia ante septem dies apparuerit, & antequam immineat signũ coctionis & digestionis morbi, pessima est, & timorem mortis nunciat, neq; intromittendũ est de curatione sua. Quod si in die cretica appareat, sicut 7. uel. 9. uel. 11. uel 14. & post apparitionem signum erit coctionis, & leuitatis morbi, laudabile est, & salutem nunciat. Hęc ictericia oportet ut curetur cum medicantibus choleram rubeam & refrigerantibus, sicut sunt apozemata de prunis, oxyfœnicia, malisgranatis, succo cucurbitæ, & similia. Cum corpus autem incipit declinare, & acumen febris extinguitur, cholerã rubeã deponamus, cũ succo cuscutę, uel solatri cum cassiafistula, & manna. Demus ptisanã cum oxysaccharo. Nutriamus cucurbita, lentibus, atriplicibus, blitis, & similibus. Cataplasma ponamus super epar, de sandalis, rosa, hordei farina, camphora, temperatis succo solatri, uel portulacę. Febre cessante, & in corpore ictericia permanente, demus infirmo marathri succũ, & solatri, cuscutę, cum oxysaccharo. Trochiscos de cãphora, de spodio, de sandalis, de lacca, de rosa. Nutriamus perdicibus, phasianis, pullis: omnia cũ aceto coquantur, & saccharo. Lauemus oculos cum aceto, & coriãdri succo, uel aceto, uel lacte mulieris. Si febribus

careant,

careant, basilica minuatur in dextra manu, quantum sufficiat, adiuuantibus ętate, tempore & consuetudine. Deinde choleram purgemus cum cassiafistula, mirobalanis citrinis, uiola, cuscutę, absinthio, prunis, iuiubis, oxyfœnicia, & similibus, & cũ sirupis, pilulis, antidotis, cholerę purgatiuis. Si aliquid phlebotomiæ obuiauerit, propter uirtutis defectionem, uel temporis frigiditatem, uel ætatis, demus succum solatri, cuscutę, & endiuię, atq; marathri bene coctum, & colatum, cum oxysaccharo. Item demus herbarũ succum, trochiscos de lacca, de absinthio, de eupatorio. Si calor sit nimius, demus trochiscos de spodio, de camphora, cum oxysaccharo. Nutriamus cum chrysolocanna, portulaca, blito cum amygdaleo. Demus ptisanam, pisces recentes, pullos cum aceto & saccharo coctos. Trochisci ualentes ad ictericiã, oppilationes epatis, & splenis: Recipe hierapicrã, absinthij, eupatorij succi. añ. drach. 2. rosæ, spodij, squinanti, asari, folij, ana. drach. 1. & s. laccæ, rheũbarbari, ana. drach. 1. croci, scammonij, ana. drach. 1. & s. tẽpera cum succo endiuiæ, fac trochiscos, drach. 1. & s. da drach. 1. cum succo endiuię, & oxysaccharo. Alij trochisci ualentes ictericis calidã naturam purgant: Recipe rosę, absinthij, spodij, ana. drach. 5. laccę, rheũbarbari, succi eupatorij, marathri, anisi, portulacę, seminis squinanti, ana. drach. 1. & s. scãmonij, dragagãti, añ. scrup. 2. croci, drach. s. manna, drach. 2. tempera cum succo solatri, fac trochiscos, drach. 1. & s. dans cum endiuię succo, & oxysaccharo, & succo marathri cocto, & colato. Confectio Ioannis Damasc. ualentes similiter: Recipe, laccæ, spodij, añ. drach. 2. croci, scrup. 1. rheũbarbari, quartam partem, drach. camphorę, scrup. s. omnia puluera, dans bibere cum apozemate de prunis, uel oxyfœnicia. Si ictericia de corpore cessit, citrinitate in oculis remanente, sternutationẽ faciamus cum succo siclæ, uel cum nigella, uel cum lacte mulieris, aceto uel oleo rosato, & similibus.

De spleneticis. *Cap.* XII.

PAssio splenis multũ assimilat᷑ passioni epatis. Patit᷑ autẽ ex tribus morborũ generibus, sicut & alia membra corporis pati diximus, id est, mala cõplexione, morbo officiali, iuncturæ separatione. Plurima splenis passio, duricia est eius: Quod in propatulo est sensui, quia facile potest tangi: unde fit, ut non alia significatio sit necessaria, & cũ splen magis magnificetur, multo plus corpus maceratur. Aliquando splenetici uomunt sanguinem choleræ nigræ pertinentẽ, & aliquando emittitur cum egestione. Quandocunque eorum appetitus ad comestionem augmentatur. Et aliquãdo pigritiam habet totius corporis cum tristitia, & risus paruitate, quod contingit ex sanguinis corruptione, & paruitate eius in eorum corporibus. Vnde Feldius Alexandrinus: Splen, inquit, risus est instrumentũ, cuius actio est turbulentiam sanguinis trahere. Cum autẽ uirtus deficiat attrahendi sanguinis